

Èl lìber ëd Giòb

Da la Neuva Bìbia an Lengha Piemontèisa
voltà da Pàul E. Castlin-a e da Majo Galin-a

**Edission
Tempo di Riforma**

2023

Costa version dël liber ëd Giòb a l'è tirà da la Neuva Bìbia an Lenga Piemontèisa ch'as peul trovesse compléta a l'adressa dla Ragnà <https://pms.wikisource.org/>

Còdes ISBN:

Introduccion a l'euvera compléta dla Neuva Bibia an Lengha piemontèisa

Costa version ëd la Bibia ebràica e cristian-a an lengha piemontèisa, soagnà da Pàul E. Castlin-a, pastor evangelich, e Majo Galin-a, a-j va dapress al métoed ëd l'equivalensa dinàmica (pënsé për pensé).

Sò bu a l'é la divulgassion dla Paròla 'd Nosgnor e "parlé al cheur" dla nòstra gent con un lengagi "ëd minca di". Për coj ch'a veulo fonghé ancreus lòn ch'a lesò, dle nòte al pé dla pagina a dan ëd pcite spiegassion e rendission alternative dl'istess vers, ma i arcomandoma sèmper ëd comparisioné tut a 'd bibie an d'àutre lenghe.

I l'oma fàit nòstr travaj - e sossì a l'é nòstr prim presupòst - ant la përsuasion che la Bibia a l'é nen "un liber qualsëssia, ma ch'a trasmèt la Paròla 'd Nosgnor. A l'é për lòn che an fasend sto travaj i l'oma avù la pì àuta diligenza e respet. I l'oma 'dcò respetà la tradission ëstòrica dla magioransa dle bibie publicà da le cese cristian-e e dle sinagòghe ebràiche ant nê spirit ecuménich.

Costa version ëd la Bibia a l'é basà an sël travaj editorial sientìfich ëd la version anglèisa dla Bibia ciamà "NET Bible" (New English Translation) an comparassion con vaire d'àutre version bin spantià ant ël mond. La NET Bible a l'é compagnà da 60.932 nòte ch'a dëspiego 'l motiv ëd la particolar sernìa 'd minca espression dovrà ant la tradussion e dl'interpretassion dàita a cole paròle o vers ch'a l'é malfé rendje con precision. A cole nòte i adressoma 'l letor ch'a veuja comprende 'l motiv ëd nòstre sernie d'espression.

Për lòn ch'a riguarda ël Testament Vej (la Tanach ebràica), ël travaj 'd tradussion a l'é dzortut col ëd Majo Galin-a, e Giovanna Gribaud ch'a l'ha falò la pì part ant j'agn 1980 e ch'a l'ha publicalo an sl'arvista La Slòira.

Për lòn ch'a riguarda 'l Testament Neuv, costa tradussion piemontèisa as peul consideresse na revision stilistica dël Testament Neuv an lengha piemontèisa dël 1841, con comparassion scrupolosa dij pì bon test grech a nòstra disposission ancheuj.

Pàul E. Castlin-a, edission dlë Dzèmber 2023

Èl liber ëd Giòb

Introduccion

Èl liber ëd Giòb a l'é na ciadeuvra poëtica ch'a parla dël problema dla soferensa e, dzortut dël motiv përchè 'd maleur a càpito a pèrson-e bon-e. Èl liber ëd Giòb a l'é gropà ansema ai liber dij Proverbi e 'd Coèlet ant la categoria dla literatura dla sapiensa ant la Bibia.

I savoma pa ch'i ch'a l'àbia scrivù 'l liber ëd Giòb. Ij savant a chërdo ch'a sia stàit completà për ël sécol ch'a fa ses anans dël Crist. Lòn ch'i savoma a l'é che Giòb a l'é 'l pì important tòch ëd poesìa antica ch'i l'oma ancora da studié bin e apressié. As podria disse che 'l liber ëd Giòb a sia coma në spetacol ëd teàtro, con ëd discors pitòst longh ch'a servo da diàlogh an tra ij vaire pèrsonagi. S'an paress malfé imaginene ij pèrsonagi an sël palch sénich, dàit ch'as parla mach e a-i é gnun-a assion dramàtica, as podria pensé a në scambi 'd corispondensa an tra 'd lor. Comsëssia, coma për la pì granda part ëd la poesìa e dle tragèdie antiche, as peul ëspetesse 'd trové 'd figure e metàfore pròpi bele ch'a dan espression a l'assion dramàtica ch'as rëscontra tra ij pèrsonagi.

Vardé-sì coj ch'a son ij pèrsonagi dël liber ëd Giòb:

Giòb: ël prim ator, ël protagonista dla stòria. A l'é 'n brav òm ch'a gòd ëd na bela vita, ma che a l'improvista a-j càpito tante 'd cole dësgrassie ch'a perd tut lòn ch'a l'ha. A l'é për lòn che chiel as ciama coma ch'a sia possibil che Dé a peuda pèrmëtte ch'a-j càpito csi tante còse afrosee, pròpi chiel ch'a l'era tant brav! A l'é probabil che Giòb a sia pa n'israelita. A l'é un "dël pais dl'orient", e lolì a veul dì ch'a sia probàbil che Giòb a l'é n'arab ëd chèica tribù an cola che ancheuj a l'é la Giordania o l'Arabia dël setentrion. Sossì a l'é antessant përchè se cost esempi 'd saviëssa e 'd dritura ant la Bibia ebràica a l'era nen n'ebraico, costa-sì a l'é na ròba 'd

pèis dal valor teològich. Giòb a podria bin avèj arseivù soa comprension ëd Dé da la tradission ebràica.

Dio: é-lo che Dé a l'ha da manca 'd presentassion? Nosgnor a l'é motobin orgojos ëd Giòb e 'd soa fidelità.

Sàtana: Nosgnor a l'ha daje l'autorisassion ëd rende miseràbil la vita 'd Giòb an gavandje tùit ij beni ch'a l'avìa e fin-a la salùte. Sàtana a l'é nen d'acòrdi con l'opinion ëd Dé che Giòb a resterà fidel a Dé, malgré tùit ij maleur ch'a arseiv.

Elifas, Bildad e Zofar: j'amis ëd Giòb. A sërco dè spiegheje 'l motiv pèrchè chiel a l'abia da passé csi tanti sagrin. Lor a diso che la prosperità a sia 'n segn dël favor ëd Nosgnor e che Giòb a patiss pèr motiv dij so pecà. Tutun, a l'é nen parèj.

Eliu: ël pì giovo dj'amis ëd Giòb e ch'a l'é l'ùltim ch'a parla ant ël liber. A l'é drolo coma ch'a ven-a fòra an sla sen-a a l'improvista fin al moment ch'a parla ant ël liber e ch'a arseiva gnun-a rësponsta direta. A l'é coma s'a l'avèissa scotà pèr tut ël temp, ch'a l'avèissa dit lòn ch'a l'avìa da dì e peui ch'a dësparissa. An tùit ij cas Eliu a l'ha 'd sicur da dì 'd ròbe ch'a valo la pen-a dè scoteje.

Pèr angageve dabon ant ël liber ëd Giòb, prové a imaginé ij sentiment dij pèrsonagi dël liber, dzortut Giòb. Pèrché Giòb a lo pija coma 'n fastìdi ch'as peul squasi nen soportesse, che ij so amis a ven-o pèr "consolelo" e pèr deje 'd sugeriment? Coma ch'a vardo al mond j'amis ëd Giòb as podria bin acetelo, ma cola-lì a l'é nen la rësponsta giusta che 'l liber a propon.

Seve-ne trovà, vojàutri ant na situassion ch'a smija a cola 'd cheidun ëd coj pèrsonagi-lì?

1

Presentassion ëd Giòb

¹A-i era na vira n'òm, ant la tèra d'Uz, ch'as ciamava Giòb. A l'era n'òm onest e giust ch'a rispetava Nosgnor¹ e ch'a stasià da leugn dal mal. ²A l'avìa set fieuj e tre fije. ³A l'era padron ëd set mila fêje, tre mila gamej, sinchsent pàira 'd beu, e sinchsent sòme. A l'avìa 'dcò motobin ëd servitor. A l'era, an efet, l'òm pì sgnor ch'a-i fussa 'nt le tère d'orient.

⁴Ij fieuj ëd Giòb, pèr torn, a dasìo 'd feste 'nt soe ca e a-i anvitavo 'dcò soe tre seure a mangé e a bèive con lor. ⁵Terminà ste feste, Giòb a-j fasià vnì pèrchè as purifichèisso, e a la matin bonora a smonìa 'n sacrifici complet² pèr minca un ëd lor, pèrchè a pensava: "A peul desse ch'ij mè fieuj, senza rendse cont, a l'àbio ofendù Nosgnor an na chèicha manera³". Giòb a fasià parèj tute le vire.

Prima preuva

⁶Un di a l'é riunisse la cort dël cel a la presensa 'd Nosgnor. An tra 'd lor a-i era 'dcò l'Acusator, Sàtana. ⁷Nosgnor a-j ciamà: "E ti, da 'ndoa ch'it rives?". E chiel a-j rëspond: "Da fé 'd gir pèr la tèra pèr vardé lòn ch'a-i passa". ⁸Nosgnor a l'ha dije: "L'has-to armarcà mè servitor Giòb? A-i é gnun d'àutri an sla tèra ch'a sia parèj ëd chiel: a l'é onest e giust, am rëspecta e a sta da leugn dal mal". ⁹L'acusator a-j rëspond: "Eh, ma Giòb a l'ha na bon-a rason pèr rispeté 'l Signor! ¹⁰Ti 't l'has sempe butaje dantorn un mur pèr guerné chiel, soa famija e ij sò beni. It l'has falo prosperé 'nt tut lòn ch'a fà, Varda coma ch'a l'é sgnor! ¹¹Ma preuva 'n pò a stende la man e porteje via lòn ch'a l'ha. I scomëtto ch'at maledirà an faccia!⁴".

1 O: "a l'avìa timor ëd Nosgnor".

2 O: "n'olocàust".

3 O: "ant sò cheur".

4 1:9-11 cfr. Arvelassion 12:10.

¹²Anlora 'l Signor a l'ha dit a l'Acusator: "Va bin. It l'has èl pèrmiss èd butelo a la preuva. Fà pura tut lòn ch'it veule con lòn ch'a l'ha, ma fà pa 'd mal a soa pèrson-a". E l'acusator a l'é artirasse da la presensa 'd Nosgnor.

¹³Un di che ij fieuj e le fije 'd Giòb a mangiavo e a beivìo a ca dël frel pì vej, ¹⁴a l'é presentasse a ca 'd Giòb un mëssagé con sta neuva-sì: "Mentre che ij beu a travajavo e le sòme a andasìo an pastura, ¹⁵a son rivà dij brigant sabé, a l'han robà tute le bestie e a l'han massà con la spa tùit ij servitor ch'a j'ero. I son riussì a scapé mach mi pèr fétlo savèj!". ¹⁶Mentre che col-lì ancora a parlava, a l'é rivàine n'àutr ch'a l'ha dit: "A l'é tombà 'd feu dal cel an sjè strop e an sij bërgé e a l'é brusà tut. I son riussì a scapé mach mi pèr fétlo savèj!". ¹⁷Mentre che col-lì ancora a parlava, a l'é rivajne n'àutr ch'a l'ha dit: "Tre bande dij Caldé a son campasse contra dij gamej e a l'han robàtje, dòp d'avèj massà ij gamelié. I son riussì a scapé mach mi pèr fétlo savèj!". ¹⁸Ancora a parlava ch'a l'é rivaje n'àutr ch'a l'ha dit: "Ij tò fieuj e toe fije a mangiavo e a beivìo a ca dël frel pì vej, ¹⁹cand, a l'amprovista, un vent fòrt dël desert a l'ha anvestì la ca da tùit ij quatr canton. La ca a l'é fracassasse e tùit coj giovo a son mòrt. I son riussì a scapé mach mi pèr fétlo savèj".

²⁰Anlora Giòb a l'é aussasse, coma ch'as fasìa antlora an coj cas-lì, a l'ha sciancasse la vestimenta e a l'é tosonasse la testa pèr èl grand deul. Peui a l'é prostèrnasse fin-a tèra ²¹e a l'ha dit: "Patanù i son surtì dal vènter èd mia mare e patanù i tornerai 'nt èl vènter èd la tèra. Nosgnor a dà, Nosgnor as lo arpija. Ch'a sia benedèt sò nòm!".

²²An mes a tut sossì, Giòb a l'ha pa pecà nì a l'ha dit na chèica paròla d'arvira contra 'd Nosgnor.

2

Sconda preuva

¹Un di a l'é riunisse la cort dël cel a la presensa 'd Nosgnor. An tra 'd lor a l'é vnùje 'dcò l'Acusator, Sàtana. ²Nosgnor a-j ciama: "E ti, da 'ndoa ch'it rives?". E chiel a-j rëspond: "Da fé 'd gir për la tèra për vardé lòn ch'a-i passa". ³Nosgnor a l'ha dije: "L'has-to armarcà mè servitor Giòb? A-i é gnun d'àutri an sla tèra ch'a sia parèj ëd chiel: a l'é onest e giust, am rëspera e a sta da leugn dal mal. Ti 't l'has cissame a ruinelò⁵ ma it l'has otnù gnente: ancora chiel as manten ferm an soa 'ntegrità". ⁴L'acusator a-j rëspond: "Pel për pel! N'òm a sarìa pront a arnùsié a tut mach për salvesse la pel! ⁵Ma preuva 'n pò a dèstende la man e tochèje soa pèrson-a. I scomëtto ch'at maledirà an faccia!".

⁶Anlora Nosgnor a l'ha dije a l'Acusator: "It lo buto an toe man, ma rispétje la vita!". E l'acusator a l'é artirasse da la presensa 'd Nosgnor e a l'ha arfilaje a Giòb na marseugna grama ch'a l'ha pijalo da la testa ai pé. ⁷Giòb setà 'nt la sènner, as gratava con un ciap rot ëd tèra cheuita⁶. ⁹Soa fomna a-j disìa: "Ancora it manten-e ferm an toa 'ntegrità? Malediss Nosgnor e meuir na vòlta bon-a!". ¹⁰Giòb a l'ha rësponduje: "Ti 't parle coma na fomna svantà. S'i acetoma 'l bin coma 'n don ëd Nosgnor, l'avriom-ne nen d'acetene 'dcò 'l mal?".

5 Lét. "a travondlo".

6 A costa maladià as avìa da desse n'atension costanta. L'infession e la marsa a deuvia esse ras-cià via con un tòch ëd teracheuita s-ciapà për fé che l'infession a sè spantièissa nen. La pel a l'era tant dèssfigurà che fin-a ij sò amis a podìo pa arconòss-lo (2:12). La maladià a tormentava Giòb fin-a drinta 'd chiel: a-j dasìa un fià gram e n'odor arbutant (19:7,20). Le piaghe a dasìo fòra 'd verm; as saravo e strenzio (16:8). A l'era tormentà da 'd seugn (7:14). As sentìa coma s'a sofochèissa (7:14). Ij sò òss a-j dasìo 'n dolor afoà (30:30). E a podìa pa aussesse da sò leugh (19:18). Cola maladià lì as podìa nen curesse, ma a sarìa durà vaire agn, lassand Giòb con l'anvia mach ëd meuire.

An mes a tut sossì, gnun-a paròla a l'é surtìa da la boca 'd Giòb ch'a podèissa consideresse 'n pecà.

Ij tre amis ëd Giòb

¹¹Cand che tre dj'amis ëd Giòb a l'han sentù 'd tùit ij maleur ch'a l'ero tombaje a còl, a son ëvnùit minca un da sò pais e a l'han decidù ansema d'andé a trovelo pèr deje 'd coragi e confortelo. As ciamavo Elifas, da Teman, Bildad, da Sua, e Zofar, da Nama.

¹²Cand ch'a l'han vëddù Giòb da leugn, scasi a podìo pa pì arconòss-lo. Piorand fòrt, a son s-ciancasse le vestimente e a l'han campà 'd póer an aria dzora dla testa pèr mostré tut ël deul ch'a n'avìo. ¹³Set di e set neuit a son ëstaje dacant, senza dì na paròla, pèrchè a vëddìo che ij sò patiment a l'ero motobin grand.

3

Prim dèscors ëd Giòb

¹Finalment Giòb a l'é stass-ne pì nen ciuto⁷ e a l'ha maledì 'l di 'd soa nassensa⁸. ²A l'ha dit:

³“Ch'a sia sganfà 'l di 'd mia nassensa e la neuit ch'a l'é disse: ‘A l'é stàit concepì un mas-cc!’ ⁴Che 'd col di-lì Nosgnor dal cel a n'abia pa pì da manca⁹; ch'a sia cangià ‘n top e che gnun-a lus a-j splendrissa ansima.

7 Let. “a l'ha dovèrtà boca”.

8 An ebràich: “ël sò dì”.

9 Èl verb dovrà ambelessì a l'é **דָּרַשׁ** (darash) e a veul dì “sèrché, andaghé ” e 'dcò “adrèssesse a cheicadun, pìesse deuit pèr cheicòsa, soagné. (confróna

⁵Ch’a lo reclama lè scur e l’ombra dla mòrt¹⁰; che na nivola spèssa a lo quata; che l’ecliss dël di¹¹ a lo sburdissa! ⁶Che cola neuit a sia dèscancelà dal calendari, ch’a sia pa pi contà an tra ij di dl’ann, ch’as vèdda pì nen an tra ij mèis. ⁷Che cola neuit a vèdda gnun-a nàssensa¹² e che la gòj a peussa pa intreie. ⁸Ch’a maledisso col di-lì ij mascheugn ch’a campo ‘d maledission, coj ch’a san dèsvijé ‘l mostro Leviatan! ⁹Ch’a ven-o scure le stèile an soa ambrun-a¹³; che la speransa dla lus a sia vanificà; ch’a vèdda ‘l dèsbandisse dle parpèile dla primalba, ¹⁰Pèrchè it l’has pa sarà èl varch èd la pansa ‘d mia mare? Parèj i l’avrìa pa vèddù tute ste tribulassion¹⁴!

¹¹Pèrchè son-ne pa mòrt ant èl moment ch’i son nà, e i son pa èspirà pen-a surtì da la pansa ‘d mia mare? ¹²Pèrchè na fàuda a l’ha arseivume¹⁵ e doe pupe a l’han fame ciucé ‘l làit? ¹³S’i fussa mòrt a mia nàssensa, adess¹⁶ i

Deuteronomi 11,18; Geremia 30:14,17). Giòb a vorèria che ‘l di a andèissa a meuire ant la ment èd Dé.

- 10 O: “èl caluso”. La tradussion èd תַּלְמָוֶת (tsalmavet, "ombra dla mòrt") a l’é sempe stàita capìa parèj èd n’ombra dla mòrt sómbra (sostènu ant jè LXX), ma vaire erudit a penso che a peussa pa rapresenté na bon-a anàlisi dla paròla.
- 11 L’espression «lè scurità dël di» (דִּי לַיִל, chimrire iòm) a signìfica tut lòn che a rend èl di nèir, pròpi come j’aveniment dj’ecliss. Giòb a vorèria che tut èl top, mnassant maleur, a podèissa, an col di-là, sburdì l’univers.
- 12 O: “a resta solitària”, “stéiril”, “frosa da mòrt”. La paròla תַּלְמָוֶת (galmud) ambelessì a veul dé l’ideja dè “stéiril” pì ancora che “solitari.
- 13 An ebraich: "le stèile ‘d primalba". La paròla נֶשֶׁף (neshef) a peul vorej di "ambrun-a dla seren-a, tramont" o "primalba". An cost contest a pensa a le stèile dla matin. Giòb a s’augura che le stèile dla matin - che a dovrìo nunsié èl di - a vado via.
- 14 La paròla אֵמָל (‘amal) a veul èdcò di, oltre che angossa, arlia: travaj, , travaj proibì èd saba, travaj dur, “rusch” con l’ideja dla fatiga e dla tribulassion.
- 15 O: “Pèr che motiv doi ginoj a l’han dame èl binèvnù?”. Èl verb אָמַן (qiddmuni) a l’é èl Piel da אָדָם (qadam), ch’a a signìfica “vni anans, prima; rèscontré; preven-e.” Ambelessì a dà l’ideja d’ancontré o feje acolienza a cheicadun.
- 16 La paròla אָתָּה (‘attah, “adess”) a l’ha na nuansa lògica ambelessì, con èl pensé che almanch "se a fùissa stàit parèj ". Contut, l’averbi temporal "ora, adess, ore, aora" a ven èdcò mantnù ant la tradussion pèrchè èl verb al passà che a séghita

podria esse cogià an pas, i durmiria chiet e i podria avèj èd rechie. ¹⁴I arposria con ij rè e ij governant èd la tèra ch'a l'ero drissasse 'd mausolé¹⁷, ¹⁵o con ij prinsi, ch'a l'han d'òr e a ampinnisso soe ca d'argent. ¹⁶Pèrchè j'erne pa stàit sotrà tanme n'abòrt o parèj dij cit ch'a meuiro senza vèdde la lus? Antlora mi i esistrìa pa. ¹⁷Ant èl pais dij mòrt ij pervers a fan gnun dann¹⁸ e jè strach as arlamo. ¹⁸Ambelelà fin-a ij pèrzoné a son pì nen tormentà e a sento pa pì la vos dèl lagosin. ¹⁹Ambelelà a-i é pì 'd diferense an tra rich e pòver e lè s -ciav a l'è liber da sò padron.

²⁰Pèr che motiv deje lus a 'n dësgrassià¹⁹, e vita a col ch'a l'ha ameior ant èl cheur? ²¹Lor a speto²⁰ la mòrt, ch'a riva nen, e a la sèrco da pì che 'd tesòr èstermà. ²²Cand che a la fin lor a meuiro a n'han gòj e as n'arlegro quand ch'a treuvo la tomba. ²³Pèr che motiv deje la lus a n'òm ch'a l'àbia gnun avni e che Dé a-j buta dantorn mach èd dificoltà? ²⁴I l'hai gnun' anvìa 'd mangé tant ch'i son sagrinà; ij mè gëmm a sè svèrso tanme d'eva. ²⁵A l'è ancapitame lòn ch'i n'avìa pì tèmma, e lòn ch'am èsbaruvava 'd pì a l'è tombame a còl. ²⁶I treuvo gnun-a pas²¹, gnun-e rechie; i peus pa arlameme²²; am casca adòss mach èd confusion.

passà pròssim e condissional a sugeriss lè stat èd Giòb.

17 Termo difìcil תִּבְרָךְ (coravot), tradovù "desolà [leu]".

18 O: "a chito èd buliché". Ambelessi èl sostantiv רִגָּה (roghe) a s'arferis al buliché dèl vive an contrast la pasia rechie dèl meuire. רָגַח (ragas) a veul di "esse agità, avèj èl giget, l'argent viv". L'espression a mostra il chité 'd sagraresse, visadi chité tut èl bolversé èd soa vita.

19 Espression dovrà pèr describe 'l travaj e 'l "tedium" che a nè deriva. Ambelessi cost malesse a l'è ciamà לַעֲצָזָה

20 Èl verb e 'l partissipi èd Piel רָצַח (cacah, "spetè cheicadun"). Ambelessi la mòrt a saria la pì àuta speranza dèl maleureus e 'd soa soferensa.

21 è LXX: "pas", a baso soa resa su שָׁלוֹם (shalam) e nen su שָׁלָח (shalah). Èl verb a voreria di: "esse chiet, esse franch còmod".

22 Èl Verb a l'è a la letera "e mi i peus pa arlameme". La paròla נִחַח (nuach, "arlass, rechie") a implica "arpos" an tuit ij sens, an specie an contrast con רִגָּה (roghe, "tumult, arbeuj, bolversassion").

4

Elifas a taca a parlé

¹Anlora Elifas, èl Temanita, a l'ha pijà la paròla e a l'ha dije a Giob: ²«Dat-lo fastidi se cheidun a sërca 'd parlete? Pura, chi ch'a podria-lo tense dal parlé²³? ³Varda²⁴, ti 't dasìe 'd consej²⁵ a tanta gent e it l'has dàit fòrsa²⁶ a 'd man fiape. ⁴Toe paròla a l'han sostnù coj ch'a strabuciavo e it l'has fàit fòrt ij ginoj ch'as gimbavo. ⁵Mach che ora, l'istess at riva 'dcò a ti, e ti 't nē ses dēscoragià; sòn at frapa e ti 't nē ses sburdì. ⁶Stasia-la pa toa speranza an toa pietà²⁷, an toa fiusa²⁸ e an toa condòta senza rimpòcc? ⁷Fà memoria, it sùplico! Un nossent é-lo mai andàit an pèrdission? E un dij giust, é-lo mai stàit dēsblà? ⁸Mi midem i l'hai sēmpèr vistlo: coj ch'a coltivo la perversità a cheujo l'istess, e chi ch'a sēmna d'arlìe a-j cheuj. ⁹Cola gent-lì a periss pēr èl sofi²⁹ èd Dé e a son consumà da soa flin-a. ¹⁰A-i é 'l breugé

-
- 23 La construssion a utiliza un nòm con la proposission: « e d'astense dle paròle - chi é-lo bon? Èl plural aramàich èd «paròle» a ven fòra 13 vire an Giòb, èl plural ebràich des. Ij comentari a mostro che 'l dēscors d'Elifas a l'avìa na nuànsa e n'acsan aramàich an manera spècifica.
- 24 La partìcola deìtica הַנֶּהֱ (hinneh, “varda, vardé”) a ciama 'l "dé da ment"; a l'ha 'l sens èd consideré, beiché.
- 25 O: “it l'has rasonà”.
- 26 Èl paralelism a devvra torna un verb al passà lontan ant èl prim pont e n'imperfet ant l'èscond, ma da già che 'l sens a l'é, an manera ciàira, lòn che Giòb a l'avìa fàit an passà, l'èscond verb a peul esse tratà parèj d'un preterit o 'd na paròla.
- 27 Èl mòt הַיִּירָא (jir'ah, «tēmna») an cost passagi a fà 'rferiment al timor èd Giòb anvers èd Nosgnor e a soa devossion respetosa pēr Dé: a peul fin-a significhé «vòstra religion».
- 28 A dovria vorèj di ambelessi: fiusa, confiansa
- 29 Jè LXX al pòst èd "sofi, buf" a l'han" προστάγματος", visadì comand, órdin, mòt, pēr ridimensioné l'antropomorfism. La paròla מַנְשֵׁמַת (minnishmat) a comprend: (min) + נִשְׁמַת (nishmat, costruì da nēshamah): «dèl/al buf èd vent èd ...» Èl «sofi èd Dé» as treuva soens ant le Scritture: vèdde Genesi 2: 7, a dà la vita , ma ambelessi a la dēstruv. La figura a l'é fàcil ch'a mostra un decret divin èd Dé.

dël leon³⁰ e ij grogn dij lionèt, ma a sfrisesse a son ij dent dij lionèt. ¹¹Èl leon, tant ch’ a sia potent, a periss pèr mancansa ‘d pijàite e ij lionèt a veno sbardlà.

Gnun a peul consideresse giust

¹²Ore, na paròla, dè stèrmà, a l’ é stame arportà e mie oriye a l’ ha ‘d lòn pèrcepì un ciusij. ¹³Ant èl turbol dij pensé dla seugn èd la neuit, cand che ‘l tèrpor a cala an sl’òm, ¹⁴a l’ ha sesìme lè sparm e tuit ij mè òss a l’ han ancaminasse a tèrmolé. ¹⁵A l’ é stàit antlora che un buf èd vent a l’ é passame an sla facia; ij pluch èd mè còrp a son drissasse. ¹⁶A stasià ambeleli an pé na figura, senza che mi i podèissa arconòsse ch’ i ch’ a fussa; n’ imàgin a l’ era dè ‘dnans dij mè euj e mi i i sentia na vos ciosioné: ¹⁷“Peul-ne n’òm mortal³¹ esse considerà giust dè ‘dnans èd Dé? O n’òm nossent³² an facia ‘d sò Creator? ¹⁸Varda, se ‘l Signor as fida pa dij sò servitor e a treuva fin-a ‘d pèrversità ant j’ angej, ¹⁹tant pì pèr coj ch’ a vivo an ca ‘d pàuta e ch’ a l’ han ij sò fundament ant la sabia o coj ch’ a son sgnacà tanme ‘d càmo! ²⁰Coj-lì a saran dèsbà an tra la matin e la sèira, e, senza che gnun as n’ antaja, a meuiran sèmpe. ²¹Lòn ch’ a l’ han an èsto mond³³ a-j sarà portà via e lor a ‘ndran a meuire sens’ esse rivà a la savièssa”.

30 Elifas a pija ambelessì na manifestassion neuva pèr fé capì che ij gram a saran dèsbà. An tra ij vaire termo pèr leon èl prim a l’ é אַרְיֵה (‘arieh) mòt genérich pèr «lion». A l’ é seghità da שַׁחַל (shacal) che, parèj èd צֶפִיר (chefir), a podrìa esse un «leon giovo». Shacal a podrìa ‘dcò esse leon o pantera o leopard o fin-a na metàtesi pèr אַרְבַּי «giovo».

31 Èl sostantiv pèr "òm", a l’ é ambelessì אִנוּשׁ (‘enosh), ch’ a sotsigna l’ esse uman an tuta soa fragilità e soa mortalità. Ambelessì a fà pandan con גְּהֵוֶר (ghever), na paròla che a fortiss an sla fòrsa e la potensa dl’òm (vir).

32 O: “net”, “pur”.

33 O: “A ven pa s-ciancà èl cit soastr èd la tenda”.

5

Elifas a consija Giòb d'aceté 'l castigh ch'a-j dà Nosgnor

¹Ciama pura! É-lo forsi cheidun an cel ch'at responda? A quaj dj'àngej sant³⁴ voleries-to virete? ²Pèrchè l'ira a colpiss èl senza sust, e la flin-a a massa 'l torolo. ³Mi midem i l'hai vëddù èl fòl anreisésse, ma pì che an pressa i l'hai maledì sò leugh èd residensa. ⁴Ij sò fieuj a son lontan da la sicurèssa ch'a chërdo d'avèj e a son umilià³⁵ andova³⁶ ch'as rend giustissia, e a-i é pì gnun pèr libereje. ⁵L'afamà a ravaglia l'amson da daré dij busson e j'assià³⁷ soe richésse. ⁶Pèrchè la malora a ven pa da la poer, e ij sagrin a s-ciòdo pa dal teren. ⁷Ma a l'é l'òm che a génera 'd maleur, parèj dle faravòsche ch'a vòlo pèr ària.

Le benedission a son pèr coj ch'a sërco Nosgnor

⁸Ma³⁸ mi, s'i fùssa 'n ti, i andrìa adrèsseme a Dé e a chiel armëtterìa mia càusa, ⁹a chiel ch'a fà 'd ròbe ch'as pseudo pa sondesse³⁹, èd maravije senza nùmer⁴⁰. ¹⁰A l'é chiel ch'a dà la pieuva an sla tèra e ch'a manda

-
- 34 O mach "sant". Elifas a 'rmarca sù che j'àngej a podriò nen serve coma 'd mediator o 'd rapresentant pr' ij fedej 'dnans a Nosgnor. Gnun èd lor as n'ancalerìa 'd sicur a andeje contra a lòn che Nosgnor, an soa pèrfeta sapiensa a l'ha decretà.
- 35 Èl verb יִשְׁתַּחֲוֹת (jiddacc'u) a podrià esse ciapà parèj èd na vos passiva o ant èl sens recipròch («crasà un con l'àutr») o fin-a riflessiv («crasesse»). Èl contest a smijeria pì dl'ideja che le masnà a sio dèstrovùe pèrchè gnun a-j libererà.
- 36 O: "a la pòrta".
- 37 צַמְמִים (tsammim) a l'é tradissionalment voltà con «làder (pl.)»; ambelessì i l'oma avù pì car èd tradùve con «coj che a l'han seit», an seghitand èd version antiche e fasend pandan con «l'afamà o j'afamà». צֵמֶתִים (tsème'im).
- 38 La particola/l'avèrbi מֵאֵי ('ulam) a l'é n'aversativa potenta: «ma». A marca 'l contrast con lòn che a l'é disse anans e a fà d'introdussion a na session neuva.
- 39 L'ebraïc a l'ha: רָקַח אֵי (v'en cheqer), a la létera, «a l'ha pa d'investigasson».
- 40 La preposission an אֲדָמָה ('ad 'en, "fin-a a lòn che a l'é pa ancapità") a l'é stereotipà: a veul dé l'impression èd cheicòsa ch'a l'è nen sagià, sondà. (vèdde

l'eva an sle campagne⁴¹; ¹¹A l'è chiel ch'a buta j'ùmij an àut e coj che a pioro a-j eléva a fin-a 'd leu sicur. ¹²A l'è chiel ch'a frustra⁴² ij pian dij malegn⁴³ ëd manera che soe man a peulo pa porté a compliment lòn ch'a l'avìo progetà! ¹³Coj ch'as chërdo 'd savèj a son angabiolà an soa furbaria 'd lor⁴⁴, e as bolversa an pressa 'l consèj dij pervers. ¹⁴A l'è 'l ciàir dël di, ma lor a van a sbate coma s'a-i fussa 'l top; a van a taton a mesdì coma s'a fussa neut. ¹⁵Chiel a salva da la spa ch'a seurt da soa boca e ij pòver da la man violenta. ¹⁶A l'è parèj che ij pòver a peudo avèj na speranza e che la boca dla perversità a l'è a la fin stopà.

¹⁷A l'ha 'd boneur col òm ch'a 'rsèiv da Nosgnor ëd coression. Për lòn it diso: meprisa pa la dissiplina dël Tut-potent⁴⁵, ¹⁸përchè chiel a feriss, ma 'dcò a binda, chiel a patela, ma soa man a variss ëdcò. ¹⁹At salverà da ses dësgrassie, vera, fin-a da set ël mal at tocherà pa. ²⁰An temp ëd famin-a chiel a tè scamperà da la mòrt e an guera dal podèj dla spa. ²¹Ti 't saras a la sosta da la malissia dla lenga: gnun-e tèmme për la devastassion, ant ël moment ch'a vnirà. ²²La devastassion e la famin-a at faran mach rije e it l'avras nen tèmme dle bestie dla tèra. ²³Përchè ti 't faras n'aleansa con le

Giòb 9:10).

41 Èl termo ebràich חוץ (cutsot) a veul dì «fòra» o lòn che as treuva fòra. A podria fé riferiment a le stra che a son fòra dla ca, ma pi an general ëdcò ai camp fòra dal pais. Vèdde Salm 144: 13 për l'utilissassion dl'espression «campagna». Jè LXX a dan n'antèrpretassion motobin pi slargà : ὄδωρ ἐπὶ τῆν ὑπ' οὐρανόν «lòn ch'as treuva sota 'l cel».

42 Hifil, causativ ativ, forma מִפֵּר (mefer) a l'è partissipi ëd פָּרַר (parar, «anulé; frusté; rompe; sbardlé»); a va anans a la descriSSION doxològica 'd

43 מְפַרְפֵּר (‘arumim) a veul dì «furb» o «antivist». A veul descrive le maciavéliche 'd cheicadun për rivé a sò but (vèdde Génesi 3: 1, andova che 'l serpent a l'è 'l pi "furb" 'd tute le creature.

44 Cfr. 1 Corint 3:19.

45 Cfr. Provèrbi 3:11-12; Ebréo 12:5-6.

pere⁴⁶ dla campagna e it saras an pas⁴⁷ con le bestie servaje dla tèra. ²⁴Ti 't sentiras al sigur a toa ca e 't l'avras pa 'd delusion an fasend l'ispession⁴⁸ dij tò possediment. ²⁵It vèdras multiplijé toe masnà e toa dissendenza a sarà parèj dl'erba dël pra. ²⁶It rivras a la tomba d'età veneranda⁴⁹, pèrparèj com as mèssoon-a 'l gran a soa stagion. ²⁷Varda: tut sossì i l'oma bin anvestigalo nojàutri: a l'é vrità. Scota nòstre paròle e at rivrà 'l bin".

46 Cheicadun a lo les 'יָדָד (bne, «fieu»)», parèj ëd «fieu) dël camp», an dasend l'ideja d'arferisse na vira 'd pi a le bestie; ma senza andé tròp ant ël sofistich, avèj n'aleansa con le pere a peul mach vorèj di ëd nen fé ocupé spassi an sël teren, an reA l'é la sola ocurensa d'Hofal, causativ passiv, dël verb דָּלַשׁ (shalem, «fé o avèj la pas» con cheicadun). Comparé Isaia 11: 6-9 e Salm 91:13. La forma dël verb a l'é 'l perfet ebràich.ndendlo pi drù.

47 La paròla דִּלְפָּשׁ (shalom) a veul di «pas; sicurèssa, totalità, bin esse. ”Èl midem usage a ven fòra an 1 Samuel 25: 6.

48 O “visité”. Èl verb a l'é דִּלְפָּשׁ (paqad, “visité”). L'ideja ambelessi a sarìa « fé anchiesta », o fin-a «numeré» parèj com a l'é dovrà ant ël liber dij Nùmer.

49 La paròla a vira pèr «an soa etàadura» e a l'ha 'dcò tuta na filonghera 'd significà: «salute; antegrità...”; ; “Drinta toe fòrse [o tò vigor] etc.” Èl valor numérich o Ghematria dël vocàbol נְלָכָד (vchelach, “d'età veja”) a sarìa: 2, 20, 30, 8 valadi an tut: 60. Sòn a pòrta la gàbola 'd càiche comentator che a sessant agn l'òm a intrerìa ant l'età

6

Réplica a Elifas

¹Anlora Giòb a l’ha replicà a Elifas e a l’ha dije: ²“Se mach⁵⁰ ij mè sagrin⁵¹ e mie dësgrassie a podèisso esse peisà an sla balansa! ³A sarìo pì grev che la ren-a dèl mar: a l’è pèr lòn che mie paròle a l’ero tant dësvironà⁵². ⁴Èl fàit a l’è che le flece dèl Tutpotent a son piantasse an mia carn⁵³ e mè spirit a bèiv sò tòssi. Nosgnor a l’ha rangià ‘d tacheme⁵⁴ a l’amprovista!

⁵Miraco a braja⁵⁵ 'l borich servaj tacà a l'erba? O breugia-lo 'l beu aranda 'd sò fen? ⁶Podrìa-lo consumesse 'd mangé fat senza sal? O é-lo 'd gust a mangé la ciàira dl'euv⁵⁶? ⁷Coma ch’as arfuda ‘d mangé na pitansa fata senza buteje ‘d condiment, parèj mie lamente a rendìo pì tolerabil mie dësgrassie⁵⁷”.

50 La congiunzion ׀7(lu, “se, se mach”) a fà d'introduccion con l'imperfet ëd Nifal (riflessiv o passiv), al desidéri, a l'anvìa, al maitass che as peul pa realisesse.

51 Giòb a cobia ׀9׀9 (ca ‘si, «mè sagrin») e ׀9׀9 (hajiati, «mè maleur»). La prima paròla, dovrà an Giòb 4: 2, a fà riferiment al comportament mostrà tut antreggh da Giòb ant ij riguard dij sò amis: espression contrarià e anchieta 'd sò sagrin. La sconda paròla a esprim tuta soa malora, la càusa 'd sò sagrin: maleur a l’è na letura dèl Chethib-Qere. Ij doi vocàboj a l’han ël significà midem: a rivo dal verb ׀9׀9 (havah, «tombé») e a fan arferiment donch a la dësgrassia.

52 Èl verb ׀9׀9 (la 'u), da la rèis ׀9׀9 (la 'ah), a peul esse vèddù ansima a na rèis araba che a voreria dì «bavardé, ciaciaré, banfé». A mostra a che mira l’ebraïc a l’àbia 'l sens ëd parlé dròlo, servaj, pèr: «Tartajé, chëcché, ciarabësché, barbojé». Vèdde 'l paralelism con "βάρβαρος" che an grech a vorìa 'dcò di: "che a barboja".

53 O “an mi”.

54 Èl verb ׀9׀9 (arach) a voreria dì: «butesse an camp ëd bataja».

55 Èl verb ׀9׀9 (nahaq, “brai”) as treuva an arab (النهيق) al-nahiq) e an aramàich e 'dcò an Giòb 30: 7 an ebraïc, andova ch’a fà rferiment a 'd dësgrassia che a brajo parèj ëd n'onagr afamà.

56 O: “‘d salada senza condiment”.

57 Sto vers a l’è pitòs malfé da volté an nòstra lenga senza vir ëd paròle. Giòb a ‘arfuda soe prove senza queicòsa ch’a-j renda pì tolerabil, visadì soe lamente. L’istess coma na pèrsona as arfuda ‘d mangé ‘d ròba fata.

Giòb a vorerìa pitòst meuire

8"Se mach a fussa realisà mia anvìa e Dé am concedèissa lòn ch'i veuj!

9Se mach Dé a vorèissa povriseme e lassèissa andé soa man pèr masse!

10Antlora mi i l'avrìa mia consolassion, antlora mi i sautarìa dla gòj! 11I l'hai pì gnun-e fòrse dè speté le benedission ch'it në parle. Seguité a vive pèr mi a l'avrìa gnun sens: che d'avnì mi podria-ne avèj? 12Smijara-la mia fòrsa a cola dle pere? O é-la mia carn a esse 'd bronz? 13Èdcò s'i vorèissa, i savrìa pì nen coma tireme fòra da costa situassion-sì: a son restame pì gnun-e arorse!".

J'amis? Na delusion!

14"Al dèspèrà la pietà a dovrìa rivé dai sò amis, èdcò se chiel a dovèissa chité 'l timor dèl Tutpotent.

15Ij mè frej a son èstàit traditor parèj d'un torent ch'a versa mach an certe stagion, o tanme 'd bialere che mincatant a dèsbòrdo. 16Lor a l'han d'ave sòmbre alimentà da la giassa; dzora 'd lor a s'ambaron-a la fiòca. 17Ant èl moment ch'a riva la stagion sùita, lor a sècco e cand ch'a fà bin càud lor a dèsparisso dai sò leugh.

18Le marche 'd sò cors as dèspèrdo, a van anans ant èl desert e a svanisso.

19Le caravan-e 'd Tema a-j van a l'arsèrca e ij mercant èd Sheba a spero an lor. 20A son restà confus pèrchè a chèrdìo 'd troveje; a son rivà anté ch'a pensavo ch'a-i fusso, ma a son restane dèsganà. 21Vojàutri j'amis i seve pròpi tanme coj torent-lì ch'a son èd gnun agiut. I vèdde mie piaghe e in në seve sbaruvà".

Le pau dj'amis

22"Miraco ch'i l'hai mai ciamave cheicòs, o che da vòstre sostanse hai-ne mai spetà mi ch'im fasèisse 'd don? 23I l'hai gnanca ciamave ch'im tirèisse fòra da la man dij mè oppressor o ch'i l'avèisse pagà vojàutri ij mè débit!".

Dime doa ch'i l'hai falì!

²⁴"Mostreme, e mi i starai ciuto: feme savèj andova ch'i l'hai falì! ²⁵Èd paròle oneste a fan mal, ma còsa preuv-la vòst rimprocc? ²⁶Pensev-ne 'd rasoné an sle paròle e traté lòn ch'a dis un dësperà coma s'a fusso paròle ch'as-j pòrta via 'l vent? ²⁷Vojàutri 'v camperie vaire ⁵⁸ sòrt fin-a an sl'orfanin, e i farie 'd speculassion ⁵⁹ ansima dij vòst amis.

²⁸Adess feme 'l piasì 'd vardeme bin an fàcia e iv dirai gnun-a busiardaria ⁶⁰. ²⁹Artraté ⁶¹ lòn ch'iv disie anans! Feme pa st'angiuistissia ⁶². Artraté ⁶³! ³⁰È-la 'd fausseria ⁶⁴ dzora dij mè làver? Peul-ne, mia boca pa dèsserne da lòn ch'a l'é mal ⁶⁵?"

58 La paròla "vaire" a l'é pa ant èl test; èl verb a l'é mach תפילו (tappilu, «campa, ti t campe»).

59 Èl verb תכר (ticru) a ven da כרה (carah), che as treuva an 41: 6 con אל ('al) "dzora", e a voreria di "marcandé, speculé" dzora 'd cheicòsa.

60 La construssion a utilisa אל ('im: "se") parèj d'un giurament negativ pèr marché la negatività fòrta. Ambelessì a sotsigna la sincerità.

61 Èl verb ebràich שוב (shuvu) a la létera a sarìa «artorné». A l'avria ambelessì 'l sens d' «ancaminé torna; adoté n'àutra stra, convertisse ». Jè LXX a pijo 'l mòt שוב (shuvu) (iashav, «setà, ch'a stà») an lezend «sette adess».

62 La paròla אלה (avlah) as podria fin-a voltesse con «pervers». Èl vocàbol a peul significhé «pèrversion, gramissia, angiuistissia» (confronta 16:11). Ma si as parla 'd paròle. Le paròle nen giuste o grame a sarìo èd paròle fàusse e che a dèstruvo.

63 Èl verb ambelessì a l'é confermà שוב (shuvu), combin la letura 'd Chethib-Qere.

64 Èl vocàbol אלה (avlah) a l'é repetù a parte dal darié vèrsèt. Ambelessì, l'acent a l'é butà an sla gramissia.

65 La dariera paròla, תהו (havvot) a l'é an géner acetà parèj èd «malevent». As podria fesse un paralelism con Michea 7: 3 et Salm 5:10 andova as treuva 'l sens èd busiardaria. Jè LXX a l'han: "ὁ λάρυγξ μου οὐχὶ σύνεσιν= mia gajòfa a medita pa..."

7

La curtëssa dla vita

¹É-lo pa vera che la vita dl'òm an sla tèra a l'é parèj d'un dur servissi ant la milissia⁶⁶ e tanme ij di d'un mersenari⁶⁷? ²Pèrparèj d'un servitor⁶⁸ ch'a l'ha anvìa dl'ombra dla sèira⁶⁹, e parèj d'un mersenari ch'a ved pa l'ora d'arsèive⁷⁰ sò salari⁷¹, ³mi i son èstàit fàit pèr ardité 'd mèis a dzoneus e a l'han assigname 'd neuit ëd sagrin. ⁴Cand ch'i vado a deurme im diso: 'Cand sarà-la l'ora d'alvesse sù?' e cand ch'im levo i diso: 'Cand cha vnirà finalment la sèira?'. Ant ël let im raviolo fin-a ch'as leva 'l di.

⁵Mè còrp a l'é tut quatà 'd rogne e 'd cràcia, mia pel as ès-ciapa pien-a 'd marseugna. ⁶Mie giornà a son pì leste dla navëtta d'un tèssior e a ven-o a la fin pèrchè a-i j'è pa pì 'd fil⁷². ⁷Avist-ne che mia vita a l'é mach un buf ëd vent e ij mè euj a torneran pa pì a s-ceiré 'd boneur. ⁸L'euj che adess am

66 La paròla **צָבָא** (tsava') a l'é "armeja"; a peul esse dovrà pèr ël servissi dur dël servissi militar e pèr d'altre fatighe. Come tèrmo militar a sarìa 'l perìod 'd temp fissà e la fatiga dla dura corvé.

67 O: "s-ciavandé" **שָׂכִיר** (sachir) a l'é n'òm pijà an càrich, o n'òm che a travaja pèr salari o fin-a un soldà mersenari (Geremìa 46:21). Ès darié sens a l'é lòn che as peul capì an vista dël vèrsèt ch'a riverà apress.

68 Cost termo **עֶבֶד** ('eved) a l'é 'l servitor o lè s-ciav. **עֶבֶד** obligà a travajé tut ël di al ruin dël sol, ma con l'anvìa ancreusa 'd podèj arpatesse la sèira da la s-ciavensa.

69 **יְשִׁיב־בְּצֵלֶם** (jish'af tsel, "anvìa dl'ombra seiran-a"): "parèj d'un servitor [che] a susta l'ombra dla sèira". J'espression ant ël vèrsèt 2 a sotsigno ël pont ëd confront, ch'a sarà arcapitolà ant ël vèrsèt 3.

70 Ij doi verb an cost vèrsèt a sotsigno l'aspetativa atëndua e l'atèisa. Il prim, **שָׂאֵף** (sha'af), a vorèria di "susté ancreus; avèj anvìa"; e lè scond, **קָוָה** (qavah), a l'ha l'idea dè "speré; sèrché; speté: come se l'òm a l'avèissa tut ël di ès desiderì an testa.

71 La paròla **פְּעָל** (po'al) a veul di "travaj". Ma ambelessi ël vocàbol a dovria esse ciapà tanme metonimia, valadì la paga pèr ël travaj fàit (confronta Geremìa 22:13).

72 O: "a chito senza speranza".

bèica con nimicissia am vèdrà pa pì cand ch'a vorerà deme 'ncora 'd boneur, pèrchè i-i sarai pa pì. ⁹Na nìvola as dèspèrd e a spariss, parèj col ch'a cala ant la tomba⁷³ a tornera mai pì. ¹⁰A tornerà mai pì a ca soa, as n'avisrà pa pì d'andova ch'a stasia".

Rimostransa 'd Giòb contra Nosgnor

¹¹"Pèr lòn, i starai pa ciuto; i parlerai ant l'angossa 'd mè spìrit, i veui fé plenta dl'amaritùdin èd mia ànima! ¹²Son-ne mi un mostro dij balatron dèl mar che ti 't l'àbie da buteme sota 'n contròl èstrèit? ¹³Se i disèissa: "Mè let am sarà d'arlass, mè pajon a m'arpatrà da mia angossa!" ¹⁴Antlora ti t'am fase sbaruvé con bruti seugn e t'im èsburdisse con èd carcaveje! ¹⁵Pèr lòn, mi i l'avrà pì car d'esse strangolà, e i vorerà pitòst la mòrt che costa mia vita! ¹⁶Mia vita, mi i l'hai pijala 'n ghignon, i veuj pa pì seguité a vive. Lass-me an pas, pèrchè ij mè dì a son nen d'àuتر che 'd fum".

J'uman a l'han gnun sens!

¹⁷"Còs é-lo mai l'òm che ti 't l'àbie da fene cont? E che da manca a-i é a deje da ment⁷⁴? ¹⁸Ti 't lo vùsite⁷⁵ tute le matin e it lo bute a la preuva⁷⁶ tùit ij moment! ¹⁹Fin-a a che mira ti 't dèstorneras pa⁷⁷ toa atension da mi,

73 O: "ant èl mond dij mòrt", "èl Sheòl" o "l'infern".

74 Cfr. Salm 8:4; 144:3.

75 Ij verb טַפַּד (paqad) a son motobin comun ant la Bibia: voltà soens con "vìsita", la "vìsita che a l'é mai paragonabila a na ciamada social. Cora che Nosgnor a "vìsita" le person-e a veul sempe dì n'antervent divin pèr benedission o maledission - ma la vùsite a cambia sempe 'l destin dèl visità. Ambelessì Giòb a l'é maravijà che Dé Tutpotent a sarìa tant angagià ant la vita 'd un sempi esse uman.

76 Ora a ven antrodovù 'l verb "prové, testé" e a forniss d'àuتر spiegassion an sèl but èd la "vìsita" ant la linea parallela (midem paralelism an Salm 17: 3). Èl verb יִבֶּן (bacan) a l'ha a che fé con èl passagi dij presios travers al feu, opura 'l griseul pèr purifiché 'l metal (vèdde Giòb 23:10; Sacaria 13: 9); metaforicament a vorerà dì "esaminé da bin" e "testé o purifiché

77 Ij verb נִשְׁאָר (sha'ah, "vardé") con la preposission מִן (min) a signìfica "vacé lontan; pèr fé visa 'd vardé da n'àuتر part. "Giòb as ciamà se Dé a peussa pa vardé

lassànd-me an pas⁷⁸? T'im lasserà-to gnanca travonde 'l salivass? ²⁰S'i l'hai peccà, còs hai-ne fate, ti ch'it beiche⁷⁹ sèmper j'òm? Pèrchè has-to butame tanme tò bèrsaj⁸⁰? É-lo ch'i vnisia a d'esse pèr ti 'n fardel tròp grev⁸¹ da porté? ²¹Pèrchè t'im pèrdon-e pa mia trasgression e pòrtes-to pa via mia pèrversità? Dun-a mi i sarai ant la poer: ti t'am sèrcheras, ma mi i-i sarai pa pl'".

8

Prim dèscors ëd Bildad a Giòb

¹Anlora a l'ha pijà la paròla Bildad ël Suchita e a l'ha dije a Giòb:

²“Parleras-to ancora pèr vaire 'd tut lolì? Vèddes-to pa che le paròle 'd tua boca a son mach parèj d'un vent fogos⁸²? ³Ha-lo Dé faussà⁸³ ël dirit⁸⁴? O é-

da n'àutra banda, pèrché la guerna costanta a l'é daré a masselo.

78 L' Hifil (causativ ativ) ëd רָפָה (rafah) a veul dì "lassé cheicadun da sol".

79 O: “ti, protetor dj'òm”.

80 מַכְרִיתָ a l'é n' hapax legomenon dal verb מָכַר (paga', “rescontré, ancontr”); a descriveria lòn che a ven colpì o batù da n'arch o da na lansa: un but pèr pijé la mira.

81 Ant la frase prepositional אֵלַי (‘alai) as treuvo ij risultà d'un cambiament scribal (costi cambiament a l'ero ciamà tiqqune sopherim, “coression djè scrivàn” fàite pèr evité 'd dovré un lengagi dèsideuit su Dé). La frase prepositional a sarìa stàita אֵלַי (‘aleca, “pèr ti”, come ant jè LXX), ma a sarìa stàit ofensiv pèr j'Ebreo ël pensé che 'l maleur ëd Giòb, andèissa angagé "grev" Nosg

82 Èl mòt רַבֵּן (cabbir, «grand») a implica sia l'abondansa antèisa tanme fòrsa che la grandèssa. Ambelessì a modifìca «vent»; l'analogia a l'é 'd fé vèdde 'l parlè 'd Giòb carent ëd c

83 Èl verb מִשְׁפַּט (i'avvet) de Piel (intensiv attiv) a signifìca “pogesse; fé seurte da la nòrma; devié; pèrvèrti, faussé. "Jè LXX: Sara-lo pa giust Nosgnor cora che a giudicrà?

84 La prima paròla a l'é מִשְׁפַּט (mishpat, "dirit, giustissia"). Sòn a peul vorèj dì n'at ëd giudissi, un leugh andova as fà giustissia o tut lòn che a peul esse giust, valadi

lo che 'l Tutpotent a përvërtiss⁸⁵ lòn ch'a l'é giust? ⁴A l'é sigur che ij tò fieuj a l'han pëccà contra 'd Nosgnor, dësnò lor a l'avrìo pa arseivù 'n castig parèj⁸⁶! ⁵Ma s'it arsërche⁸⁷ Dé e 't fas toa sùplica⁸⁸ al Tutpotent, ⁶s'it ven-e d'esse net e n'òm giust, ëd sigur chiel a s'alverà⁸⁹ pèr ti e at restaurerà⁹⁰ la gòj 'd na ca 'd benedission. ⁷Antlora tò boneur d'anans a smijerà fin-a cit, pèrchè la fortun-a ch'it l'avras ant l'avni a nè sarà pì gròssa 'ncora.

⁸An efet, preuva mach a ciameje a le generassion passà e daje da ment a l'esperienza dij grand; ⁹pèrchè nojàutri i soma mach nà ier e i l'oma pa assé 'd conossensa; ij nòsti di an sla tèra a son tanme n'ombra ch'a passa la viarà. ¹⁰Miraco lor at mostreran e 't parleran e da sò cheur a tireran fòra 'd paròle ch'a peulo fete capì sossì:

¹¹Podria-lo chërse fòra dal mojiss ël papir, e 'l gavaboro giché andova che a-i é pa d'eva? ¹²Cand ch'a pen-a as ancamin-a a dësbandiss e ch'a l'é

ël risultà 'd na decision: la dritura. An essensa a descriv la decision ëd n'àrbitër. La paròla paralèla a l'é: tsedeq, «giustissia» o «lòn ch'a l'é giust». L'ideja 'd base ambelessì a sarìa che lòn che a l'é conform a la nòrma a l'é giu

85 Lë scond verb a deuv esse modificà pèr evité la repetission dla midema paròla.

יְאִוִּי (i'avveh) a vorerìa di "fé devié cheicadun", pèrchè la rèis a l'é «pieghesse, gimbesse». Èl cambiament a l'é pa giustificà 'd pianta; jè LXX a l'è probàbil ch'a l'àbio sernù un vocàbol divers pèr rason stilistiche.

86 O "Ij tò fieuj a l'han pëccà contra 'd chiel, e pèr lòn a l'ha butaje ant le man dij sò crimen".

87 Èl verb שִׁחַר (shicar) a significa "sèrché; sèrchè da bin»(voir 7:21). Con la proposition לְךָ ('el), ël verb a peul porté la nuansa d'«adressé». Jè LXX l'han gropà etimologicament a la paròla «tòst» an lesend: «Esse lesto ant la preghiera al Signor Tutpotent».

88 Èl verb תִּנְחַנְחַן (titcannan) a veul di "fé 'd plente ; sèrché 'l favor; sèrché 'd binvolensa, favor, grassia»(da נִנְחַן, canan).

89 Èl verb יְרִיר (ia'ir, "dësvijé, dësplassé") a l'é bonben n' antropomorfism.

90 Piel (antensiv ativ) ëd שָׁלַם (shalam) a significa "fé 'l bin; remborsé; restauré,rende cheicòsa a soa integrità; pèr rëstabilila (ἀποκατάστασις, apokatástasis).

‘ncora pa mur pèr tajesse, chiel a ven fiap pì an pressa che d’àutre piante’.
¹³Parèj a l’è ‘l destin èd tuti coj ch’a së dësméntio ‘d Dé: la speransa dla gent senza pietà a va a finì mal. ¹⁴Tute le speranse ch’a l’han a l’è tanme tachesse a ‘n fil sutil ch’a-j peul nen ten-e sù, e soa fiusa ‘d lor a l’è mincianta coma la tèila d’un ragn. ¹⁵Lor as pògio a la muraja èd soa ca, e cola a tomba; a s’ambranco a chila ma a ten pa sù. ¹⁶A son tanme na pianta bin bagnà sota ‘l sol; ij sò branch a së spàntio bin pr’ èl giardin. ¹⁷Soe rèis a s’antërso an tra ij baron èd ròch e a tiro la vita⁹¹ an tra ij malòch èd pere. ¹⁸Ma se⁹² a vnèissa rancà da sò pòst, col leu midem a lo arnega an crijand: ‘I l’hai mai vèddute ambelessì!’ ¹⁹Cola-lì a l’è la gòj⁹³ ch’a l’ha la gent émpia: dj’àutri a seurtiran a pijé sò pòst èd lor!

²⁰Vera, Dé a ‘rpossa mai via n’òm a pòst e senza rimprocc, ma ‘d sigur a ‘mbrancherà pa la man d’un malfator pèr salvelo. ²¹Nosgnor, contut, a ‘mpinirà⁹⁴ torna la boca dël giust èd rije e ij sò làver èd crij ‘d gòj. ²²Ij sò nemis a saran arvestù d’onta e a podrà sté sigur che la tenda dla gent émpia a stara ‘n pé bin pòch”.

91 L’ideja a l’è che l’erbo a possa, an sèrcand un pòst pèr sgrandisse an tra le pere. A-i son èd piante che a chërso motobin davzin a ‘d ròch o pere ch’a riva a esse ‘npossibil dësreiseje. Jè LXX a son pèr na modificassion èd 𐌹𐌸𐌰𐌹𐌸𐌰 (icheseh, «as dirìa, a smijerìa») 𐌹𐌸𐌰𐌹𐌸𐌰 (icheieh, «a viv»).

92 A-i é chi a les 𐌸𐌹𐌸 (‘el, “Dé”) al pòst èd 𐌸𐌹𐌸 (im, “se”): “Dé a-j dëstruv”. L’ideja a sarìa ‘mplicita ant èl contest.

93 Vèrsèt irònich. A sarìa come dì che la gòj, visadì, tuta la securèssa e la prosperità, sò percors (soa vita) a l’è curt e fatigos: a sarìa parèj ch’a va soa argiojissansa. As podrìa cambièsse 𐌸𐌹𐌸𐌰 (mëssos, «gòj») en 𐌸𐌹𐌸𐌰 (missos, «marsum, marseugna») an otnend èl tren èd vita.

94 La paròla 𐌸𐌹𐌸 (‘ad, “fin-a che”) a leserìa: “fin-a che a ‘v ampinniss la boca dal rije”. La pì part dij comentator e dle version moderne a modifico 𐌸𐌹𐌸 an 𐌸𐌹𐌸 (òd, «ancora»), an dasëndje na speransa pèr la benedission d’argiojissansa (gòj ch’a stà pèr rivé) ‘d Giòb.

9

Ters discors ëd Giòb

¹Giòb a l'ha replicà a Bildad an costa manera: ²An vrità⁹⁵ i sai pro ch'a l'é parèj. Ma com a podria-lo n'òm⁹⁶ giustifichesse⁹⁷ dè 'dnans a Nosgnor? ³Se cheidun a vorèissa contesteje cheicòs⁹⁸, l'òm a podria rëspondje gnanca na vira su mila!

⁴Nosgnor a l'é savi 'd cheur e potent ëd fòrsa⁹⁹: chi é-lo ch'a l'ha mai faje resistensa e ch'a në sia dzorvivù¹⁰⁰? ⁵Chiel a podria bin ësposté le montagne e deje 'l gir an soa flin-a! ⁶Chiel a podria socrolé la tèra da sò pòst ëd manera da fé tramlé soe colòne. ⁷Chiel a podria comandé al sol

-
- 95 L'averbi **דַּבַּרְתָּ** ('omnam, "an vrità") a l'é tipich dël liber ëd Giòb (12:2; 19:4; 34:12; 36:4). J'amis a fan ëd diciarassion grossere, ëd vrità generaj, e Giòb a rëspond për «an vrità, mi i sai ch'a l'é pròpi parèj.» Giòb a në sa motobin ëd pì dij sò amis an s'argoment.
- 96 Èl tentativ ëd definì **עֲנוּשׁ** ('enosh) tanme òm «débol» o «mortal» a dà pòca convinsion. A smijeria pì esse un vocàbol poétich për «uman». La chestion che Giòb a veul discute ambelessì 'd manera retòrica a l'é che l'òm a podrà mai giustifichesse 'dnans a Nosgnor, përchè Dé a l'é tròp potent e anteligen - a l'ha tut l'univers sota sò control. Giust, a l'é lòn che Nosgnor a dis ch'a l'é giust, o Nosgnor a diciara giust lòn ch'a l'é giust?
- 97 O: "esse giust".
- 98 O: "contende con chiel". Èl verb **רִיב** (riv) a l'é comun; a dà l'ideja 'd contestassion o controversia; andé an giudissi. " La proposission a dà l'ideja d' "afronté" o "contesté".
- 99 Le paròle **יָמִיץ** ('ammits) e **קוֹכָב** (coach) a son sinònim, ël prim sens a significa «robust; potent »e lë scond« fòrsa ». Sòn a podria esse antèrpretà parèj d'un genitiv ëd specificassion: robust ëd fòrsa; Dé a l'é potent an lòn che a riguarda sò podèj. Ma a podria esse 'dcò n' ideja superlativa (parèj ëd «càntich ëd le càntiche o cel dij cej»).
- 100 La prima metà dël vèrsèt a l'avria mach "savi ëd cheur e potent ëd fòrsa." La riga antrega a l'é un casus pendens che a fà arferiment al suffiss **עַלְיָו** ('elaiv) ant la sconda riga. La chestion donch a sarìa: «Chi a resìst a col che a l'é savi ëd cheur e potent an fòrsa? » Ancora na vira, la chestion retòrica a l'é d'affirmé che gnun a fà sòn.

ëd pa pì dé sò ciàir e cacëtté fin-a le stèile. ⁸Da sol Nosgnor a dëspiega ij cej e a marcia an sj'onde dël mar. ⁹A l'é chiel ch'a l'ha creà le costelassion dl'Orsa, d'Orion, dle Pléiadi¹⁰¹ e 'dcò cole ch'as vëddo da meridion.

¹⁰Chiel a fà 'd gran meravije ch'as peulo pa nì sondesse nì contesse.

¹¹Vardé: mi i lo sento nen se chiel a ven da mi e 'm n'ancòrso pa se a passa dë 'd là. ¹²Se chiel a pòrta via cheidùn e a lo fà meuire, gnun a peul fèrmelo, Chi podria-lo mai dije: “Còsa fases-to?”. ¹³Dé a tira pa andré soa ira; fin-a ij mostro dël mar chiel a-j èsgnaca sota ij pé¹⁰².

Contra Nosgnor a-i é gnente da fé

¹⁴Tant meno, anlora, mi i podria rëspòndje e serne mie paròle pèr argomenté con chiel! ¹⁵Se 'dcò i l'avèissa rason, e i l'hai rason¹⁰³, i savria pa arplicheje e i podria mach ciameje misericòrdia al mè giùdess. ¹⁶Se 'dcò mi i ciamèissa e chiel am dèissa da ment, i sarìa mai sigur che chiel a l'avèissa pèrdabon èscotà mia vos, ¹⁷dàit che chiel a l'ha sgnacame¹⁰⁴ con la tempesta e a l'ha moltiplicà mie ferè senza rason¹⁰⁵. ¹⁸Am lassa gnanca tiré 'l fià, nopà a m'ampiniss d'ameror. ¹⁹Se as trata 'd fòrsa, èl vajant a l'é chiel sicura! E se a l'é materia 'd giustissia, chiel a dirà: ‘Chi é-lo ch'as n'ancalerà 'd felo sité?’. ²⁰S'i vorèissa giustificheme, mia boca mach am condanerìa; s'i vorèissa dimostré mia nossensa, chila mach a provria ch'i

101 Cfr. Giòb 38:31; Amos 5:8.

102 O: “coj che a giuto Racab, mostro dël càos, as chin-o sota 'd chiel”.

103 O: “bele se mi i sia n'òm giust”, “bele se i son nossent”.

104 'יִשׁוּפִי (ishufeni) a l'é 'l midem verb dovrà an Génesi 3:15 pèr scarpisé, sgnaché 'l serpent. Èl Targum ëd Giòb, jè LXX e la Volgata a l'han traduvulo pèr: crasé; martlé; patlé ».

105 חִנָּם (chinnam) a l'é averbial e a veul dì: senza reticensa, senza 'nteresse». Vëdde com a l'é stàit dovrà an 2:4.

son un pervers¹⁰⁶. ²¹I son dël tut nossent, ma a sta mira sì am n'anfà pì nen èd dësfind-me. I mepriso mia vita midema.

Crìtica a la giustissia divin-a

²²Nossent o pervers ch'i sia, pèr chiel a l'é tut l'istess. A l'é pèr lòn ch'i diso: Chiel a lassa meuire sia 'l nossent che 'l colpévol". ²³Se sò foet a dà la mòrt a l'amprovista, chiel as nè sbefia dla dësperassion dij nossent. ²⁴Se na tèra a finiss ant le man èd pèrson-e grame, chiel a quata la facia dij giùdèss. S'a l'é pa chiel a fé lolì, chi é-lo donca ch'a lo fà?

D'àutre plente

²⁵ij mè di a passo pì an pressa d'un coreur; a scapo 'n pressa senza ch'i vèdda 'l boneur. ²⁶A sglisso via tanme 'd piròghe 'd cana¹⁰⁷; tanme l'òja ch'as èslansa a pich e a tomba¹⁰⁸ an sla preja. ²⁷Se i diso: "I veui dësmentié mia plenta, i cangierai mia espression e i sarai pien èd gòj¹⁰⁹", ²⁸tute mie afflission am èsbaruvo, pèrchè i sai che ti 'm considereras mai nossent.

106 Èl verb (aqash) a vorerà di "esse dëstorzù; esse antorzù. Èl Piel, intensiv ativ, a l'ha 'l sens": pieghé; stòrte »(Michea 3: 9) e« pèrvèrte ». La forma ambelessì a l'é classificà parèj èd n'Hifil, valadì na coniugassion causativa atìva: a sarìa parèj èd n'utilisassion diciarativa dl'Hifil.

107 הַפָּרֶה ('evah) a vorerà di «cana, papir», ma divers da 8:11. A smija 'd vèdde ambelessì un batel leger fait èd papir gropà ansema che a sglissa arlong dël Nil(o na canò).

108 Èl verb שָׁאוּ (iatu) a l'é 'dcò n'hapax legomenon; l'aramàich aparentement a significa «alvesse pèr aria. »Costa frase a dà l'ideja 'd plané an vòl o robaté a piomb.

109 L'Hifil èd לָלַץ (balagh) a corispònd èdcò a l'àrab e a vorerà di «luse, brilé» e «esse argiojissant». Visage ch'a fà lus a veul di esse pien èd gòj e riye, e visage ch'a lus a significherà gigèt e soris. As podrìa 'dcò voltesse con fé argiojissant mè visage.

²⁹S'i l'hai pròpi da esse an colpa, còs em n'an falo ëd deme tant da fé? ³⁰I podrià fin-a laveme con la fiòca¹¹⁰ e fërteme le man con sòda¹¹¹, ³¹ma se ti t'em campe ant el mojiss¹¹², fin-a mie istesse vestimente a l'avriò scheur ëd mi. ³²Përchè chiel a l'é pa n'òm parèj ëd mi, che mi i peussa rëspondje, n'òm ch'i podèissa cité an giudissi. ³³Se mach a-i fussa n'àrbitèr¹¹³ an tra nojàutri, che, coma ch'as costuma, a podrià buté soa man dzora 'd nojàutri dòi! ³⁴Chi podrià-lo gaveje da 'n man sò baròt tant ch'i n'abia pì gnun ësburdiment? ³⁵Antlora si che i parlerìa, nì i l'avrià gnun-e tème: perchè përparèj, coma ch'i son adess, i son gnanca padron ëd mi midem.

-
- 110 Èl sirìach e 'l Giòb dël Targum a lesò con ël Qere "con l'eva dla [יָדָה, vme] fiòca." Èl Chetib a l'ha mach "ant (la) [יָדָה vmo] fiòca." Ant el Salm 51: 9 e Isaia 1:18 la fiòca e la lan-a a son comparà a la purificassion. A-i é chi a buta n'evidensa 'l fait che l'eva dla fiòca a l'é pa ch'a sia franch sempe polida, ma se a s'antendèissa la fiòca frësca ch'a fond, l'eva ch'a s-ciòd a sarìa motobin ciàira. L'imagin a fonsionerà da bin ambelessì. As peul, comsissia seghité 'dcò l'ivrit modern con שֶׁלֶג (shelegh) - "savon".
- 111 La paròla בֹּרַי (bòr, "lessija, potassa") a parla pa dla purèssa, ma dj'ingredient utij per fé polide le man. A-i é la midema significassion che בֹּרַי (borit), ël lessiass alcalin o la sòda fàita con la sènner ëd vaire piante.
- 112 Èl TM a dà 'l sens ëd "tampa" o "fossal". As podrià modifichesse an שׁוֹמֵר (shucòt) për otnì l'equivalent ëd שׁוֹמֵר (sucòt) / שׁוֹמֵר (sucòt): «sporcissia, ëmnis» (Isaia 5:25).
- 113 Èl partissipi מוֹדֵי (mochiach) a sarìa "l'àrbitèr" o ël "mediator". La paròla a vnirà dal verb יָדָה (iacach, "decide, giudiché"), che a consern le ruse giuridiche e pa giuridiche. Le forme verbaj a podriò esse dovrà për dëscrive 'l dësbut ëd na rusa o ëd na disputa.

10

Giòb a ciama 'd comprende lòn ch'a-j càpita

¹I son èstrach èd costa mia vita. I veuj mach dé vos¹¹⁴ a tute mie lamente senza pì tratnime. I veuj parlé 'd tuta l'amarèssa ch'i l'hai andrinta. ²I veuj dije a Nosgnor: "I l'hai arseivù na condan-a, e a va bin, ma dime¹¹⁵ mach cola ch'a sia l'acusa ch'it èm fase! ³Ti 't crase mi ch'i son l'euvera 'd toe man e, d'àutra banda, a smija fin-a ch'it fase 'n bel soris¹¹⁶ ai pervers che an testa a l'han mach èd ròbe grame!

⁴Has-to d'euja coma ch'i l'oma nojàutri¹¹⁷? Vèddes-to coma ch'i vedoma nojàutri? ⁵Ij tò di şon-ne parèj dle giornà d'un mortal, o ij tò agn tanme dij di dl'òm ⁶tant ch'it l'has da fé an pressa 'd sèrché col ch'a sia mè peccà e d'investighé coma ch'i l'hai fait ij mè crìmen? ⁷Ti 't sas bin¹¹⁸ ch'i l'hai gnun-e colpe, pura as treuva pa chi ch'a peussa libereme da toe man.

⁸Toe man a l'han modlame¹¹⁹ e formame antregh daspèrtut, ma adess ti 't veule dèsbleme 'd pianta! ⁹Avist-ne che it l'has fame parèj dla creja e adess pèrché veules-to a l'amprovista che mi i torna pòer? ¹⁰Tanme 'd làit monzù

114 אַזַּב ('azav) a veul di "chité, bandoné." A podria avèj n'estension èd significà con "lassé andé" o "fé sghijé." Ma l'espression "bandoneme a mi midem" a voreria di: chité d'esse moderà e deie cors a la plenta o a la denuncia.

115 La coniugassion causativa 'mperativa Hifil èd אָדַע (iada'): a sarìa pì a la létera "fame savèj". A l'é n'apel a Dé, pèr esse giutà a capi 'l sens dij sagrin ch'a l'ha.

116 La coniugassion Hifil, causativa ativa, dèl verb אָפַד (iafa') a veul di "splendri." An cost contest, la manera 'd di: " dzora 'l pòst andova che t'arluse" a voreria esse" avèj n'espression ch'a dà lus, " esse radios, o soride.

117 Let. "èd carn".

118 Ebràich: אֲפַדְפַּדְפַּד ('al-da'tèca, " dzora 'd vòst savèj "). La proposission a l'é dovrà an sò significà 'd base "contut toa conossensa," o " combin che, malgré, tutun èd toa conossensa"

119 La rèis אַטַּב ('atsav) a l'é colegà a cheicòsa che a podria orijé: "tajè, copé." A riva da la paròla אַטַּבִּים ('atsabbim) ch'a veul èdcò di: idoj, mistà pagan-e." Qualsèssa a peula esse 'l significà precis, l'idèja a l'é che Dé a daga forma a l'umanità ant la creassion.

it l'has fame seurte¹²⁰ e tanme 'd seirass quajà¹²¹ 't l'has dame sostansa. ¹¹It l'has vestime 'd pel e 'd carn e it l'has tèssiame con òss e nerv. ¹²Ti 't l'has dame vita e favor, e mè spìrit a l'é mantnusse con tò soèn. ¹³Tutun, i lo sai lòn ch'it èstermave an tò cheur, lòn ch'it l'avìe an ment ëd fé 'd mi: ¹⁴A l'éra dè sté bin a beicheme pèr vèdde lòn ch'i l'avrìa fàit: s'i l'avèissa pèccà, ti 't l'avrìe pa nen pèrdonà mia colpa!

¹⁵Se i l'hai ëd colpe: maleur a mi! Se i son nossent: im n'ancalo gnanca d'aussé la testa pèrché mi i son ampinì fin-a al còl d'afflission e 'd miséria. ¹⁶S'i aussèissa mach un pò la testa, ti, tanme un leon, it ëm darìes la cassa e t'im farìes torna vèdde tut tò podèj. ¹⁷Ti 't porte sempe 'd testimòni neuv pèr feme dj'acuse e it fase chërse toa flin-a anvers ëd mi: pèrparèj che a mè smija che'd trupe sempe frèsche am ven-o contra.

¹⁸Pèr che motiv it l'has fame seurte da la pansa 'd mia mare? I sarìa mòrt ambelelà, adess, e gnun a l'avrìa mai vèddume! ¹⁹Se mai i fussa vnùit al ciàir dè sto mond, da la pansa 'd mia mare i sarìa stàit portà dirèt a la tomba! ²⁰A l'é restame mach pòch da vive: adess lass-me an santa pas, almanch ch'i peussa trové na frisa 'd confòrt^{122 21} anans ëd parte pèr la tèra dlè scurità e dl'ombra dla mòrt, pèr torné mai pì andré, ²²ant na tèra ëd top parèj dël caluso, na region ëd mòrt, d'ombra e confusion, andova che 'l ciàir a l'é tanme lè scurità¹²³.

120 O: "score". Èl verb נָתַח (natach) a veul dì "score," e ant la coniugassion Hifil, valadi "fé score, fé colé," as còniuga tanme càusa.

121 Lét. "It l'has quajame". Ès verb קָפַח (qafa') a vorerìa dì "quajé." Ant la coniugassion Hifil a veul dì "vnì rèid, trinchesse, coagulesse, congestionesse."

122 Èl verb בָּלַג (balag) ant la coniugassion Hifil a veul dì: "avèj argiojissansa o gòj" (vèdde Giòb 9:27; Salm 40:14).

123 Ès vèrsèt a multiplica mistà pèr l'oscurità dla mòrt: "scurità, top ancreus"; ràira la paròla הַתְּפִיץ (‘efatah, "somb, scurità"). Èl vèrsèt a la lètera a dis: a la tèra dle ténèbre, parèj dla scurità ancreusa dl'ombra dla mòrt, senza gnun ciadel (ant èl sens ëd ciadlé, ordiné: דִּי־רִי־טוֹ e la lus a l'é parèj dël top.

11

Prim dëscors ëd Zofar a Giòb

¹Anlora Zofar ël Namatita a l'ha vorsù rëspondje a Giòb e a l'ha dije:
²“Podrìa-la resté senza rësposta na caterva parèj ëd paròle¹²⁴? Podrìa-lo n'òm esse diciarà nossent¹²⁵ mach përché a sà parlé bin¹²⁶ a soa difèisa?
³Dovrìa-ne mi sté ciuto dë 'dnans a toa bertavela? E cand che ti ‘të sbefie¹²⁷ Nosgnor, dovrìa-lo nen cheidun arprocete?

⁴Ti ‘t fortisse: “Lòn ch’i diso¹²⁸ mi a peul nen arprocesse e dë 'dnans a Nosgnor mi i son net”. ⁵Nopà, se Dé a dovèissa parlé¹²⁹, se mach a dovertèissa la boca për rasonete; ⁶se chiel at arvelèissa ij segret ëd la sapiensa - e la sapiensa a l’è pa na còsa sèmpia¹³⁰, antlora it comprendrè che senza dubi chiel a l’ha castigat motobin da meno ‘d lòn ch’it meritrè¹³¹.

124 Èl verb Nifal נִלְוֶה! (ie ‘aneh, “chiel a l’ha rëspondù”) a voreria 'd nòrma ciamé un sogèt personal, ma “bondosità” a fosen-a parèj d'un sogèt an costa sentensa. La nuansa dl'imperfet a l'è obligatòria.

125 O: “giust”, “esse giustificà”.

126 O: “përchè a l’è ‘n ciaciaron?”. La construssion “òm ëd làver”(תֹּפֵץ הַפֹּץ sâphâh sépheth) a voreria di "ciaramlon, sagneur, blagheur" o “borenfi, supérbi, pien ëd babia” (attributiv genitiv). Zofar a dis che Giòb a spantia na gran caterva 'd paròle, ma senza dimostré d'avèj rason.

127 La forma דִּלְוֶה (maclim, “umiliant, sbefios”) a l'è partissipi dla coniugassion causativa Hifil. Èl verb דִּלְוֶה (calam) a l'avria tanme significà: “quaté d'onta, ansulté” (Giòb 20:3).

128 O: “lòn che mi i chërdo”, “mia dotrin-a”.

129 L'anvìa" formulà con: יִתְּנֶנּוּ (mi jitten, “ch'a darà”) ambelessì a l'è voltà con un condissional seghità da l'anfini.

130 O: “a peul avèj doe face”.

131 O: “it savrè che Dé as dësmentia part dij tò pecà”.

⁷Peudes-to ti comprende¹³² le pianà 'd Dé? Peudes-to rivé a le borne dla pèrfession dël Tut-potent? ⁸Pèrchè la pèrfession ëd Nosgnor a l'é pì àuta dël cel: còsa podrìes-to fé? Chila a l'é pì ancreusa che l'infern. Còsa veus-to savèine? ⁹Soa mzura a l'é pì longa dla tèra e pì larga dël mar. ¹⁰Se Nosgnor a vnèissa¹³³ da ti, at butèissa an reclusion e at portèissa al giudissi 'd na cort, chi podrìa-lo dije contra?

¹¹Nosgnor a conòss bin le busiardarìe ch'a diso j'uman¹³⁴ e a deuv nen èsforsesse pèr vèdde j'ingiustissie. ¹²Èl fòl èsvantà a butrà giudissi 'l di che 'n borichèt servaj as lasrà domestié.

¹³D'àutra part, s'it butras a pòst tò cheur e tè slongheras anvers ëd Nosgnor toe man, ¹⁴S'it dësbarasseras ëd la pèrversità ch'it l'has an man, e it lasseras pa che 'l mal a pueda abité sota toa tenda, ¹⁵antlora it podras aussé tò visagi senza macia e it saras frem, sicur e senza tèmma. ¹⁶Antlora ti 't podras dësmentiete 'd minca toa gusarìa e arcordetne mach coma l'eva ch'a l'é passà via. ¹⁷Toa vità a sbèrlusrìa pì che 'l mesdì; jè scurità a sarà parèj dla matin. ¹⁸Ti 't në starìa al sicur, pèrchè dè speransa a-i në j'é bin; t'andras pasi a cogete. ¹⁹It podras andé a 'rposete senza che gnun a vada a dësrangete, e vaire a sèrcheran tò favor. ²⁰Nopà j'euj dij gram as consumran¹³⁵: a l'avran pa pì 'd sosta, soa sola speransa 'd lor a sarà rende l'ànima.

132 “dëscheuvre l'essensa 'd Dé”. Èl verb a l'é מָצָא (matsa', “trové; dëscheuvre”).

Ambelessì a dovria deje la nuansa potensial ëd n'imperfet. Ant la domanda retòrica a ven afermà che Giòb a podrà mai dëscheuvre la vera essensa 'd Dé.

133 Èl verb פָּרָץ (iacalof) a sarìa a la létera “passé da/travers” (NIV “a riva” ant ël sens ëd: “ se a dovèissa ancapité parèj”).

134 L'espression a sarìa a la létera “òm ëd veuid” (vèdde Salm 26:4). A sarìa n'òm ipòcrita pèr mojen ëd מְשֻׁב (shav') ch'a veul dì: “van, veuid, o fàuss, ch'ambreuja.”

135 Èl verb נָחַץ (calah) a voreria dì: “Fé falita, chité dësvanì. “. Èl dësbiàjì dj'euj, visadì la pèrdita dla vista, dla vitalità dla vita, valadì la mòrt dzorèstanta.

12

Réplica a Zofar

¹Anlora Giòb a l'ha rëspondù a Zofar e a l'ha dit: ²“Sensa dubi, l’ora che voi, ch’i seve ‘d gent savia, i meuirereve, la saviëssa midema a ‘ndrà a meuire con vojàutri! ³Ma 'dcò mi i son pa da meno¹³⁶ che vojàutri, iv la dago pa vinta: Chi é-lo ch'a sia già pa a conossensa 'd lòn che vojàutri i dise? ⁴Mi i son dventà un che tùit ij mè amis as nē fan ësbeffie. Pròpi mi ch’i ciamava Nosgnor e chiel am rëspondia; pròpi mi, n’òm giust e dabin, adess i son un che tùit as nē sbefio. ⁵Coj ch’a stan bin a mepriso coj ch’a son pien ëd sagrin¹³⁷. Ij sansossì¹³⁸ a dan un posson a coj ch’a son antrapasse¹³⁹. ^{6Le} tende dij ladron, gnun a-j dësturba, e coj ch’a provocavo Nosgnor as chërdo dē stess-ne al sigur coma s’i portèisso Dé an soe sacòcie¹⁴⁰!

136 O: “mi i l’hai tanta 'nteligensa che vojàutri”. Tut sòn a l’é arpetù al 13:2. Vaire comentator, parèj djè Stanta a scurso èl vèrsèt. Èl Sirìach a translata לִפְנֵי (nofel) tanme “cit,” nopà la Volgata a buta “ 'nferior .” Giòb a dis che a l’é pa “meno” che lor ant èl giudissi, valadì che a l’ha pa “meno 'd cheur”(èl cheur a l’é mojen ëd giudissi dla cossiensa).

137 La prima paròla, לִפְנֵי (lapid), as podrìa rendze con “na tòrcia, un lum, na làmpia 'd dëspresi,” ma a l’é difìcil troveje un significà 'd sens. ל (lamed) a podrìa esse sotandendù e parèj פִּיד (pid) a sarìa “maleur, calamità” (confronté Giòb 30:24; 31:29).

138 Èl vocàbol אֲשַׁתּוּת (‘ashtut; preferibilment: אֲשַׁתּוֹת, ‘ashtot) a l’é 'l vocàbol astrat da אֲשַׁת (‘ashtat, “pensé”). L’agetiv אֲשַׁתּוּשׁ (sha’anan) a veul dì “senza pensé, dëspensieresse, fàcil ant èl pensé,” e “felis, argiojissant.”

139 La forma a l’é pèr la tradission ciapà con èl significà d’“esse pront” dal verb יָצַח (con, “fissà, confermà, sigur”). Ma as podrìa sèrchesse na paròla paralela a “maleur”. Pèr lòn as peul ipotisèsse che יָצַח (nacòn) a sia ciapà da נָצַח, nāch, “colpì, bate”, “posson” o “càuss” (יָצַח).

140 O: “an man”.

La conossensa dla saviëssa e'l podèj ëd Nosgnor

⁷Ma adess, ciàmje pura a le bestie e lor at lo mostreran, a j'osèj dël cel e lor at lo nunsieran. ⁸Parla a le bestie ch'as rabasto pèr tèra e lor at lo mostreran, e ai pess dël mar, e lor at lo conteran. ⁹Chi é-lo an tra tuti costi-sì ch'a sàpia pa che a l'é la man ëd Dé che a l'ha fàit sòn? ¹⁰An soe man a sta la Vita¹⁴¹ 'd minca na creatura parèj dël respir ëd tuta l'umanità.

¹¹A dis ël proverbi “J'orie a ‘rconòsso le paròle tanme la lenga a tasta ‘l mangé”. ¹²E peui, “La saviëssa a l'é dla veciàia e la prudensa ‘d coj ch’a son anans ant j’agn”. ¹³Tutun, la sapiensa e la fòrsa ‘d fé a son ‘d Nosgnor; ël consèj e l’anteligensa a son ij sò. ¹⁴Se chiel a dësbla, gnun a peudria torna fabriché; se chiel a buta cheidun an pèrzon, gnun a peudria pa pì tirelo fòra da lì. ¹⁵Se chiel a ten andaré j’eve e a-i riva la suitin-a; s’a-j lassa core la buria a dèstruv¹⁴² la tèra. ¹⁶An chiel a-i é fòrsa e saviëssa, da chiel a dipéndo tant ël sedutor che col ch’a l’é dèstradà. ¹⁷Chiel a fà dventé fòj¹⁴³ ij consijé e ij giùdes senza sust. ¹⁸Chiel a gava le veste regaj ai rè e a-j fà mné via gropà con dij soastr ai fianch. ¹⁹Chiel a fà scassé ij sacerdot privà dij sò onor e a campa giù ij potent. ²⁰A gava la paròla fin-a ai consijé pì fidà e ‘l sust ai vej. ²¹Chiel a fà tombé ‘d dësgrassie an sù ij prins e dzàrma chi ch’as sent anvincibil. ²²Chiel a ‘rvela le còse ancreuse dël top e a pòrta a la lus l’ombra dla mòrt. ²³Chiel a fà sì che ‘d nassion a ven-o esse grande e peuj a-j dësbla; chiel a slarga ij finagi ëd nassion e peuj a-j dësperd. ²⁴A-j gava ‘l dèsserniment ai cap dij pòpoj dla tèra, a-j men-a

141 Ij doi vocàboj **נפש** (nefesh) e **רוח** (ruach) a son, ant la pràtica, sinònim. A podrìo esse voltà con “ànima” e “spìrit”, ma “ànima e spìrit” a sarìo pa vàire precis pèr **נפש** (nefesh) pèrchè nefesh a l'é mach la parte vivificanta dl'ànima, cola che a l'anvisca, e parèj che “Vita (**רוח/רוח**)” a l'é da preferì.

142 Èl verb **הפח** (hafach) a veul dì “dèstruve, dé 'l vir, crasé.” Già dovrà an Giòb 9:5 pèr “sversé, sposté le montagne, deje 'l gir. ” La paròla a l'é stàita 'dcò dovrà ant la Génesi pèr la dèstrussion ëd Sòdoma.

143 Lét. “a-j fà andé dèscàuss”.

solengh e ramingh ant un desert senza stra. ²⁵A van al toch ant jè scurità ancreuse e a-j fà strambalé tanme 'd cioch".

13

Giòb a pérora soa càusa ‘dnans a Nosgnor

¹Vardé, ij mè euj a l’han bin ëvdù tut sòn¹⁴⁴, mie oriye a l’han bin sentilo e capilo. ²Lòn ch’i seve vojàutri i lo sai ëdcò mi, i son pa meno che voi. ³Nopà, mi i vorerìa parleje dirèt al Tut-potent¹⁴⁵ e i l’hai anvìa ‘d dëscute mia situassion con Nosgnor. ⁴Ma vojàutri, al contrari, i seve sensaj ëd busiarderè; i seve tuti ‘d mèdich da nen! ⁵Se mach voi i fusse stàit franch ciuto! Për vojàutri, sòn a sarìa stàita considerà ‘d saviëssa! ⁶E bin, scoté pura l’argumentassion¹⁴⁶ dij mè làver e fé tension a la contestassion¹⁴⁷ ëd mia boca.

⁷Miraco, volev-ne dì ‘l fàuss an difèisa ‘d Dé? E ancor an sò favor parlé con dë sbaj? ⁸Forsi l’eve-ne mostrà për chiel parsialità? Voleve fòrse dventé j’avocà ‘d Nosgnor? ⁹Còsa ch’av capitrià se chiel as n’ancorzèissa¹⁴⁸? Penseve fors d’angabiolelo parèj com a s’ambreuja n’òm? ¹⁰Sicura che chiel a ‘v condanerìa se ‘v mostrèisse parsiaj an secret. ¹¹Sarie-ne pa sburdì da sò splendrior? Sariene fors pa crasà da la tèmma ‘d chiel? ¹²Lòn che vojàutri i dise a son le sòlite ròbe ch’as diso d’ordinari e

144 L’ebraich a l’ha טו (còl, “tut”).

145 Titol ebraich për Nosgnor a l’é ambelessì 'אֱלֹהֵי שַׁדַּי (“El Shaddai”).

146 Giòb tut sùbit a dëscut con ij sò amis. La sùplica dël sò cas a Dé, ancamin-a dal vèrsèt 13. La midema rèis טוֹרָה (iacach, “argomenta, sùplica”) a l’é dovrà ambelessì com ant ël vèrsèt 3b. Èl paralelism sinònim an tra le doe metà ‘d cost vèrsèt a supòrta sta tradussion.

147 La paròla ebraica רִיבּוֹר (rivòt, “dëspute, ruse, contèise”) a và anans an sla similitùdin dla càusa legal: vocàbol dovrà ant le ruse legaj e ant le contèise.

148 O: “Saria-lo peui, bin për vojàutri se chiel a v’esaminèissa ancreus?”.

ch'a valo tanme 'd sënner, e vòstre difèise a son nen pì fòrte che 'n véder¹⁴⁹. ¹³Adess, sté mach ciuto e doverté j'orije pèr sente lòn ch'i l'hai da dì e le consequense peuj ch'a sio lòn ch'a sio. ¹⁴I ciapo mia vîta an mie man e i dirai lòn che mi pèrdabon i penso. ¹⁵Che Nosgnor a la fasa pura finìa con mi, am në fà pa; i veui mach¹⁵⁰ difende 'dnans ëd chiel mia condòta! ¹⁶Lòn ch'am salvrà a l'é sossì: che mi i son un ch'a l'ha sèmper rispetà Nosgnor¹⁵¹, pèrchè un pèrvers a andrìa gnanca a presentesse 'dnans a chiel. ¹⁷Scoté da bin mie paròle e che lòn che dirai a staga an vòstre orije. ¹⁸Vardé, i l'hai prontà¹⁵² tut pèr èl giudissì, i sai che a la fin i podrai mach esse diciarà nossent¹⁵³. ¹⁹Chi é-lo ch'a podrìa contestemlo? Se cheidun a lo peul, antlora mi i starai ciuto e i meuirirai.

²⁰Mach ch'i l'abia pì nen da soporté doi ròbe, Nosgnor, peui i më stèrmerai pa pì dèdnans ëd ti. ²¹Gavme da 'dòss¹⁵⁴ toa man greva e chita dè sbaruveme con lè sparm ch'am dà toa presensa. ²²Peui ciama pura a mi e mi t' rëspondrai, opura i sarai mi a parlé e ti t'am daras rispòste. ²³Dime: Vaire son-ne mie colpe e ij më pècà? Fame vèdde 'ndova ch'i l'hai mancà. ²⁴Pèrchè t'a më stèrmes-to tò visagi e t'am considere tanme un dij tò nemis? ²⁵Vories-to dé 'l torment¹⁵⁵ a na feuja dësperduà dal vent e deje la cassa a na paja sècca¹⁵⁶? ²⁶I të scrive 'd sentense mère contra 'd mi e ti 't

149 Lét. “creja”.

150 A la létera: אַח (‘ach, “sicura”).

151 O: “Con Nosgnor i son mai stait n’arvios”, “n’òm empi”.

152 Èl verb אַרַח (‘arach) a vorerìa di “buté an órdin, ciadlé, buté an fila [paré da bataja], preparé” ant èl sens ambelessì ëd rangé e organisé na càusa.

153 O: “giust”.

154 L'imperativ אַרַח (harcaq, “gavé”; GKC 98 §29.q), da אַרַח (racaq, “leugn, esse lontan”) a veul di “porté via [lontan]; armeuve, tramudé.”

155 Èl verb אַרַח (ta‘arots, “ti ‘t tormenté”) a l'é da אַרַח (‘arats), che 'd costuma a veul di “(avèj) pau, terror,” ma a podrìa 'dcò vorèj di “sbaruvé; sburdi” (Isaia 2:19,21). L'impèrfet dovrà ambelessì a l' n'impèrfet ëd desideri (desiderativ) : “perché it vorìe tormenté”, ma a a podrìa 'dcò esse un futur sempì: “tormentras/it voreras tormenté”.

156 Èl vocàbol אַש (qash) a vorerìa di bulon, strobìa, busca. As treuva 'dcò an Giòb 41:20-21 tanme lòn ch'a l'é dësùtil e a val gnanca la pen-a 'd parlene. Se sùit o

ëm fas peisé dij mè eror ëd gioventura. ²⁷Ti 't bute ij mè pé ant ëd sòch, it bèiche tùit ij moviment ch'i faso e 't marche ¹⁵⁷ le pianà dij mè pé. ²⁸Për antant mi 'm dësbelo parèj ëd bòsch camolà ¹⁵⁸ o tanme vestimenta antamnà da 'd rasca.

14

Vàire ch'a l'é curta la vita!

¹A l'é bin curt e pien ëd sagrin ël temp ëd la vita 'd n'òm, nassù da na fomna! ²A s-ciòd ¹⁵⁹ e a chèrs parèj ëd na fior e peui a ven fiap, a scapa tanme n'òmbra e as fërma mai. ³Pura, a na creatura parèj ti 't jë bute j'euuj adòs ¹⁶⁰ e it jë ciame ch'at renda cont ëd soa vita ¹⁶¹! ⁴Chi é-lo ch'a podrìa rende mond lòn che a l'é antamnà e 'mpur? Gnun! ⁵Se ij sò di a son contà, se da ti a dipend ël nùmer dij sò mèis, s'it l'has fissà na borna ¹⁶² ch'a peul

anfiapì, a sarà fin-a portà via dal vent.

157 Èl verb תִּצַקְקֶה (titcaqqeh) a l'é 'd coniugassion Hitpaël, riflessiv intensiv, da la rèis תִּקַּח (caqah, paralel to תִּקַּח, caqah). La paròla a veul di "gravé o antajé, ancide" Costa coniugassion Hitpaël a vorerìa di "marché, stampesse cheicòsa an testa." Jë LXX a l'han "ti 't ses intrà ant ij mè garèt (τῶν ποδῶν μου ἀφίκου)."

158 La paròla רִקָּוָה (raqav) a l'é dovrà da d'àutre part ant la Bibia tanme marsum sech, rasca drinta na ca, rasa dël vin o d'òss mars ant na tomba. A l'é dovrà an paralel con "cocon, bigat, parpajon, càmolà." sia ambelessì che an Osea 5:12. Jë LXX a l'han "parèj dla rasa, dla mare o dla pel dël vin o fiorëtta". Sòn a sarìa רִקָּוָה (roqev, "pel ëd vin, rasa, mare, tart"): mach che a-i é nen ant la Bibia ebràica ma an cola siriana e ant l'aramàich (Targom) "roqevovat".

159 Èl verb וַיִּיָּמַל (vajjimmal) a l'é da la rèis מַלַּל (malal, "langhì, stanté; anfiapì") e pa da l'àutra rèis תַּאֲמַל (malal, "tajé, copé").

160 Èl vèrsèt a doverta con: וְיִזְעַקְוּ אֲפֵי זֶה ('af 'al zeh), ch'a vorerìa di: "ëdcò dzora a un, a (l'é) lòn!" A l'é n'esclamassion ëd sorprèisa.

161 O: "It lo ciame a giudissi tacà 'd ti?"

162 La paròla קֶחֶץ (còq) a vorerìa di: "decret, statù, ordinànsa, decision e lìmit" (confronta Giòb 28:26; 38:10).

pa passé, ⁶saria-lo pa mej che ti ‘t lo lassèisse an pas¹⁶³ fin tant ch’a sia rivà a la fin, parèj d’un salarià ch’a chita soa giornà?

La mòrt as peul pa evitese

⁷Fin-a pèr n'erbo a-i é speransa: S’a ven tajà, a buta ancora e ij sò neuv gich a chito pa ‘d chërse. ⁸Èdcò se sota ‘l teren a ven veja¹⁶⁴ soa rèis e che a la sèppa a meuire sò such, ⁹pura, pen-a ch’a senta l’eva argicherà torna e a butrà ‘d branch neuv parèj èd na pianta giovna. ¹⁰Nopà, l’òm¹⁶⁵ a meuir e a stà antèrpi; dov va-lo ant èl moment che ‘l mortal a spira? ¹¹J’ave dèl mar¹⁶⁶ a podran dësparì o ij fium suvesse e sècchesse, ¹²ma l’òm dèstèis mòrt, a s’alverà pa pì, fin-a ch’a duro ij cej as dèsvijerà nen, nì pì as dèsgiocrà da soa seugn.

N’àutra vita é-la possìbil?

¹³Òh¹⁶⁷, se mach ti ‘t vorèisse stèrmeme ant èl mond dij mòrt¹⁶⁸ e scòndme, fin-a che a sia passà toa flin-a: fiss-me un termo e peui avis-tne ‘d mi! ¹⁴Se mach l’òm ch’a meuir a podèissa torna arrive, i speterìa con dè speransa tùit ij di ‘d mia vita ‘d sagrin, fin-a ch’a rivèissa pèr mi un cambi èd condission! ¹⁵Ti t’im ciamerìe e mi i rëspondrìa: it l’avrìe anvìa¹⁶⁹ ‘d mi,

163 O: “Ti dèstorna tò sguard da chiel e laslo sté”.

164 La coniugassion causativa Hifil èd ׀׀׀׀ (zaqan, “esse vej”) ambelessì a l’è na causativa pèrsonal-interna: “vni vej.”

165 A-i son doi vocàboj pèr “òm” an cost vèrsèt. Èl prim (׀׀׀׀, ghever) a peul mostré “l’òm fòrt” o un “vir”, “n’òm d’età” o “n’òm potent,” n’eròe; e lè scònd (׀׀׀׀, ‘adam) a designa mach la pèrson-a mortal.

166 Èl vocàbol ebràich ׀׀׀׀ (iam) a peul vorèj dè “mar” parèj come “lach.”

167 Èl meud optativ a l’è antrodovù ambelessì con ׀׀׀׀! ׀׀׀׀ (mi jitten), a la létera: “chi dara-lo?”

168 Hebr. “lè Sheòl”, ch’a podrìa ‘dcò voltasse con “tomba” o “infern”.

169 La paròla ׀׀׀׀ (casaf) originariament a dovìa vorèj dè: “vni spali.” A esprim èl sentiment èd quand che un a ven spali an faccia e a l’è ‘dcò dovrà pèr anvìa fòrta, “bramé”, maitass. L’ogèt dèl desideri a l’è sempe pressedù da la preposission ׀

l'euva 'd toe man. ¹⁶Antlora ti 't im starie dacant, pass pèr pass, e it andrìe pa pì a marché ij mè pècà. ¹⁷Mie colpe a sarìo sarà ant un sach e ti tè scancelerìe ij mè pècà.

¹⁸Ma aidemì! Coma che na montagna a tomba ant na fran-a e com un ròch as dèstaca da sò pòst, ¹⁹e l'eva a consuma le pere e le bùrie a pòrto via la tèra: pèrparèj ti 't dèstrùve la speransa dl'òm. ²⁰Ti 't lo campe giù pèr sempe e chiel as nē va, la mòrt a dèsfìgura sò visagi e ti 't lo tapare via. ²¹S'a fusso pura onorà ij sò fieuj, chiel a lo sa pa; a podrìo esse dèspressià ma chiel a lo peul nen savèj¹⁷⁰! ²²Chiel a sent mach ij dolor èd soa carn e a pìora dzora 'd chiel midem.

15

Scònd dèscors d'Elifas

¹Anlora Elifas èl Temanita a l'ha torna pijà la paròla e a l'ha dije a Giòb: ²“Podrìa-la na pèrson-a giudissiosa rèsponde con èd discors tant campà pèr ària¹⁷¹ ch'a smijo a 'd breugg ch'a ven-o da na pansa pien-a d'ària càuda¹⁷²? ³Tirerà-lo fòra d'argomentassion èd gnun valor e 'd bele frase ch'a giuto pròpi gnun? ⁴Nen mach, a l'é la religion midéma ch'it dèuble pèrchè con ij tò discors, ti, gñentemenò, it èslontan-e¹⁷³ la gent da

(lamed).

170 Èl verb a l'é בִּינָה (bin, “pèrsepi, dèsserne”). Èl paralelism an tra “savèj, conòsse” e “pèrsepi” a sotsigna 'l fàit che n'òm ant la mòrt as rend pa cont èd lòn ch'ancàpita ambelessì ant la vita dèl present: la vita 'd col che a meuir l'é mach magon.

171 L'ebraich a l'é: רוּחַ צְפוּרָה (da 'at ruach): valadì conossensa ch'a serv pa, discors èd vent, crítica van-a, a dzoneus.

172 Cost termin a l'é l'istess che “vent oriental”. Èl vocàbol pèr “vent oriental,” מִדְּרָבָד (qadim), a l'é paralel a “spìrit, vent” èdcò an Osea 12:2. Èl vent dl'est a l'era malegn pèrchè motobin càud.

173 A-i é sì la paròla La paròla הִתְבַּשֵּׁת (sich) ch'a vorerìa dì: “complenta; pior; meditassion.” Giòb a 'nfluenserìa le pèrson-e a dèsfidè Dé e a pa preghé pèr chiel.

Nosgnor! ⁵Lòn che ti ‘t dise a treuva soa ispirassion dal peccà e toe paròle a la fin as arvelo mach ëd trompariè. ⁶Nen mi, ma a l’è toa boca ch’at condana¹⁷⁴; a l’è ij tò làver ch’a testimònio contra 'd ti.

⁷Ses-to stàit ti ël prim òm a nasse? Ses-to vnùit al mond anans ëd dle montagne? ⁸A smija ch’it conòsse fin-a ij pensé secret ëd Dé. O it ses pijate mach pèr ti la saviëssa? ⁹Còs sas-to che nojàutri i sàpio nen? Còs a l’è ch’it capisse che noi i podoma pa comprende? ¹⁰Èdcò an tra nojàutri a-i é ‘d gent sàvia con ij cavèj gris¹⁷⁵ e d’ansian ch’a son fin-a pì d’età che tò pare!

¹¹It l’has bin arseivù da Nosgnor paròle ‘d consolassion e ‘dcò nojàutri i soma stait con ti respetos e gentij, ma a smija che pèr ti tut lolì a l’abia gnun efet. ¹²Chi ch’a l’è ch’a l’ha portate via¹⁷⁶ la rason¹⁷⁷? Ij tò euj a sghicio ¹³pèrchè a s’adrèssa contra 'd Dé toa flin-a. Da toa boca a seurto ‘d paròle ch’a fan èscheur! ¹⁴Còs é-lo mai l’òm pèrchè a l’abia da chèrd-se pur o che a stima d’esse giust un ch’a l’è nassù da na fomna? ¹⁵Varda, se Nosgnor a l’ha gnanca fiusa dij sò àngej¹⁷⁸ e gnanca ij cej a son pa dèl tut pur ai sò euj, ¹⁶tant da pì l’òm a l’è n’esse abominèivol e corompù, ch’a bèiv ël mal com a fùissa d’eva!

¹⁷I veuj spieghét-lo, scotme, it conterai lòn ch’i l’hai vèddù, ¹⁸lòn che ij savant a diciaro, nen èstèrmà da la tradission dij sò grand;¹⁹a lor a l’è stàita acordà sta tèra, senza che ancora gnun forèsté a-i fussa ancora passà. ²⁰Pèr tùit ij di 'd soa vita a l’è mach ël gram ch’as tormenta e ch’a conta 'l numer

174 Èl verb אָנָח ('anah) con ל (lamed) a veul dì “testimòni' contra.” Pèr Elifas, a l’è già pro lòn ch’a l’ha sentù da Giòb pèr condanelo.

175 Èl partissipi אָבֵן (sav), da אָבֵן (siv, “avèj ij cavej bianch”; vèdde 1Samuel 12:2), a ven fòra ant la Bibia mach ant le session aramàiche d’Esdra. La paròla אָבֵן (iashish, “d’età”) a-i é ‘dcò an 12:12.

176 L interrogativ מָה (mah) sì a l’ha 'l sens ëd “pèrché?”(vèdde Giòb 7:21).

177 O: “cheur”.

178 O: “sant”.

dj'agn arzervà al pèrvèrs. ²¹Rabel èd teror arson-a an soe oriye e an temp èd pas as vèdd atacà dai predon. ²²Chiel a chèrd pa 'd podèj scampé da jè scuritá: as sent marcà da la spa. ²³A l'é chiel ch'a va 'n gir tanme 'n vagabond, destinà an past ai voltor. Chiel a sà che ij di 'd top a s'avzin-o lest. ²⁴Èl di 'd top a lo sbaruva, miséria e angossa a-j vòlo a còl parèj d'un rè ch'a va a l'atach, ²⁵pèrchè a l'ha dèstèisa contra Dé soa man, a l'ancalass-ne a fesse fòrt¹⁷⁹ con èl Tut-potent. ²⁶A cor contra 'd chiel a testa àuta, a la sosta dlè spessor gimbà 'd sò fòrt èscù!

²⁷Tutun, chiel a l'é tròp pesant e bondos¹⁸⁰ pèr combate; a l'ha tròp lard¹⁸¹ dantorn ai sò fianch. ²⁸Chiel a vivrà an sità ruinà e an ciaborne andova ch'a sè stà pa pì, pronte mach a vnì 'd drocheri. ²⁹A vnirà pa rich e sò boneur a durerà nen; soe proprietà a s'angrandiran pa an sla tèra.

³⁰N'òm parèj a scamperà nen al top; èd buf èd calor a sèccheran ij sò gich e sò frut a volerà via portà dal buf èd la boca 'd Dé. ³¹Gnun-e fiuse ant na vanità falètta, pèrchè a sarà na ruin-a. ³²Soa frasca a sarà povà prima dèl temp e ij sò branch a fioriran pa pì. ³³A sarà dèspojà parèj èd na vigna 'd soe rape vèrde e a pèrdrà soe fior parèj dl'uliv. ³⁴Pèrchè tùrgia a l'é la rassa dèl pèrvèrs e 'l feu a consuma le tende dl'òm venal. ³⁵Chiel a consepiss malissia e a génera maleur: drinta 'd chiel a pronta mach èd delusion.

179 La coniugassion riflessiva Hitpaël èd גָּבַר (gavar) a veul di “agì con fòrsa” o “comportesse da eròe.” L'ideja a sarìa che 'l gram a blaga ancatorà dèdnans a Nosgnor.

180 O: “Pèrchè a l'ha quatà soa facia con èd grassa”. Cheidun a dèsfend èl significà 'd “covertin-a”, dal verb אָסַח ('asah).

181 פִּימָה (pimah), a l'é ' n'hapax legomenon, ch'a as treuva 'dcò ant l'Aràbich: fa'ima, “esse grass.”

16

Réplica ‘d Giòb a Elifas

¹Anlora Giòb a l'ha rëspondùje: ²“I l'hai già sentine 'd ròbe parìja! I seve tùit èd consolator¹⁸² fastidios. ³A chiteran mai toe paròle campà pèr ària? Lòn ch’a l’è ch’at fà¹⁸³ sempe dî toa flin-a ant ij moment ch’a sarìa mej stess-ne ciuto? ⁴Èdcò mi i sarìa bon a parlé tanme vojàutri, se¹⁸⁴ voi i fusse a mè pòst: iv farìa nijé 'd paròle e iv sopaterìa an facia mia testa pèr compatiment. ⁵Tutun, mi ‘v sarìa ‘d confòrt¹⁸⁵ e da mia boca pèr vojàutri a vnirìo paròle ch’av pasierò¹⁸⁶.

Bandonà da Dé e da la gent

⁶Ma se i parlo, mè dolor a l’è nen pasià e gnanca s’i stago ciuto as nè va. ⁷Ti, Nosgnor, it l’has sfinime e sfiancame e tl’has èdcò vastà mia famija. ⁸Ti ‘t l’has ciapame an ghignon e lolì a l’è na testimoniansa¹⁸⁷ contra ‘d mi. Mi adess i son mach pè pel e òss: n’è-la pa ‘dcò n’evidensa contra ‘d mi? ⁹La flin-a ‘d Nosgnor a l’è virasse contra ‘d mi e am pèrséguita; chiel a schèrsin-a ij dent contra 'd mi e ij mè nemis a m'avùsso j'euja contra.

182 L'espression dovrà ant èl partissipi antensiv (Piel) (ant lè stat construt): 'ḏḏḏḏ ḏḏḏ (mènacame ‘amal, “consolator èd problemi”), visadì consèj che a aumento ij problemi nopà 'd pasieje.

183 La coniugassion causativa Hifil èd ḏḏḏ (marats) as verifìca pa da d'àutre part. A vorerìa dî: “oblighé, sforsé” (vèdde 6:25).

184 La congiunzion condissional ḏḏ (lu), visadì "se", a l'è antroduccion a l'otativ.

185 Coniugassion antensiva Piel èd ḏḏḏ (‘amats); a vorerìa dî: “fé fòrt, fortifiché.”

186 Coniugassion passiva Nifal: ḏḏḏ (iecasech). A vorerìa dî “pasié, ambonì”.

187 Èl verb a l'è ḏḏḏ (qamat) che a l'è dovrà mach ambelessì e an 22:16; a veul dî: “cheuje; da ciapé”. Con Dé ch'as fà contra, che a lo ranca, Giòb antenderìa soe tribulassion.

¹⁰La gent a deurb la boca mach pèr ësbefieme; a më sgiafelo ansultànd-me: a son tuti coalisass-me contra. ¹¹Nosgnor a l’ha fame dventé na preja¹⁸⁸ pèr ëd gent grama; a l’ha campame ant le man ëd malfasant. ¹²Mi 'm në stasia an pas e chiel a l’ha ruiname. A l’ha ciapame pèr ël còl e a l’ha sfrisame: a l’ha fàit ëd mi sò bërsaj. ¹³I son sircondà dai sò arcé; Ij mè fianch a son pèrtusà¹⁸⁹ senza misericòrdia, mè afel¹⁹⁰ a dà 'l gir pèr tèra. ¹⁴Am dovërta fërleca su fërleca, am vòla a còl coma s’a fussa chiel un guerié vajant. ¹¹I l’hai cusì un tèrliss ëd sach dzora 'd mia pel e i son prostèrname¹⁹¹ con la front ant la póer. ¹⁶Mè moro, adess, a l’é ross pèr ël tròp pioré e dzora 'd mie parpèile a-i é në scuritá ancreusa. ¹⁷A-i era pa ‘d violensa an mie man e mia preghiera a l’era sèmper pura.

Giòb a ciama Dé a testimonié

¹⁸Tèra, quata pa mè sangh, e ch’as treuva pa an ti un leu pèr èstèrmé ij mè crij.

¹⁹Mè testimòni, contut, a l’é an cel e 'dcò ambelelà a-i é mè avocat. ²⁰Ij mè antèrcèssor a son mie plente mideme e mie lerne a së spantio danans ëd Nosgnor. ²¹I l’avrià pròpi da manca ‘d cheidun pèr fé da mediator an tra mi e Nosgnor, l’istess ch’as treuva cheidun ch’a fà da mediator an tra d’amis. ²²A l’é da fesse an pressa pèrchè ij mè agn a son contà e mi 'm në vado pèr na stra andova ch’as torna pa pì andaré.

188 La paròla לַאֲוִיל (‘avil) a veul mach di: “masnà”, valadi quaicòsa che as peul pa difende da sol.

189 Èl verb פָּלַח (palach) ant la coniugassion antensiva Piel a veul di: “pèrtusé, foraté” (vèdde Proverbi 7:23). As podria fé un confront ancreus con Complente 3:12-13.

190 Ès vocàbol: מִירָרָה (mirerati, “mè afel”) as treuva mach ambelessì. A l’é davzin a la forma 'd Giòb 13:26, “ròbe mère”. An Giòb 20:14 a podria vorèi di “tòssi, velen”. Èl pensé as treuva 'dcò an Complente 2:11.

191 Èl verb אִלְלַח (‘olalti), da אָלַח (‘alal, “intré”) ambelessì a l’ha mach ël significà d’intré: a la létera: “i l’hai fàit intré mè còrn (moro, fàcia, visagi) ant la póer”, ël contrari d’ “aussé àut ël còrn”, metàfora 'd dignità e 'd vitòria.

17

¹Mè spirit a l'é stàit giamai dël tut crasà¹⁹²; ij mè di as dèstisso¹⁹³, a mè speta mach pì la tomba. ²Èd gent ësbeffiosa am èstasìa dantorn e mi i vnisìa esse sò tir a sègn pèr lor. I vardo con che amarèssa lor a pijo piasì 'd provocheme 'd manera sarcàstica.

³A l'é mach ti, Nosgnor, ch'it podrìe dèsfende mia nossensa¹⁹⁴ pèrché ch'a-i é gnun d'àutri ch'as leva an mia difèisa¹⁹⁵. ⁴An efet ti 't l'has sarà soa ment èd lor tant che gnun am comprend. Lassa pa, contut, ch'a sio lor a vagné! ⁵A sarìo dispòst fin-a a tradì ij sò amis a lor vantag: che ij sò fieuj a vado a stanté 'd fam!

⁶A l'é parèj che mi i son dventà n'oget èd facessie dla furfa; lor a mè scracìo an fàcia¹⁹⁶. ⁷Pèr èl tant pioré ij mè euj a son anflasse; i son mach pì n'ombra 'd lòn ch'i j'era na vira. ⁸Cand ch'am vèddo ij giust a resto ambajà¹⁹⁷, e 'l nossent a resta conturbà l'istess che l'émpi. ⁹ma peuj èl giust a tira drit pèr soa stra, e coj ch'a l'han le man polide as ansuperbisso sèmper èd pì.

192 Èl verb כָּבַל (caval, "fé dël mal, mal fé") ant èl Piel a veul dì "ruiné." La tradussion con "mè spirit", parèj da sogèt a vorerìa dì "s-ciapà" ant èl sens èd finì.

193 Èl verb זָאָח (za'ach, equivalent dl' Aramaic ܙܚܐ [da'ach/da'aq]) a vorerìa dì "esse ant l'estinsion, dèstissesse, as treuva mach sì ant la version ebràica.

194 O: "Che ti 't sie mia garansìa dacant èd ti!"

195 O: "Chi a vorerìa strenzme la man drita?"

196 La paròla תִּפְּוֹת (tofet) a l'é n'hapax legomenon. L'espression a sarìa, a la létera: "e an spuvàndme an facia", valadi: "i son vnùit a esse un che la gent a-j' èspuva an fàcia."

197 Ès verb שָׁמַם (shamam, "sgiaji") a l'é già trovasse an Isaia 52:14, translà ambelelà con "ambajà, stupì."

Anticipassion ëd la mòrt

¹⁰Sah, vnì torna tuit ambelessì, vedoma s'i l'eve d'argoment ch'a sio mej ëd prima! Contut, i sai che mi i troverai pa un savant an mes ëd vojàutri.

¹¹Ij mè di a son passà, dësvanì ij mè but, j'anviè 'd mè cheur.

¹²Costa gent a cambia la neuit ant ël di: la lus - lor a diso - a l'é pì davzin-a dël top. ¹³S'i l'hai speransa an cheicòsa, e bin, la tomba¹⁹⁸ a l'é mia ca e ant jë scurità i slargo mè giass. ¹⁴I-j crijo a la putrefassion: It ses ti mia mare! E ai verm: I seve vojàutri ij mè frej e seure!

¹⁵Andova ch'a l'é finìa mia speransa? E chi vedra-lo mai mè boneur?

¹⁶Forsi a caleran con mi ant la tomba, opura i robateroma ansema ant la poer!

18

Scond dëscors ëd Bildad

¹Bildad ël Suchita a l'ha torna ciapà a dì: ²“Fin-a a che mira andras-to ancora anans con ëd dëscors coma coj ch'i l'oma sentù¹⁹⁹? Ti 't dovrìe prima dì còse ch'a l'àbio 'd sens, se ti 't veule che nojàutri i diso la nòstra.

³Chërdes-to che nojàutri i sio 'd bestie senza sust²⁰⁰? Penses-to che nojàutri i sio 'd beté? ⁴An toa flin-a ti 't piores a còl. Pënses-to che la tèra a sia chità²⁰¹ për salvete ti? O che'd ròch e'd priòche a sio dësbogìa da sò pòst për fete piasì a ti?

198 O “l'infern”.

199 Ebràich: פִּינָה לְפָנָי (qintse lëmillin); valadì “fin ëd le paròle,” da פִּינָה (qets, “fin”).

200 Ebràich: נִיטְמִינִי (nitminu); a podria 'dcò esse voltà an: "esse spòrch o stùpid".

201 A podria 'dcò esse dla rèis אֲזָבָה ('azav): “rangesse”.

⁵A l'é sicur che la lampia dij gram a sarà dèstissà e che la giòla 'd sò feu a splendrà pa pì. ⁶La lus ch'as vèdd andrinta 'd soa tenda 'd lor a vnirà sèmper pì fiapa e 'l lum ch'a-i é dzora 'd lor as dèstiss-rà. ⁷Ij sò pass vigoros a sè scurseran²⁰² e ij sò progèt a-j faran andé an ruin-a²⁰³, ⁸pèrchè a 'ndran a 'ngambalesse con ij pé ant na rèj e a marceran dzora d'un trabucèt²⁰⁴. ⁹Na liassa²⁰⁵ a-j ciaprà pèr èl garèt, un neu scorsor a lo strens-rà. ¹⁰A l'han stèrmaje sot tèra un soastr e na trapola a l'é tendù a an sèl vieul ch'a passo.

¹¹A saran èsbaruvà da tute le bande e a-j seguitran²⁰⁶ a le còste. ¹²La fam²⁰⁷ a consumrà soe fòrse 'd lor e 'l maleur a speta mach ch'as antrapo. ¹³Na malandra a dvorerà soa pel²⁰⁸, èl contacc èd la mòrt a rusierà ij sò còrp. ¹⁴A saran gavà da la tenda andova ch'a l'ero sicur pèr esse rabastà²⁰⁹ al rèscontr dèl rè djè sbuj. ¹⁵La ca dij gram a pijerà feu; na pieuva 'd sorf afoà a tomberà dzora 'd soe ca. ¹⁶As sèccheran sota soe rèis e a saran copà dzora dij sò branch. ¹⁷An sla tèra, as perdrà fin-a la memòria 'd soa esistensa, e pì gnun as arcordrà dij sò nòm. ¹⁸Da la lus a saran campà ant èl top e a saran bandì dal mond. ¹⁹Lor a l'avran nì 'd fieuj nì 'd novod²¹⁰, e pì gnun a

202 Èl verb טָרַף (tsarar) a vorerà di: “esse strèit, curt, sacrificà; esse riondà o sircondà.

203 Jè LXX a l'han: “a lo fà antrapé (falì, sbalié: σφάλαι).” Èl verb ebràich a l'é שָׁלַח (shalach, “campé”).

204 La paròla חַצְצֵלֶשׁ (svacah) a l'é dovrà ant la scrittura pèr la grija o finestra reticular. (2 Rè 1:2). Èl corispondent àrab a veul di “da antèrsé.” Pèr consequensa: “rèj slongà dzora 'd na tampa”.

205 Èl vocàbol פָּח (pach) al singular e ant lè specifich a s'arferiss a la liassa pèr ciapé volaja —tanme na tràpola da osèj, un "bers". Ma sò plural a s'arferiss an general a le rèj. (vèdde Giòb 22:10)

206 Ebràich פָּוֶה (puts): “seghité (ij sò pé)” e “spantié.”

207 Ebràich: אֹנֶן ('ono). Èdcò “vigor”: a la létera “soa fòrsa a l'ha fam.”

208 Ebràich: בַּדַּד (badde, “mèmber èd, pel”) prima part èd בִּדְוַי (bidvai, “da na maladià”).

209 Ebràich: תָּאַרַח (tsa'ad, “portà, taparà via”).

starà ant la ca andova ch’a stasiò²¹¹. ²⁰Èl pòpol dl’ossident²¹² a restrà ambajà da sò destin ëd lor; la gent dël levant a në sarà sburdia. ²¹A diran: 'Vardé lòn ch’a l’è capitaje a ‘d gent grama; vardé coma ch’a l’è finì ‘l leu ëd coj ch’a vivìo coma se Nosgnor a esistèissa pa’.

19

Réplica ‘d Giob a Bildad

¹Anlora Giòb a l’ha rëspondù: ²“Për vàire ancora i andreve anans a deme ‘d torment²¹³ e a craseme²¹⁴ con vòstre paròle? ³A l’è già des vire che vojàutri im ofende con ij vòstri arpròcc²¹⁵ e mè s-cincon-e senza artegn. ⁴Tutun, s’i l’hai pèrdabon mancà²¹⁶ a l’è cheicòsa ch’a riguarda mach mi e pa vojàutri. ⁵Voi i chërde d’esse mej che mi e im acuse arfaciànd-me mia

210 A son doi vocàboj |נַי (nin, “pròla”) e תְּצַי (neched, “posterità”) e a son sèmper ansema a formé n'aliterassion.

211 Èl verb גִּיר (gur) a veul dì. “avèj residensa; soggiorné, sté” për pòch temp.

212 La paròla מִיָּם (‘acaronim) a voreria dì: “coj-lì [òmo] ch’a rivo apress, valadi da òvest, dal Mar Mediteràni.” E la paròla ch’a ven apress, מִיָּם (qadmonim), a veul dì: “coj-lì, [òmo] vnend anans, visadi da est, dal Mar Salà (Mòrt)”.

213 Ebràich: " a tormenta mia ànima", con ànima(נֶפֶשׁ), nefesh che a rapresenta sé midem o la pèrson-a. Èl TM a tira la rèis dël verb da יָגַח (iagah, “dé aflission; tormenté”).

214 Èl TM a l’ha דָּעָה (daca’), “sgnaché” ant la coniugassion satìa Piel. Jè LXX, contut, a deuvro "καθαρεύετε με " ant ël sens ëd “dësblé a tòch.”

215 Èl verb דָּעָה (calam) a veul dì “oltrage; ansult; onta”.

216 מִשְׁחָה (mëshugah) a l’è n’hapax legomenon. A riva da שִׁח (shug, “bambliné, giboré”) con rèis paralela שָׁחָה (shagagh) e שָׁחָה (shagah).

abiession!⁶Venta ch'i sàpie ch'a l'é Nosgnor ch'a l'ha arversame²¹⁷ e anvlupatame²¹⁸ an soa rèj²¹⁹.

⁷I ciamo agiut²²⁰ ma gnun am rëspond. I protesto, ma gnun am fà giustissia. ⁸Nosgnor a l'ha baramè²²¹ la stra parèj da pa pì podèj passé e a l'ha fàit tombé jè scuritá dzora 'd mè vieul. ⁹A l'ha dëspojame 'd mè onor e a l'ha gavame²²² la coron-a da la testa. ¹⁰A l'ha patlame da tute le bande pèr campeme a tèra. A l'ha dësreisà mia speransa tanme n'erbo. ¹¹A l'ha anviscà soa flin-a contra 'd mi e am considèra tanme sò nemis. ¹²Soe trope a ven-o anans ansema contra 'd mi, a l'han butà sota assedi mia abitassion e fàit èd rampe pèr intreie.

¹³Mia gent²²³ as nè sta a la larga da mi, fin-a j'amis a son fasse strangé pèr mi. ¹⁴Mia famija a l'ha chitame e ij mè conossent a son dësmentiasse 'd mi. ¹⁵J'òspiti²²⁴ 'd mia ca e fin-a mie sèrvente am trato coma s'i fussa 'n forèsté²²⁵. ¹⁶I ciamo mè servitor, ma chiel am rëspond pa, venta ch'i lo sùplica 'd ven-e. ¹⁷Mè fià a l'é arbutant pèr mia fomna e a mia famija i-j faso scheur. ¹⁸Fin-a ij gagno dësbelà a l'han èsgiaj èd mi: se im àusso pèr parleje am fan le svergne. ¹⁹Tuti coj ch'a l'avìo fiusa an mi am detesto: coj

217 La coniugasson Piel èd תִּלְו ('avat) a veul di "pèr déformé la giustissia", opura ambelessi: feje cheicòsa ch'a va pa a cheicadun (vèdde Salm 119:78).

218 Èl verb נִקַּף (naqaf) a signìfica: "viré, andé riond, ansércé.

219 La paròla מִטְּסוּדוֹ (mètsudo) a l'é 'd régola colegà con תִּס (tsud, "andé a cassa"), e parèj pèr estension a peul vorèj di "na rèj, un trabucèt, bers".

220 O "Vardé, mi i crijo contra 'd la violensa".

221 Èl verb גָּדַר (gadar) a vorerà di: "cinté, buté muraje, ciovendé, bloché."

222 Èl verb נָסַף (nasa') a veul di "viagé" an general, ma ant lè specifich a vorerà di: gavé ij paloch èd la tenda e spostesse".

223 O: "ij mè frej".

224 L'ebraìch אֲרוֹטֵי הַבַּיִת (gare veti, "j'òspiti èd ca mia ") as arferiss a coj che a soziórno ant la ca 'd Giòb, ij pa-resident, ma òspiti.

225 Èl vocàbol מַלְאָכִים (nocri) a sarìa na pèrson-a 'd n'àutra rassa, da na tèra strangera, un forèsté, un malèt.

che mi i voria bin am viro le spale. ²⁰Ij mè òss as taco a la pel e a la carn, e mach la pel dij mè dent am salva.

²¹Pietà 'd mi, car ij mè amis, almanch vojàutri: pietà 'd mi! Pèrchè i son èstàit colpì da la man ëd Dé. ²²Pèrché vojàutri 'm pèrséguite pròpi coma ch'a fà Nosgnor? Eve-ne mai pro 'd mòrde mia carn?

²³Òh, se mai a së scrivèisso mie paròle! A podèisso esse marcà ant un lìber! ²⁴A podèisso mach esse sislà con në stil ëd fèr ansima a na pera pèr sèmpèr e butà 'n evidensa con na colà 'd piomb!

²⁵Da part mia, mi i sai che mè Redentor a l'é viv e che a la fin²²⁶ a s'alverà dzora dla pòer! ²⁶E dòp che costa mia pel a sarà dësblà, senza mia carn mi i vèdrai Dé. ²⁷Mi i lo vèdrai, da mi midem e i lo vèdrai com ij mè euj, pa da strangè. E mè cheur as consuma drinta 'd mi. ²⁸I séguite a deme a còl e iv n'ancala a dime che la rèis ëd mie tribulassion a l'é mach an mi. ²⁹I seve pitòst vojàutri ch'i l'avrìe d'avèj tèmma d'un castigh, pèrchè a l'é vòstra pòsa ch'a la mérita. Un giùdes a-i è bin e i l'avreve da presentève 'dnans ëd chiel.

20

Scond dèscors ëd Zofar

¹Anlora Zofar ël Namatita a l'ha tacà a dì: ²"I son ëvnùit torna sì pèr ël fàit che²²⁷ i l'hai tant pensà 'a toa situassion ch'a l'ha butame drinta n'agitassion ch'as peul nen dì. ³An efet, cand ch'i sento un rimpròcc tant

226 מְאַחַד ('acaron, "darié, ùltim").

227 D'ordinari ël significà 'd לָחֵץ (lachen) a sarìa "pèrchè, pèr lòn," dòp na discussion. Ma al prinsipi d'un dèscors a orìja già a lòn che a séghita.

ofensiv contra ‘d mi i peuss fé pa d’au̯tr che arpliché²²⁸. ⁴Ti ‘t sas da sempe, e i sai ch’it në ‘t ses sigur, che dal moment che l’òm a l’è stàit butà an sla tèra, ⁵èl trionf dij pèrvers a dura bin pòch e la gòj ëd col ch’a chèrd nen²²⁹ a dura mach un moment. ⁶Èdcò se sò orgheuj a-j alvèissa àut[4] fin-a al cel e soa testa a tochèissa le nivole, ⁷lor a sarìo tut a fàit ramassà vià tanme dè mnis²³⁰ e coj ch’a l’ero costumà a vèdd-je a dirìo: “Andova sonne finì?”. ⁸Tanme d’un seugn a dèspariran e a saran mai pì trovà; a sè sbardlerìo parèj ëd na vision noiteja. ⁹J’eu̯j ch’a-j vèddìo a-j vèdran pa pì, e gnanca ‘l pòst andova ch’a stasio as podrà pì nen arconòsse. ¹⁰Sò fiuej a sèrcheran ‘l favor dij pòver pèrchè a dovràn deje andaré le richèsse ch’a l’avìo robaje. ¹¹Bele s’a l’avèisso avù la fòrsa dij giovo, ij sò òss a saran cogià ant la póer.

¹²Èdcò se ‘l mal a fussa stàit coma ‘n bocon doss a soa boca e stèrmà sota soa lenga; ¹³èdcò s’a l’avèisso godune ‘l gust tnisend-lo a longh ant la boca, ¹⁴a dventerìa ant sò stòmi na ròba grama; a vnirìa pèr lor tanme ‘l tòssi ‘d na vipra. ¹⁵Le richèsse ch’a l’avìo dvorà a l’avran da campeje torna fòra. Nosgnor a farà ch’a l’abio da gomiteje da lè stòmi. ¹⁶Lor ch’a ciuciavo velen ëd serpent, ij dent ëd le vipre a-j masseran. ¹⁷A vèdran mai pì rian-e²³¹ d’euli, torent d’amel e fior ëd làit²³². ¹⁸A l’avran ëd dé andré ij guadagn nen lécit ch’a l’avìo fait anans ch’a-j podèisso gòde pèr lor piasè e prosperità. ¹⁹Pèrchè lor a l’han mach crasà e bandonà ij póver. A son ampadronisse ‘d ca che lor a l’avìo pa fabricà. ²⁰Lor a l’ero sèmpe goliard

228 O: “un rimpròcc ofensiv contra ‘d mi, antlora n’èspirit, drinta ‘d mi a l’ha possame arpliché”. Èl verb a l’è **כּוּשׁוּ** ‘ (shuv, “torné”), ma ‘dcò: “am pòrta andaré.” Èd manera figurà: “esse portà a fé n’au̯tr dèscors.”

229 Vèdde Giòb 8:13, “...tuti coj ch’a sè dèsméntio ‘d Dé...”. Pèr na discussion dzora ‘d **קַנְיָן** (canef, “senza Dé” **קַנְיָן**), canef a l’è soens translà con: “hypocrita .” Ma la rèis dèl verb a veul dì: “esse profan,” e sòn pèr idolatrìa e sangh spantià. La descrission a l’è ‘d na pèrson-a pa religiosa, n’òm senza Dé.

230 O: “èd liam”.

231 La paròla **אֵלֶּיךָ** (plaggòt) a veul mach dì “arian” o “bialere.”

232 A la congetura giontà dl’ “euli,” a fà pandan con **שֵׁן יִשְׂרָאֵל**, la prerogativa d’Israel, valadì “làit (fior) e amel:” èl necessari dla survivensa.

e mai sodisfàit. A-i restrà pì nen 'd lòn ch'a n'avìo tanta anvìa. ²¹A-i restrà pì gnente 'd lòn ch'a l'avìo angorgionasse. Për lòn soa prosperità 'd lor a durerà pa.

²²Ant èl pien èd sò fosen²³³ le dësgrassie²³⁴ a-j tomberan a còl; a-j capiterà 'd sagrin senza fin²³⁵. ²³Ant èl moment ch'a saran an camin a arpatesse lè stòmi, Dé a-j camperà a còl èl feu èd soa flin-a e a-j farà pieuve 'd brasa adòss²³⁶. ²⁴Se a podran èscampé da l'arma 'd fèr, a saran le flecie 'd n'arch èd bronz a passeje da part a part. ²⁵L'ora ch'a preuvran a tireje fòra da soa schin-a e na punta 'd flecia a seurtirà da sò fidich, a saran ciapà da lè sparm. ²⁶Na scuritá completa a speta d'arsèive ij sò tesòr; un feu che gnun òm a l'avìa anviscà prima a consumerà e dvorerà lòn ch'a l'era restaje an soe tende. ²⁷Ij cej a arveleran soa perversità e la tèra as alvrà contra 'd lor. ²⁸La bùria a svèrsrà soa ca: eva che a cor ant èl di dla fùria 'd Dé. ²⁹A l'é costa-sì la sòrt dj'òm gram, l'ardità che Dé a l'ha arzervà për lor conform a sò decret²³⁷.

21

Réplica 'd Giòb a Zofar

¹Alora Giòb a l'ha rëspondù: ²“Scoté da bin mia paròla e lassé che almanch la consolassion èd coste mie paròle am sia 'd confòrt. ³Soporté che mi i

233 Èl vocàbol סַפָּא (safaq) a ven fòra mach sì; a veul dì: "richèssa, lòn ch'a l'é pro; bondosità.

234 Ebràich: "a-i é dritura për chiel". La rèis צָרָר (tsarar) a signifìca "strense na vira 'd pi lòn che a l'é strèit, esse an dificoltà".

235 L'ebraich: "minca na man un maleur për chiel. " עֲמֵל ('amel) a s'arferis a lòn ch'a pòrta maleur; LXX e latin a lo leso tanme un nòm astrat: ἀνάγκη e dolor .

236 La paròla בִּלְחֹמֹתוֹ (bilcumo, "soa carn") a l'ha dàit na caterva 'd tradussion: " sò mangé," "an soa carn," e fin-a "arma da guera (dzora 'd soa carn)."

237 Për אִמְרוּ ('imro) as podrìa èdcò lese: "për sò pontel, "opura:" për soa paròla ".

parla e dòp ch'i l'avrai parlà sbefieme pura! ⁴É-la mia landa mach pèr n'òm? E s'a l'é parèj, pèrchè dovria-ne pa pèrde la passienza? ⁵Vardeme e maravié; buteve la man a la boca. ⁶Se mi i-j penso, i në son conturbà: mè còrp a l'é ciapà da 'n frisson.

La gent grama a próspera

⁷Pèr che motiv ij pèrvers a vivo e a ven-o vej²³⁸, nen mach, ma a chërso degordì? ⁸Soe masnà a sgrandisso con lor e ij sò cit a chèrsò sota ij sò euj. ⁹Soe ca a son pàsie e senza tèmma; e gnun baròt pèr castijé a greva dzora 'd lor. ¹⁰Sò vailèt a monta senza manché, soa vaca a cata senza sfrasé. ¹¹A sbergiàiro, parèj èd në strop, ij sò fieuj e ij sò fanciòt a sàutèrlo èd festa. ¹²Lor a canto con l'acompagnament èd cìmbali e d'arpe: a s'amuso al son èd le flute. ¹³Lor a vivo tuit ij sò di an prosperità e a calo an pas ant la tomba. ¹⁴Pura, a-j disìo a Dé: “I voroma nen savèjne ‘d ti! I voroma pa conòsse toe viè”. ¹⁵Chi é-lo èl Tut-potent, ch'i l'àbio da servilo? Còs vagnom-ne a preghelo?”. ¹⁶(Lor a chërdo che soa prosperità ‘d lor a sia mach l’arzultà ‘d soa vajantisa, ma mi i veuj pa avèj da fé con cola manera ‘d pensé). ¹⁷Vàire son-ne le vire ch'as dèstissa èl lum dij gram? E pèr vaire tomberà-lo 'l maleur dzora 'd lor a porté pen-a con sò castigh e con ghignon? ¹⁸Miraco che lor a saran parèj dla paja an facia al vent o tanme bulon ciapà da la bùria. ¹⁹Vojàutri i podrìe di: “Dé a ten an guerna sò castigh pèr ij sò fieuj!”. Ma ch'a lo fasa paghé pitòst a chiel midem, èd manera che as n'ancòrza! ²⁰Che ij sò euj a vèddo la dèsgrossia cand ch'a tomberà ansima 'd lor; che lor a bèivo la fùria dèl Tut-potent. ²¹Còs a-j n'anfà, an efet, èd soa ca dòp èd soa mòrt, cora che a l'é finì èl nùmer dij sò mèis?

²²Forsi che as mostra la siensa a Dé, a chiel che a giùdica fin-a ij pì potent?

²³N'òm a meuir ant èl pien èd sò vigor, pasi e sicur èd pianta; ²⁴sò còrp a

238 Èl verb פָּנַח ('ataq) a veul di: “bogesse; procede; andé anans.” An cost contest: “andé anans ant j'ani ” o “vni vej.”

l'é bin nuri, vigoros e an bon-a sanità. ²⁵N'àutr a meuir con l'ameior ant l'ànima, senza d'avèj mai tastà 'l bin. ²⁶A son dèstendù ansema ant la pòer e tùit e doi a-j mangio ij verm.

Paròle a dzoneus, rëscontr fàuss

²⁷Mi i conòsso bin com i la pense e ij progèt gram ch'i gabalise contra 'd mi! ²⁸Èd sicur im parlereve 'd gent émpia e sgnora, dont le ca a son dèsparìje pèr motiv dij sò pecà. ²⁹L'ave mai ciamaje ai viagiator? I podriè pa neghé soe preuve, ³⁰che ant èl di dèl maleur a l'é risparmià èl gram e ant èl di dla ràbia 'd Dé èl pèrvers a scampa. ³¹Gnun a-j campa an faccia soa condòta; gnun a-j ciama 'd rende cont pèr lòn ch'a l'ha fàit. ³²E cora che a sarà portà a la tomba, as faran vijà pèr sò funeral e leger a saran ij vataron èd sò sepolcr. ³³Daré 'd chiel tùit a van dapress an procession e dè 'dnans èd chiel un trep senza nùmer. ³⁴Donca, pèr che motiv im daghe 'd consèj a dzoneus? Antramentre che 'd vòstre rispòste a-i resta mach la fràuda²³⁹?".

22

Tersa rësposta d'Elifas a Giòb

¹Anlora Elifas èl Temanita a l'ha ciapà a dì: ²“Peudria-lo l'òm fé cheicòsa pèr giuté Dé? Peudria-lo fin-a na pèrson-a giusta giuté Dé? ³Ti ‘t dise: Còs a-i n'anfà al Tut-potent che ti 't sie n'òm giust o còs a-i në vagna che ti 't compòrte an manera esemplar²⁴⁰? ⁴Miraco a l'é pèr toa misericòrdia ch'at dà punission e at cònvoca an giudissi? ⁵Opura é-lo pa pitòst pèr toa gramissia granda e pèr toe pèrversità senza fin? ⁶Pr' esempi, 'd sicur ti ‘t l'has prestà 'd sòld a tò amis e it l'has ciamaje 'd dete an garansia soa

239 La paròla לַמְּדָה (ma'al) a l'è dovrà pèr tradiment; angann; fràuda.” Ambelessì Giòb a dis che la manera 'd lor d'antèrpreté la realtà a l'é pericolosa e pa fidela.
240 Cfr. Giòb 35:6-8.

vestimenta; eh bin, ti 't l'has dëspojalo! ⁷Ëd sicur ti 't l'has pa daje da bèive a col che a l'avìa sèj e it l'has arfudà 'l pan a chi a l'avìa fam. ⁸Ti 't ses nè sgnor, n'òm ch'a l'ha 'd tèra e ch'a-i viv onorà. ⁹Për lòn ti 't l'avras ëd sicur mandà andaré 'd vidoe a man veuide e lassà con nen d'orfo. ¹⁰Gnun-a sorprèisa, anlora, che aranda 'd ti as treuvo 'd tràpole e ti 't ses sesì da nè sparm a l'amprovista. ¹¹Gnun-a sorprèisa che tè s-cèire pa pì e 'l top a l'é toa lus antramentre che 't ses quatà da la bùria dj'ónde. ¹²É-lo pa Dé àut ant ij cej? Bèica! A l'é an cò dle stèile: com a son àute! ¹³Ma ti 't l'has dit: Còs a peul conòsse Dé 'd lòn ch'i faso mi? Com a podrìa chiel giudiché travers ël caluso pì s-ciass? ¹⁴Le nìvole a-j fan da vel, parèj da nen vèdde nojàutri e an sla vòlta dël cel chiel a spassigia. ¹⁵Veus-to ti seguité 'l vieul d'antan che già d'òm pèrvers a l'avìo batù, ¹⁶ma che a l'ero stàit portà via prima dël temp, ant ël moment che un fium a l'era sversasse dzora 'd soe fundamenta? ¹⁷A-j disìo a Dé: Va lontan da nojàutri! Còs peul-lo fene 'l Tutpotent? ¹⁸Pura chiel a l'avìa ampini soe ca 'd lor ëd beni, ëdcò se ij but dij gram a l'ero leugn da chiel.

¹⁹Adess, ij giust a vèddo la dèstrussion ëd lor e a n'argiojisso, e 'l nossent a jë sbéfia, an disend: ²⁰“Várdje là! Soa richèssa a l'è stàita anientà e 'l feu a l'ha dvorane lòn ch'a restava!”. ¹²E bin, va arconsiliete con chiel e i tè staras pasi con chiel, e tut at andrè bin. ²²Arsèiv istrussion ëd la Lege da soa boca, e buta soe paròle an tò cheur. ²³S'it artorn-ras al Tut-potent, an fasend at d'umiltà, se slontaneras la pèrversità da toa abitassion, ²⁴se l'òr a sarà stimà da ti parèj ëd póer e l'òr d'Ofir tanme 'd giàira dij torent, ²⁵antlora 'l Tut-potent a sarà tò òr e për ti l'argent pì fin. ²⁶Ti 't trovas la gòj ant ël Tut-potent e t'alveras tò visagi anvers ëd Dé. ²⁷Ti 't lo pregheras e chiel a tè scotrà: it podras adempì tò vot. ²⁸Tut lòn ch'it andras a desside at rivrà, e la lus a splendrà dzora 'd toe stra. ²⁹Cora che 'd gent a l'avrà 'd sagrin, it podras dije: Corage! An àut ël cheur! e Dé a-j salverà. ³⁰Chiel a libererà dcò col che a l'é pa nossent grassie a toa ntercession, pèrchè it l'avras le man polide".

23

La rispòsta 'd Giòb a Elifas

¹Anlora Giòb a l'ha replicà: ²"Mia plenta ancheuj a l'é ancora mèra e i faso në sfòrs a pa gëmme fòrt. ³Se mach i saveissa andoa trové Nosgnor, i andria drit da chiel²⁴¹ andoa ch'a stà. ⁴Mi i-j conterà 'd mè cas e i-j farà savèj mie rason, e a-i në sarìa tante! ⁵Antlora i conoss-rìa soe rëspòste e im farà cària 'd soa réplica²⁴². ⁶Dovreìa-lo sò grand podèj pèr disputé con mi? Nò, chiel a më scotèria con atension. ⁷Èd gent onorà a peulo rasoné con chiel, parèj mè giùdes a 'rconoss-rìa mia nossensa e mi i sarìa liber.

Nosgnor a stà dëscòst

⁸Tutun, i vado a l'alvant e i lo trovo pa, a ponent e i lo vèddo nen. ⁹I lo trovo nen gnanca a setentrion. A l'é stèrmasse. I vado 'nt èl meridion, ma gnanca 'mbelelà chiel a-i é, opura a l'é stèrmasse prèpi bin.

¹⁰Ma chiel a sà bin 'ndova ch'i vado. Cand ch'am butrà a la preuva 'nt èl griseul, i në seurtirai pur tanme d'òr. ¹¹A l'é parèj pèrchè i son mai slontaname dai senté 'd Nosgnor; i l'hai seguità la stra ch'a l'avìa mostrame e i l'hai mai scartà. ¹²Im dèstaco mai dai sò precet; ij sò decret i-j guerno an me cheur.

¹³Cand che chiel a l'ha pijà na decision, contut, chi podrìa-lo mai fèjla cambié? Tut lòn che chiel a veul, a lo fà. ¹⁴A l'é parèj che Nosgnor a farà tut lòn ch'a l'ha progetà a mè rësguard. A l'é chiel ch'a contròla mè destin.

¹⁵A l'é pa da stupisse che mi i sia tant èsbaruvà dè 'dnans èd chiel. Cand ch'i-j penso, i l'hai lè sparm a còl²⁴³. ¹⁶Nosgnor a l'ha ampìnime 'l cheur dè

241 O: "an soa cort", "press andoa ch'a l'é stà"

242 O: "con soe répliche im butrìa 'l cheur an pas".

243 O: "am ciapa lè sparm".

sburdiment. Èl Tut-potent a l'ha terificame. ¹⁷Tut dantorn ëd mi a-i é mach ëd top. Daspèrtut a-i é në scuritá ch'as peul pa passesse".

24

A smijerìa fin-a che Dé a sia dèspassionà

¹Pèrchè 'l Tut-potent porta-lo pa j'èmpi a sò giudissi²⁴⁴? Pèrchè coj ch'a conòsso Nosgnor han-lo da speté tant për vèdd-lo? ²Ij gram a spòsto le borne; a ravagio jè strop e a-j men-o an soe pasture. ³D'òm pèrvers a pòrto via 'l borich a j'orfanin; a pijo an gagi èl beu ëd le vidoe. ⁴A posso ij pòver fòra dla carsà, a-j òbligò a stèrmesse ansema tuit ij mìser dèl pais.

⁵Vàrdje, ij pòver, parèj d'aso sarvaj ant èl desert, lor a passo la pì part ëd sò temp an sèrca 'd mangé; a van a sèrchelo fin-a ant èl desert për deje cheicòsa da mangé ai sò fieuj. ⁶A mësson-o ant ij camp ch'a son pa ij sò; a ràpòlo ant la vigna ëd gent grama. ⁷La neut a l'han pa da butesse adòss e da quatesse contra dla frèid. ⁸A son mojà da ramà 'd pieuva an montagna e as fan èscù aranda dij ròch pèrchè a l'han pa 'd sosta. ⁹Èd gent maléfica a son senza tanti scrùpoj a gaveje le masnà fin-a da le pupe 'd soa mare e a pijess-je an gagi. ¹⁰Ij pòver as në van an gir bele patanù pèrchè a l'han nen da butesse a còl. A pòrto le gèrbe con èl damangé për d'àutri, ma lor a peulo pa pijelo. ¹¹Lor a presso j'ulive an tra ij filagn, a pisto l'uva e a patisso la sèj.

¹²Da la sità a s'alva 'l gëmme dij moribond e l'ànima dij ferì a crija për esse giutà: ma Dé a-j dà pa da ment a soe preghiere 'd lor. ¹³A-i é col che a l'ha an ghignon la lus: a në veul pa conòsse le stra nì a në veul bate ij vieuj.

¹⁴Anans che la lus a cala, l'amassida a s'àlva për massé 'l pòver e 'l

244 O "Pèr che motiv èl Tut-potent a marca pa ij sò temp", La preposission |ᄀ (min) a l'é dovrà për esprime la càusa.

dësgrassià; ant la neuit a vira d'antorn ël ladron e as buta na mascra an sla faccia. ¹⁵J'euj dj'adùlter a vaito ant lë scur e a penso: Gnun euj an peul vèdde! Lor as dèghiso 'l moro pèr nen fesse arconòsse. ¹⁶Ant ël top ij làder a sfròso le ca, ma 'd di as në stan èstèrmà a deurme; lor a son pa costumà al ciàir dël sol. ¹⁷Pèr tuti lor, la primalba a l'é parèj dla scuritá ancreusa; a son j'amis dlë sparm ëd la neuit.

¹⁸Coj-lì, tutun, a dëspariran tanme la s-ciuma d'un torent. Lòn ch'a l'han a l'é sota la maledission e as n'ancalo gnanca a intré an soe vigne. ¹⁹Eva 'd fiòca ch'a së slingua a l'é parèj dla suitin-a e dël tuf: pèrparèj la mòrt as pòrta via ij pecador. ²⁰Soe mare as dësmentieran ëd lor; ij verm a faran festa a mangeje. Èd lor as në conserverà gnanca la memòria. La pèrversità a l'é strompà parèj ëd n'erbo. ²¹As në profito dle fomne ch'a l'han pa 'd fieuj pèr dësfindje; as arfudo 'd giuté le vidoe ch'a patisso la fam.

²²Ma Dé con soa fòrsa a rabasta via ij potent; lor a pseudo bin alvesse an àut, ma a l'han gnun-a certèssa ch'a vivran. ²³Nosgnor a-j dà cheich agn da vive an sicurèssa, ma ij sò euj a son dzora 'd soa condòta 'd lor e chiel as marca tut lòn ch'a fan. ²⁴Pèr pòch, lor a monto a n'àut, peui as në van, parèj ëd tuit j'àutri mortaj a son tampà giù, faussà parèj dla testa dlë spi. ²⁵È-lo forsi pa parèj? Chi a peul ësmentime an cassand mie paròle?

25

Ters dëscors ëd Bildad

¹Antlora Bildad ël Suchita a l'ha ciapà a parlé parèj: ²“La potensa²⁴⁵ 'd Dé a l'é afrosa. A l'é chiel che a stabiliss la pas ant ël pì àut dël cel. ³Chi mai

²⁴⁵ La paròla לַשִׁמְשׁוֹת (hamshel) a l'é la coniugassion Hifil infinitiva (valadì causativa) assoluta dovrà parèj d'un nòm: a descriv ël domìni che a l'ha Dé, lòn ch'a dà podèj e autorità.

podrìa-lo conté soe armeje? A l'è pa forsi vera che soa lus a brila an sla tèra antrega? ⁴Coma ch'a podrìa l'òm mai giustificesse 'dnans a Dé? Podrìa-lo un ch'a sia nassù da na fomna esse dèl tut pur? ⁵Dé a l'ha motobin èd pì 'd glòria che la lun-a; chiel a splendriss pì ciàir che le stèile. ⁶Tant èd men-o a l'è n'òm, ch'a l'è mach èd matèria ch'a va an putrefassion, e 'l fiuel èd l'òm, ch'a l'è mach un verm!"

26

Réplica 'd Giòb a Bildad

¹Alora Giòb a l'ha rësponduje con èste paròle: ²“Che bel agiùt ch'it l'has daje al débol: it l'has sostnù ij brass èd col ch'a l'è senza fòrsa! ³Che 'd bon consèj ch'it l'has daje a col ch'a l'ha gnun-a sapiensa e con che bondosità it l'has manifestà toa savièssa granda! ⁴Chi é-lo che 't l'has vorsù dotriné e che spìrit a l'è surtì da toa boca?

⁵Ij mòrt a tèrmolo - lor che tanme d'ombre a gëmmo sota d'eve ansema a tuti coj ch'a stan con lor. ⁶L'infern²⁴⁶ a l'è patanù dè 'dnans èd Dé: èl leugh èd la pèrdission a l'è dèl tut dësquatà pèr chiel. ⁷Chiel a slarga ij cej èd tramontan-a dzora dèl veuid; la tèra a l'è suspendù a dèdzora dèl nen. ⁸Chiel a sara j'eve 'ndrinta dle nìvole e le nìvole a sè s-cianco pa sota sò pèis. ⁹Dé a cheurv a la vista la lun-a pien-a²⁴⁷ an dèstendénd-ve ansima soe nìvole. ¹⁰A l'è chiel ch'a l'ha butà 'n confin frem an tra j'aque, e 'dcò 'n finagi an tra 'd di e la neuit. ¹¹A tramblo le colòne dèl cel, a son ciapà da la pàu cand ch'a sento soe mnasse. ¹²Chiel con sò podèj a pàsia 'l mar e con savièssa a dòma Racab, èl gran mostro dèl mar. ¹³A l'è sò Spirit ch'a dà soa blèssa ai cej e a l'è soa man ch'a massa 'l serpent antorzù. ¹⁴Dabon, vardé, tut sòn a l'è mach la broa 'd soe euvre! Coma ch'a l'è linger èl

246 O: “Àdes”, “èl mond dij mòrt”.

247 O: “sò tròno”.

ciusioné dl'arson che noi i podoma sente! Ma 'l tron ëd soa potensa, chi é-lo ch'a peul comprend-lo?

27

Giòb a fortiss soa nossensa

¹Giòb a l'é andàit anans an sò dèscors e a l'ha dit: ²“I giuro pèr ël Dé ch'a viv, pròpi pèr chi ch'a l'ha gavame ij mè drit, pèr ël Tut-potent ch'a l'ha dame d'amarèssa ant l'ànima, ³fin a tant che mè spìrit a sarà ancor an mi, e 'l sofi 'd Dé drinta dij mè polmon²⁴⁸, ⁴ij mè làver a diran mai 'd còse grame e mia lenga a pronunsierà pa 'd busiardarie! ⁵I diciareraì pa mai che vojàutri tre i l'àbie rason: fin-a a la mòrt i dèsfendrai mia nossensa. ⁶Im mantnirai frem an mia giustissia senza molé gnanca pèr un moment; mia cossensa a m'arprocia pa e a lo farà pa pèr gnun dij mè di.

La fin dj'ipòcrita

⁷Pitòst, ch'a sio ij mè nemis a esse considerà émpi e che lor, ij mè aversari, pa dij giust. ⁸An efet, còsa ch'a podrìo mai speré ancora cand che Dé a-j tajerà via, l'ora che Dé a-j gavrà soa vita 'd lor? ⁹Miraco Dé a scotrà sò crij cand che 'l maleur a-j tombrà ansima? ¹⁰Podran-ne forsi arlegresse ant ël Tut-potent e esse scotà da chiel cand che lor a lo prego? ¹¹Mi 'v mostrerai ël podèj ëd Dé, ij pensé dël Tut-potent a saran pa stèrmà a vojàutri. ¹²Se vojàutri midem i lo vèdde, pèrché i ansiste tant a dime 'd ròbe a dzoneus?

¹³Tut lolì a l'é lòn ch'a arseivran da Dé dj'empi coma vojàutri; cola-lì a sarà l'ardità che ij malfasant a arseivran. ¹⁴Se soe masnà a chërseran a sarà mach pèr esse destinà a la spa o a meuire 'd fam. ¹⁵Coj ch'a survivran a

248 O: “nariss”.

saran sotrà dal contatt e soe vidoe a faran gnanca plenta pèr lor. ¹⁶J'empì a podriò fin-a ambaroné d'argent parèj dla póer e ampini soe guardaròbe 'd vestiment soasi²⁴⁹. ¹⁷Tutun, a saran ij giust a vestiss-ne e ij nossent a ardité col argent-lì. ¹⁸A l'han fabricasse na ca parèj d'un cocon dj'aragn e parèj èd na bënna fàita da le vardie pèr stèrmess-ne 'ndrinta. ¹⁹Ij pèrvers a van a cogesse tranquij che soe richèsse a sio al secur, ma cand ch'a dovertran j'euj a trovran ch'a son tute dèsparìje. ²⁰Antlora a saran ciapà da lè sparm coma da n'inondassion e 'd neuit na tempesta a-j porterà via tanme 'n turbij. ²¹Èl vent èd l'est a-j sofiarà lontan e a podran pa pì artorné, a saran sijà e portà lontan da sò pòst. ²²Ij turbij èd vent a-j ciaprà e a l'avran 'd lor gnun-a pietà: a podran pa scapé da soe man. ²³La gent antlora a-j èsbieferan mach e a-j pijeran an gir”.

28

Giòb a parla dla sapiensa

¹Pèr l'argent a-i son le min-e e pèr l'òr èl leu andova che a s'arfin-a. ²Èl fèr as gava dal teren e la pera fondù a libera l'aram. ³L'òm a chita lè scuritè e a fogna fin-a a la dariera borna dla tèra ij ròch ant èl top pì ancreus. ⁴Leugn da j'abità, a pèrtuso èd poss ant èd leu ch'ij viaggiator a l'han fin-a dèsmientià 'ndoa ch'a son. A-i s'anfilo con èd còrde e as fan pendojé sospèis. ⁵La ròba da mangé a chèrs èdzora èd la tèra, ma 'd sota a treuvo 'd pere da fé fonde con èl feu. ⁶Ambelelè le pere a conten-o 'd zafir e ant la póer as treuva d'òr. ⁷Costi-sì a son ij tesòr che gnun osel da rapin-a a peul vèdde; gnanca l'euj dij farchèt a lo s-cèiro. ⁸Bestie feroze a-i passo pa ansima: gnun leon a l'ha mai butaje ansima soe piòte. ⁹L'òm a pòrta la man pèr travajé la stèrnaj: chiel a bolversa le montagne da soe fundamenta. ¹⁰A scava 'd galarie ant ij ròch e a buta l'euj dzora 'd lòn ch'a-i é 'd pì pressios. ¹¹Chiel a sèrca j'adoss dij fium e a pòrta a la lus lòn ch'a-i é 'd pì stèrmà.

249 O: “vesti parèj dla creja”.

¹²Tutun, da 'andova ch'as tira fòra la saviëssa? Andova é-lo èl pòst dl'anteligensa? ¹³L'òm a në conòss pa 'l leu: as treuva pa an sla tèra dij vivent. ¹⁴Ij balatron a diso: 'A l'è pa an mi!' E 'l mar a dis: 'Gnanca aranda 'd mi!'. ¹⁵As dëscambia pa con l'òr pì sernù nì as cata con na peisada d'argent. ¹⁶Gnanca tut l'òr d'Ofir a serv pèr catela o con zafir o àgata pressiosa. ¹⁷As peul pa comparesse nì con òr o cristal e as fà nen barata con tupin d'òr fin. ¹⁸Mensioné pa gnanca ij coraj o le perle: la saviëssa a val pì che tute le pere pressiose. ¹⁹Èl topass dl' Etiòpia a peul pa esse paragonà a chila; as peul nen dëscambiesse a pèis con l'òr pur.

²⁰Ma la saviëssa da 'ndova ch'a ven? Andova ch'a l'é 'l pòst ëd la conossensa? ²¹A l'é stèrmà a j'euje ëd tute le creature ch'a vivo. Gnanca j'osèj dël cel da la vista pì fin-a a la peulo conòsse. ²²La Përdission e la Mòrt a diso: 'Con nòstre oriye i l'oma mach sentune la fama'.

²³Dé a në conòss la stra e mach chiel a sà 'ndova ch'as treuva la sapiensa. ²⁴Pèrchè chiel a s-cèira fin-a ai finagi dla tèra e a bèica tut lòn ch'a l'é sota la vòlta dij cej. ²⁵A l'é chiel ch'a l'ha decidù la fòrsa ch'a l'ha da avèj ël vent e vaire ch'a l'ha da pieuve. ²⁶Chiel a l'ha stabilì le lege pèr la pieuva e a l'ha tracià ij vieuj ch'a l'han da passé le lòsne. ²⁷Antlora chiel a l'ha stabilì la sapiensa e esamina la ancreus. ²⁸E a l'ha dije a l'òm: 'Varda, ël timor ëd Dio: costa-sì a l'é saviëssa, e schiné 'l mal, sòn a l'é anteligensa²⁵⁰'.

250 Cfr. Salm 111:10; Proverbi 1:7; 9:10.

29

Se mach i podèissa torné andaré!

¹Anlora Giòb a l'é andàit anans a fé sò dèscors e a l'ha dit: ²“Se mach i podèissa torné andaré com ch'i j'era 'nt ij mèis ëd na vira, ant ij di che Dé am guernava! ³Anlora 'l lum ëd Nosgnor a splendria 'dzora 'd mia testa e i podìa marcé 'nt ël top senza andé a sbate o a 'ntrapeme! ⁴Im n'avisò dij di 'd mia gioventura²⁵¹ cand che mi i podìa bin dì che Nosgnor a l'era mè amis e ch'a dasìa la protesion ch'i l'avìa da manca con mè pare e mia mare²⁵², ⁵opura pì anans ant la vita, cand che 'l Tut-potent a seguitava a steme dacant e ch'i j'era ansèrcià da tute mie care masnà; ⁶o bin cand ch'im lavava ij pé 'nt ël làit, tant ch'i n'avìo, e la pera dël tòrcc am dasìa torent d'euli d'oliva!

⁷Coj di-lì a l'ero ij di ch'i andasìa a la pòrta dla sità e ch'i pijava mé pòst an tra ij sò onorà consijé. ⁸Antlora an vèddend-me, ij giovo as tiravo andré për feme passé e ij vej a s'ausavo an pé. ⁹Antlora, an mia presensa, ij notàbij a chitavo 'd parlé e as butavo la man a la boca. ¹⁰Vera, lor a parlavo a vos bassa e soa lenga a-j restava tacà al palà, tant ch'am rispetavo.

¹¹Antlora la gent a më scotava con atension e am benedìo e tuti coj ch'am vèddìo a parlavo bin ëd mi ¹²përchè i andasìa an socors dij pòver ch'a ciamavo agiut e dj'orfanin ch'a l'avìo pa d'assistensa. ¹³Antlora la benedission dij moribond a calava dzora 'd mi e i dasìa 'd gòj al cheur ëd le vidoe. ¹⁴Tut lòn ch'i fasìa a l'era marcà da l'onestà. Mi i j'era arvèstime 'd giustissia coma s'a fussa na vestimenta. Mè bon giudissi a l'era parèj 'd na coron-a an sla testa. ¹⁵Mi i j'era j'euj dij bòrgno e ij pé dj'è stropià. ¹⁶I j'era 'n pare për ij povrèt e i sostnìa volonté la càusa dij forèste²⁵³. ¹⁷I j'è sciapava 'l moro a la gent grama, faséndje tombé la preja dai sò dent.

251 O: “ant ij di ëd mè oteugn”.

252 O: “cà”.

253 O, a la létera: “i investigava la càusa dl'è sconossù”.

¹⁸Antlora i pensava: 'I andrai a meuire an mia ca e ij mè di a saran tant parèj dij granin ëd la sabia, ¹⁹pèrchè mi i son tanme n'erbo ch'a slonga soe rèis fin-a 'nt l'eva e che ij sò branch a son sempe bagnà da la rosà'.

²⁰Am conferìo sempe d'onorificense neuve e mià fòrsa as arnovava di apress di²⁵⁴. ²¹La gent a scotava ij mè consèj e a spetava mach che mi i durbièissa la boca pèr parlé, ²²e dòp ch'i l'avìa parlà a l'avìo pì nen da gionteie pèrchè a l'ero bin sodisfàit dij consèj ch'i l'avìa daje. ²³A mè spetavo parèj ëd la pieuva e a beivìo mie paròle tanme 'n teren sèch la rosà dla prima. ²⁴Cand che lor a l'ero dèscoragià mè soris a-j dasìa fòrsa e mè sguard d'aprovassion a l'era 'd grand pressi pèr lor. ²⁵S'i andasìa an tra 'd lor am dasìo sèmpe 'l prim pòst. A mè smijava d'esse 'n rè an mes ai sò soldà, ma i j'era mach un ch'a consolava ij sagrinà".

30

Giòb a parla dla gusarìa anté ch'a l'é tombà

¹"Nopà adess, ij pì giovo 'd mia età am rijo dapress, pròpi coj ch'i sarìa gnanca degname 'd buté ij sò pare an tra ij can ëd mè strop. ²Lor a son tanme d'ovrié dont le man a l'han gnun-a fòrsa e ch'a servo pròpi a nen. Lor, dont la fòrsa da giovo a l'é dël tut dèsparìa, ³a son dèsfàit da lè bzògn e da la fam, a bròto radis 'd neuit pèr ël desert sùit. ⁴Lor a cheujo d'erba da le vaude salin-e aranda dij busson e 'd rèis ëd gënëstra pèr mangé. ⁵Bandì da la comunità, la gent a-j crija darera coma s'a fusso 'd làder. ⁶A l'é parèj che lor a l'han da stess-ne 'nt ij let sùit dij torent, ant le balme dël teren e dij ròch. ⁷Lor a brajo an mes ëd la baragia e as buto ansema sota le ronze. ⁸Fieuj ëd gent fabiòca e sorosa, a son fàit ëscapé a colp ëd vèrga.

254 O :“... e mè arch na vira pì fòrt an mia man”.

⁹Adess mi i son ëdventà ‘l sogèt ëd soe canson grossere e ‘d soe fàule fàite a pòsta pèr mincioneme. ¹⁰A l’han ghignon ëd mi e a mè schìvio pì ch’a peulo dòp ch’a l’han ësputvame an facia. ¹¹E lolì pèrchè Dé a l’ha arlamà la còrda ‘d mè arch²⁵⁵ e a l’ha campame giù pèr tèra. Soa lenga am parla contra pròpi da sfacià an mia presensa. ¹²Cole canaje am dan contra senza onta e a mè scasso da leugh a leugh. A buto ‘d tràpole an sèl mè senté. ¹³A l’han blocà ij mè vieuj e a fan tut lòn ch’a peulo pèr dësbarassesse ‘d mi. Lor a san che gnun a mè vnirà an agiut. ¹⁴Am sàuto a còl coma ‘d làder ch’a l’han duvertasse ‘n passagi ‘nt ël mur, a s-ciòdo d’an mes ëd le ruin-e. ¹⁵Adess i vivo ‘nt ël teror. Èl vent a l’ha bufà via mè onor e boneur; a l’è sparì tanme na nivola.

¹⁶Im sento coma se m’avèisso s-ciancà l’ànima da mè còrp e ij patiment a ampinnisso ij mè di. ¹⁷La neuit am fora j’òss e ij dolor ch’am grevo am lasso pa deurma. ¹⁸Con sò grand podèj Dé am ciapa pèr la ròba; a mè strenz coma ‘l colèt ëd mè càmus ¹⁹Nosgnor a l’ha campame ‘nt la pàuta; i son dventà mach pòer e sënner.

²⁰Mi i crijo a ti ma ti t’im rësponde pa; i ansisto ma ti t’im daghe pa da ment. Mi i stago ‘dnans ëd ti, ma ti ‘t fase visa ‘d nen vèdd-me. ²¹It ses vnùit crudel con mi: t’im pèrsequite con la fòrsa ‘d toe man. ²²It l’has campame via e ‘l turbin ëd la tempesta a l’ha ciapame pèr sbat-me da chèich banda. ²³Mi i sai pro bin ch’it am men-e a la mòrt, a la ca andoa che a finiran tùit ij vivent. ²⁴A l’è segur che gnun a dèstendrìa la man contra n’òm batù e ferì, n’òm ch’a crija agiut ant na situassion miserèivola. Pura col-lì i son mi.

²⁵É-lo forse pa vera che mi i piorava con ij dësfortunà e i-j dasìa agiut? E i son pa forse sagriname con jë bzognos? ²⁶Cand che, tutun, mi i spetava ‘l

255 “ëd mià tenda”.

bin, a l'é tombame adòss mach ël mal; cand che mi i spetava 'l ciàir a l'é calà 'l top. ²⁷Mè cheur a l'é bolversà senza arlass e ij di dl'arlia am ven-o a còl. ²⁸I vado anans con la faccia scura, ma a l'é pa èstàit ël sol. I stago 'nt ël pì bel mes ëd la piassa pùblica e i ciamo d'agiut. ²⁹I son ëvnùit a esse frel ëd jë siacaj e compagn ëd jë struss. ³⁰Mia pel a l'é fasse nèira: as dèstaca, e mè còrp a brusa pèr la frev. ³¹Mia àrpa a l'é dovrà pèr complente e mia fluta pèr la vos d'un ch'a piora".

31

Giòb as dèsfend pèr l'ùltima vira

¹"I l'avìa fàit n'acòrd con ij mè euj ëd pì nen vardé na giovna²⁵⁶ con anvìa.

²Lòn ch'a dà Nosgnor da l'àu d'èl cel? Cola ch'a l'é l'ardità che 'l Tut-potent an arserva an cambi 'd lòn ch'i foma? ³Dà-lo pa 'l maleur a la gent grama e la dèsgrossia a coj che a fan ël mal? ⁴Chiel a vèdd, an efet, nòstra condòta e a conta tùit ij pass ch'i foma. ⁵S'i l'avèissa fàit ëd fausserie o 'd fràude, ⁶che Dé am pèisa pura an sla balansa dla giustissia, pèrché chiel a sa ch'i son sempe comportame 'd manera onesta. ⁷S'i fussa mai andàit fòra 'd carzà, s'i l'avèissa avù d'anvìa pèr tut lòn che ij mè euj a beicavo, o s'i fussa stàit colpèivol d'àutri pecà²⁵⁷, ⁸e bin, che d'àutri as pijo pura 'l frut dij mè camp e che tut lòn ch'i l'avìa piantà a sia rancà via. ⁹Se mè cheur a fussa stàit anciarmà da na fomna dzonesta, o se mi i l'avèissa avù anvìa pèr la fomna 'd cheidun d'àutr²⁵⁸, ¹⁰che mia fomna a ven-a esse pura la serva 'd n'àutr e che d'àutri òm as cogio con chila. ¹¹Coj-là a sarìo stàit ëd pecà vèrgognos ch'a mérito bin ch'i sia consègnà ai giùdes ch'am daran la giusta punission. ¹²La punission a l'avrà da esse un feu ch'am dvora fin-a a la pèrdission complèta e mi i meritria bin ch'am gavo tut lòn ch'i l'hai.

256 Lét. "na vèrgin".

257 O: "se cheicòsa a l'ha anflà mie man".

258 Lét. "spjà a la pòrta d'èl mè avzin"

¹³S'i l'avèissa negaje ij sò drit a coj ch'a travajo pèr mi²⁵⁹ e che giustament as në lamentèisso, ¹⁴còsa ch'i podrià fé ant l'ora che Dé s'alvèissa pèr feme rendje cont dij mè malfé? Còs podrià-ne mi rëspondje? ¹⁵A l'é Nosgnor ch'a l'ha creà tant mi che lor: i soma tùit èstàit formà ant la pansa 'd na mare!

¹⁶Mach che mi i l'hai mai arfudà ai pòver lòn ch'a ciamavo, nì i l'hai mai mancà 'd rësponde a le spetative dle vidoe²⁶⁰. ¹⁷I l'hai mai mangià mè pan senza ten-e da cont èd le necessità dj'orfanin: i l'hai bin èspartilo con lor!

¹⁸A l'é che fin-a da mia gioventura i l'hai amprenù a pijeme soèn dj'orfanin tanme 'n pare; l'istess i l'hai fàit pèr tuta mia vita con le vidoe: i sai bin lòn ch'a patisso. ¹⁹É-lo che mai i l'hai vèddù cheidun senza 'd vestì o dij povrèt ch'a l'avìo gnanca da quatesse senza andeje ancontra? Nò. ²⁰I son sempe pijame soèn èd lor e lor am benedìo pèrché parèj a l'han podù scaudesse con la lan-a 'd mie feje. ²¹I l'hai mai alvà la man pèr voté contra j'antèresse dj'orfanin, bele s'i savìa che ij giùdes a sarìo stàit da mia banda. ²²Se, pèr asar, i l'avèissa falo, che mia spala a vada pura a dèstachesse da la scàpola, e che mè brass a vada a s-ciapesse da soa giuntura! ²³Pèrchè la man èd Dé am dà tèmma e i sai ch'i podrià mai arziste dè 'dnans a soa majestà.

²⁴É-lo ch'i l'hai mai butà mia fiusa ant l'òr e i l'àbia dije a l'òr pì fin: it ses ti mia sicurèssa! Nò. É-lo ch'i l'hai mai blagà 'd mia fortun-a granda o 'd lòn che mè travaj a l'ha fame vagné? Nò. ²⁵É-lo ch'i l'hai mai vardà 'l sol ch'a bërlusa ant èl cel, o a la lun-a ch'a marcia pèr sò senté d'argent, ²⁶tant che mè cheur a sia stane anciarmà da réndje l'adorassion coma s'a fusso 'd divinità? Nò. ²⁷S'i l'avèissa falo, cola-lì a sarìa stàita na pèrversità granda: ²⁸i l'avrià arnegà Dé ch'a sta ant èl pì àut dij cej e bin meritame 'n giudissi 'd condan-a.

259 O: "ij mè serv e le sèrvente".

260 Lét. "lassà langhì j'euj èd na vidoa".

²⁹É-lo che mai i son arlegrame dël maleur d'un dij mè nemis o spricià 'd gòj cand che la dësgrassia a l'ha colpìje? Nò. ³⁰Mi i l'hai pa përmëttuje a mia boca 'd pëcché, an augurand la mòrt ëd mè pròssim con ëd maledission. ³¹Ij mè servitor a l'han mai dit che Giòb a l'àbia pa daje da mangé dël sò a 'd gent che a l'avìa fam. ³²Gnun forësté a l'ha mai passà la neuit fòra al frèid, nen mach, i l'hai sempe dovertaje mie pòrte ai viandant. ³³I l'hai mai stërmà, coma ch'a fan vàire, ij mè pecà; i l'hai mai stërmà ant ël cheur mie colpe. ³⁴I l'hai mai avù tëmna 'd lòn ch'a pensava la gent: i l'hai fàit lòn ch'a l'é giust. I l'hai mai pensà ch'a fussa mej stess-ne ciuto e fé ij pròpi afé.

³⁵Se mach cheidun a më scotèissa! Vardé sù mia firma! Ch'am rësponda ël Tut-potent! Se mai i l'hai avù në scrit d'acusa 'd mè aversari, ³⁶antlora mi i lo porterai fièr an sle spale o tanme na coron-a. ³⁷I l'avrai gnun-a tëmna 'd diciaré precis lòn ch'i l'hai fàit e parèj d'un prinsì 'm presenterai a mè acusator.

³⁸Se mia tèra a dovèissa crijé contra 'd mi e soe preus a piorèisso për càusa mia, ³⁹se i l'avèissa mangià cheicòsa senza paghelo o causà la mòrt dij coltivator ëd la tèra, ⁴⁰antlora che mia tèra a peussa fé s-ciòde dë spin-e nopà 'd gran, e 'd ronze ch'a chërso al pòst ëd l'òrdi".

Costa-sì a l'è la fin ëd le paròle 'd Giòb.

32

La rësponsta d'Eliu a Giòb

¹Tanta a l'era l'ostinassion ëd Giòb a chërd-se n'òm giust, che ij tre amis ëd Giòb a son arfudasse d'andé anans a feje d'àutre contestassion.

²Antlora Eliu, fieul ëd Barachel ël Busita, dla tribù ëd Ram, a l'é presentasse e a l'ha faje savèj che dcò chiel a l'era motobin anrabià contra

'd Giòb pèr soa ostinassion èd pa vorèj amètte d'esse un peccador e che Dé a l'avìa bin rason èd castigheło²⁶¹. ³Eliu a l'é 'dcò anviscasse 'd ràbia 'dcò contra ij tre amis èd Giòb, pèrchè a l'avìo nen savù deje na rësponsta pèrsuasiva e a l'avìo daje l'ocasion èd buté Dé da la part dël tòrt. ⁴Mach che Eliu a l'avìa spetà, antramentre che lor a parlavo con Giòb, pèrchè a l'ero pì vej d'età che chiel. ⁵Cora donca, ch'a l'ha vèddù che coj tre òm a l'avìo pì gnun-a rëplica da deje a Giòb, Eliu a l'é anviscasse 'd flin-a.

⁶A l'é parèj che Eliu, fieul èd Barachel, èl Busita, ciapà paròla, a l'ha dit: 'Mi i son giovo e vojàutri già con ij cavèj bianch; a l'é pèr lòn ch'i j'era pa ancor ancalamne a manifesté con vojàutri coma ch'i la penso mi. ⁷I pensava tra 'd mi e mi: 'A sarà l'età a parlé e ij canù a mostreran la saviëssa. ⁸A l'é vera, d'àutra part, ch'a l'é dzortut lè Spìrit dël Tut-potent ch'a dà l'inteligensa a l'òm. ⁹A son nen sempe le caterve dj'ann a dé 'd saviëssa, nì ij vej a capisso sempe lòn che a l'é giust. ¹⁰Pèr sòn im n'ancalo a dì: 'Scoteme. Èdcò mi i mostrerai lòn ch'i sai. ¹¹Vardé, mi i l'hai spetà ch'i parlèisse vojàutri. I son èstàit a sente ij vòstri pensé, fin-a ch 'i andasiè anans a sèrché d'argoment. ¹²I prestava atension a lòn ch'i disìe, ma gnun a l'ha podù convince Giòb che chiel a l'era ant èl tòrt. Gnun an tra 'd vojàutri a l'ha savù rëspondje a ton. ¹³Dì pa: la saviëssa i l'oma pa trovala an Giòb. Che adess a sia Nosgnor midem a feje la confutassion, e pa nen n'òm'. ¹⁴Giòb a l'ha nen adrèssa a mi soe paròle, e mi i-j rëspondrai pa con ij vòstri argoment.

¹⁵Lor a son tombà ant la costernassion e a peulo pì nen rësponde: as n'ancalo pa pì a banfé. ¹⁶I l'hai bin èspetà, ma dal moment che lor a parlo pì nen, dagià ch'as në stan ambeleli senza dì paròla, ¹⁷anlora i veuj 'dcò mi dì la mèa. I farai savèj lòn ch'i penso. ¹⁸An efet, i l'hai tant da dì. A-i é në spìrit drinta 'd mi ch'am cissa a parlé tant che i peudo pa pì steme ciuto. ¹⁹I smijo a 'n botal èd vin o a na vassela neuva ch'a l'han gnun èsfògh: i son lì lì pèr s-ciapeje e seurt-ne fòra! ²⁰I parlerai e i darài sfògh a mie paròle.

261 O: "ch'a pretendia 'd giustifichesse an dritura dè 'dnans a Dé".

Parèj, lasseme parlé e i darai na rëspòsta. ²¹I vardrai an fàcia gnun e i flaterai gnun. ²²I peudo nen esse ‘n rufian: s’i provèissa a felo, èl Creator a speteria pa dòì vire pèr feme fòra!”

33

Eliu a presenta soa càusa contra 'd Giòb

¹“Anlora, Giòb, scota bin mè discors. Dà da ment a lòn ch’i veuj dite²⁶². ²I son anandiamme a parlé, lass-me donch andé anans. ³Mie paròle a ven-o da ‘n cheur onest²⁶³ e it dirai la vrità. ⁴Lè spìrit èd Dé a l’ha creame, e ‘l sofi dèl Tut-potent a l’ha dame vita. ⁵Dame peui toa rëspòsta, s’it peule; para ij tò argoment. ⁶Varda, mi i son parèj èd ti an facia a Dé e dcò mi i son èstàit creà da la póer èd la tèra. ⁷It l’has pa da avèj tèmme ‘d mi; lòn ch’it dirai a sarà nen un pèis grev da porté.

⁸I l’hai èscotà lòn ch’it l’has dit anans e pensà bin ansima a toe paròle. ⁹It l’has dit: “Mi i son pur: i l’hai fàit gnun-a trasgression. I son senza macia e i l’hai pròpi gnun-e colpe. ¹⁰A l’è mach che Dé a l’ha trovà ‘d pretest pèr deme a còl e chiel am varda adess tanme ‘n sò nemis. ¹¹Chiel a l’ha butame ai sep e a contròla tùit ij pass ch’i faso.

¹²Lass-me rësponde che ti ‘t l’has pròpi pa rason pèrchè Dè a l’è motobin èd pì che nojàutri e lòn che chiel a fà a l’è sempe giust. ¹³Pèr che motiv it lamente-to èd chiel se a rëspond pa a toe contestassion? ¹⁴Dé an parla ‘d na manera o ‘d l’àutra, ma ‘l problema a l’è che soens i-j doma pa da ment. ¹⁵A parla ant èl seugn e ant èd vision nuiteje, cora che na seugn ancreusa a tomba an sù nojàutri, cand ch’i dormoma an nòst let. ¹⁶Peuj an dà d’arvelassion e an èsbaruva con d’avertiment. ¹⁷E lolì pèr dèstornene

262 Lét. “spòrs l’orija a tute mie paròle”.

263 O: “Mè cheur a dis èd ròbe èd saviëssa”.

dai nòstri pecà e tnine a la sosta da nòst orgheuj. ¹⁸Chiel a preserva nòstra ànima da la corussion²⁶⁴ pèr nen core l'arzigh èd travèrsé 'l confin²⁶⁵ èd la mòrt. ¹⁹I soma sogetà a la coession èd Nosgnor cand che chiel an fà sagriné an nòst let o ch'an dà 'd dolor a j'òss ch'a chito mai. ²⁰O cand ch'i perdoma l'aptit e i l'oma gnanca pì anvia d mangé lòn ch'an pias. ²¹O cora che nòstra carn as consuma e j'òss che anans i-j vèddìo pa, adess as ès-ceiro dova ch'a son. ²²Chiel an fà avziné a la pòrta²⁶⁶ dla mòrt anté che ij demòni an èspeto.

²³Se, tutun, a-i fussa n'àngel dèl cel ch'as presentèissa a mi, un mediator an tra mila ch'a 'ntèrcedèissa an mè favor pèr feme diciaré giust, ²⁴chiel a l'avrà pietà 'd mi e am dirà: 'Che a scampa da la tomba: i l'hai trovà la manera 'd dèsangagelo'. ²⁵Antlora mia carn a sarìa ristabilìa e a sarìa torna tanme cola 'd na masnà; i artornerà al vigor ch'i l'avìa da giovo. ²⁶Anlora, cand che mi i alvèissa mia preghiera a Nosgnor, chiel am èscotarìa, am acetarìa con gòj e i sarìa ristabilì an sò favor. ²⁷Anlora i dirà ai mè amis: 'I l'avìa fàit pecà e faussà lòn ch'a l'é dritura, ma chiel a l'ha pa condaname pèr lòn ch'i meritava. ²⁸Dé a l'ha scampà mià ànima da la tomba e adess i vèddo torna la lus!'.

²⁹Dabon, varda, Dé a fà tut sòn, dòi o tre vire con na pèrson-a, ³⁰pròpi pèr fela torné da la tomba dij sò sagrin e anluminela a la lus èd la vita. ³¹Presta atension, Giòb, scotme, stà ciuto che i parlerai mi: ³²S'it l'avèisse cheicòsa da dì, rëspònd-me pura, parla, pèrchè am piasrìa giustifichete. ³³Dësnò, stame a sente e mi 't mostrerai lòn ch'a l'é la saviëssa".

264 O: "da la tomba".

265 O: "èl fium".

266 O: "tampa dla tomba".

34

Scond dëscors d'Eliu

¹Eliu a l'ha rëspondù a Giòb ëdcò ant ësto scond dëscors: ²“Scoté mie paròle, vojàutri ij savant, e vojàutri ch'i seve studià steme bin a sente.

³L'orija a dà na valutassion a lòn ch'a sent²⁶⁷ parèj dla boca a tasté 'l mangé. ⁴Donca valutoma da nojàutri lòn ch'a l'é giust, andagoma ansema lòn ch'a l'é bon. ⁵Giòb a l'ha dit: 'I l'hai rason mi: Dé a l'ha gavame ij mè drit. ⁶A diso ch'i sia 'n busiard, ma mi i dësfendo mach mia giustissia. Mia ferìa as peul pa varisse, combin che mi i sia senza colpa'.

⁷Dime: l'ève-ne mai sentù ch'a podèissa esiste n'òm tanme Giòb, ch'a bèiv ëd sicomera²⁶⁸ coma s'a fussa d'eva? ⁸A sern pèr amis ëd malfasant e as fà compagné da gent émpia. ⁹Chiel a l'ha fin-a dit: 'A-i é gnun vantagi a sèrché 'd feje piasì a Nosgnor!'.

¹⁰Disomlo anlora ciàir e net, vojàutri gent ëd sust: as peul gnanca pensé che Dé a peussa mai fé d'angustissie, ch'ël Tut-potent a peussa mai fé 'd ròbe grame! ¹¹Pèrchè chiel a arpaga l'òm giusta conform a soa condòta. Chiel an trata coma noi i meritoma. ¹²Dabon, an vrità, Dé a fà pa d'angustissie, ël Tut-potent a ranvèrsa nen ël drit! ¹³Chi é-lo ch'a l'avria daje an goerna la tèra? Chi é-lo ch'a l'avria butà 'l mond antreggh sota soa guerna? ¹⁴Se Nosgnor a ciamèissa andré sò spirit, se chiel an gavèissa 'l sofi dla vita, ch'a l'é 'l sò, ¹⁵tute le creature a l'amprovista a 'ndrìo a meuire, l'òm a tornerìa a esse 'd póer.

¹⁶Se ti, Giòb, tut sòn it l'has capilo da bin, anlora sta a sente lòn ch'i diso:

¹⁷Penses-to pròpi che chi ch'a l'ha 'l drit an ghignon a peussa governé? E ti 't n'ancala 'd condané col che a l'é 'l Gran Giust! ¹⁸A l'é chiel ch'a dis ai rè:

267 O: “a fà dëstinsion ëd le paròle”.

268 O: “arogansa”, “malacreansa”. Ch'a sia tant sfacià...

I seve 'd pèrvers! E ai nòbij: I seve 'd gent grama! ¹⁹A chiel a-j n'anfà pròpi nen vaire ch'a sia eminenta na pèrson-a. Chiel a pija le part ëd gnun, ch'a sio dè sgnor o dij pòver, dal moment che tùit a son l'euvra 'd soe man. ²⁰Tùit a meuro ant un moment e ant ël cheur ëd la neuit fin-a ij potent a son colpì e a passo via. Ij tiran a son armovù senza sfòrs. ²¹Nosgnor a bèica ij pass ëd mincadun e a vèdd tut lòn ch'a fan. ²²A-i é pa dè scurità, nì top ancreus andova che coj ch'a fan dël mal a peusso stèrmesse. ²³I podoma pa fissé nojàutri 'l temp ch'i l'avroma da presentesse 'dnans ëd Dé pèr ël giudissi. ²⁴Nosgnor a l'ha pa da manca 'd ciamé 'l pèrmess ëd gavé cheidun da sò tròno e buteje n'àutr a sò pòst. ²⁵Pèrchè chiel a sà bin lòn ch'a fan ij potent: ëd neuit a peul svèrseje e lor a resto sgnacà. ²⁶A son patlà da chiel pèrchè a son ëd pèrvers; chiel as fà pa dè scrùpol a colpìje 'dnans a tuti. ²⁷E lolì pèr motiv ch'a son èslontanasse da chiel e a l'avìo gnun rispet pèr soe vìe. ²⁸Ij crij d'agiùt dij pòver Nosgnor a jè scota; chiel a sent bin le plente djè bzognos e a passa a l'assion! ²⁹Se, contut, Nosgnor as në stà chiet, chi podrìa-lo condanelo? S'a stèrma soa facia, gnun a podrìa pì trovelo, ch'a sio d'òm o fin-a 'd nassion: ³⁰pèrchè a vada pa a governé n'òm pèrvers e pèrchè 'l pòpol a l'àbia nen d'antrap.

³¹Forsi che Giòb, col òm émpi, a l'ha dit a Nosgnor com a l'avrìa fàit bin a fé: 'I l'hai pecà, ma i lo farai pa pì', ³²o "S'i l'avèissa peccà: fame vèdde; s'i l'hai comèttù ëd pèrversità i lo farai mai pì" ? ³³Forsi, conform a toe ideje, Nosgnor a dovrìa arcompensete, da già che ti t'arfude sò giudissi? For si che chiel at dirà: "It ses ti ch'it l'has da serne, nen mi. S'it sas mej che mi, parla!"?

³⁴Vojàutri ch'i l'eve 'd sust, dime! N'òm qualsëssia ch'a më scota, a l'é sicur ch'am dirà ³⁵che Giòb a parla da gnorant e che soe paròle a l'han pa 'd sust. ³⁶Bin, che Giòb a sia esaminà fin-a a la fin, pèrchè a l'ha rëspondù tanme n'òm senza religion: ³⁷pèrchè a sò peccà a l'ha giontaie l'arvira, a l'ha pa 'd rispet e a moltiplica 'd paròle grame contra 'd Dé".

35

Ters discors d'Eliu

¹Apress ëd lòn, Eliu a l'ha ancora dit: ²“Penses-to ch'a sia giust pretende d'esse na pèrson-a giusta dè 'dnans a Dé? ³Ti't l'has èdcò ciamate còsa ti't l'avriè vagnà da lolì, còsa ch'a serv esse na pèrson-a giusta. ⁴A lolì i l'hai na rëspòsta da dé a ti e ai tò amis ch'at compagno.

⁵Mira 'l cel e bèich-lo bin; considera le nìvole, a son pì àute che ti! ⁶Se ti 't comëtte 'd pecà, còs podries-to fé a Dé? Se toe trasgression a son tante: podries to neuse a Nosgnor? ⁷Bele se ti 't fusse giust e senza macia, còs che it-j daghe, o còs arsèiv chiel da toa man? ⁸Nò, toa empietà a l'avrà n'efet mach dzora 'd ti e a pèrson-e coma ti. Che ti 't sie onest, lolì a sarà d'agiùt mach a d'àutra gent²⁶⁹.

⁹Cand ëd gent a brama pèr ël pèis dël crasament e a crijo d'esse giutà pèrchè a son grevà dai lagosin, ¹⁰gnun a dis: 'Dov' é-lo col Dé che a l'ha creane, che dla neuit an dà 'd canson ëd gòj? ¹¹Andoa ch'a l'é col ch'a l'ha dane pì d'anteligensa che le bestie servaje e fane pì savant che j'osèj dël cel? ¹²Lor a crijo, ma chiel a rëspondrà pa pèr motiv ëd l'arogansa 'd gent pèrversa. ¹³Sicura, a l'é fàuss dì che Nosgnor a scota pa, dì che 'l Tut-potent a daga pa da ment. ¹⁴Pì ancora che cand che ti 't dise 'd nen vëddlo, toa càusa a sia già dè 'dnans a chiel e ti 't l'has èsperansa che chiel at rësponda. ¹⁵L'istess a l'é coma cand ch'it dise che soa flin-a a fà nen e chiel as daga pa da ment ëd le trasgression!

¹⁶Parèj a l'é ciàir che Giòb a doverta a dzoneus soa boca e a moltiplica paròle senza cognission".

269 Cfr. Giòb 22:2-3.

36

Quart discors d'Eliu

¹A tut lòn che già a l'avìa dit, Eliu a l'ha giontaje 'dcò cost discors-sì. A l'ha dit: ²“Ancor un pòch ëd passiansa e it farai vèdde d'àutr, perchè a-i é ancora da dì d'àutre ròbe an dèfèisa 'd Nosgnor. ³I la ciaperai a la longa con ël mojen ëd mè savèj, për rende giustissia a mè Creator. ⁴Mie paròle a son pa d'àutr che vrità, perchè mia conossensa a l'é granda.

⁵Nosgnor a l'ha na potensa granda, ma chiel a dèspresia gnun! A l'é potent e frem ant ij sò propòsit. ⁶Chiel a lassa pa vive j'èmpi, ma a fà giustissia ai pòver. ⁷A gava pa j'euj da còl ai giust: a-j fà sté an sèl tròno con ij rè, esaltàndje për sempe. ⁸A dovèisso mai esse gropà con ëd caden-e, o strenzù da le liasse dla tribulassion, ⁹chiel a-j në dà a conòsse le rason. A-j fà vèdde soe colpe, ij sò pecà d'orgheuj. ¹⁰Chiel a-j lo arvela për soa coession e a-j dis ch'a l'han da slontanesse dal mal. ¶ Se lor a scoto e a ubidisso a Dé, anlora a 'rseivran soe benedission e a saran ant la prosperità për tuta la vita. Tùit ij sò agn a-j saran agreàbij. ¹²Nopà, se a voreran pa scoté, lor a passeran da l'àutra part dël fium ëd la mòrt e a vniran a la fin ëd soa folairà. ¹³Coj che a l'han pa Dé ant ël cheur as nurisso ëd ràbia. Fin-a cand che Dé a-j castija, as arfudo d'anvoché sò agiut²⁷⁰. ¹⁴Soa ànima a l'é già mòrta da giovo e soa vita 'd lor as dèstissa vastà ant la dèsbàucia²⁷¹. ¹⁵A l'é për ël mojen ëd le tribulassion che Nosgnor a salva coj ch'a patisso. ¹⁶Dun-a, Nosgnor a libererà 'dcò ti, Giòb, dal dèstrèit dl'angossa: a sò pòst ti't trovaras un leu senza sagrin e na tàula pien-a ëd ròba bon-a da mangé.

270 O: “a ciamo pa d'agiut cora che Dé a jë strenz an caden-e”.

271 “l'inmoralità”.

¹⁷Ti, contut, it ses obsessionà da la chestion se j'èmpi a saran condanà o nò. Sagrinte pa 'd lollì: èl giudisse e la giustissia a saran onorà. ¹⁸Fà bin atension che la bondosità dij beni at fasa pa andé fòra 'd carzà, e s'at fan n' oferta granda pèr catete, ti acétla pa. ¹⁹Podrìa-la forsi toe richesse o ij tò sfòrs fé chité toe aflission? ²⁰Àbie gnun-a anvìa che la neuit a peuda stèrmete, pèrché la neuit a l'è pròpi 'l moment che la gent grama a l'è tirà fòra da soe ca. ²¹Pijte varda 'd pa virete a la pèrversità, pèrchè Nosgnor a l'ha mandà ij tò patiment pròpi pèr tirete fòra dal mal.

²²Dabon, Dé a l'è esaltà an sò podèj: i l'oma gnun magìster ch'a sia pì vajant che chiel. ²³A-i é gnun ch'a peussa dije còsa fé, opura 'It l'has pa fàit bin'. ²⁴A l'opòst, dà glòria a soe euvre poderose e àuss-je 'd cant èd làude. ²⁵Tùit a peudo vèdde ste còse-sì, bele se da leugn.

²⁶Vera, Dé a l'è tant grand ch'i rivoma pa a conòslo-o: chi a peul conté 'l nùmer dij sò agn? ²⁷Le stisse d'eva, chiel a-j tira an àut e ij sò vapor a jè slìngua an pieuva ²⁸svèrsà da le nivole e gossà a verse an sla gent coma na benedission. ²⁹Chi ch'a peul comprende la dèstèisa dle nivole e jè stron ch'a seurto da soa ca? ³⁰Varda, a jè spantia ansima sò sluss e a quata l'ancreus dèl mar. ³¹A l'è pèr èl mojen èd costi àt potent che chiel a dà da mangé a la gent e a-j dà 'd ròbe bon-e an abundansa. ³²Soe man a son armà 'd lòsne e a-j campa contra ij sò bèrsaj. ³³Sò tron a nunsia soa presensa; la tempesta a nunsia soa flin-a afoà".

37

¹"Mach a pensé a tut sossì am ven èl baticheur, èl cheur am tèrmola. ²Scota, scota, lè strun èd soa vos, èl rabel ch'a seurto da soa boca. ³Sota ij cej a sè spantia la lòsna e sò sluss a riva fin-a ai finagi dla tèra. ⁴Èl tron a-j barbòta darera - la vos tremenda dla majestà 'd Nosgnor. Chiel a lo tratniss pa cand ch'a parla. ⁵La vos èd Nosgnor a l'è gloriosa ant èl tron. Nojàutri i podoma gnanca 'nmaginesse coma ch'a sia potentia.

⁶Chiel a-j dis a la fiòca: Tomba an sla tèra! E a le pieuve: Tombé a verse!
⁷Antlora tùt a chito 'd travajé pèr podèj esse jè spetador èd soa potensa.
⁸Le bestie sarvaje drinta 'd soe tan-e a sè stërmo e as quacio sota sò arpar.
⁹La bùria a riva dal mesdì e 'l ginich da tramontan-a. ¹⁰Èl sofi 'd Dé a forma la giassa e la dèstèisa d'eva as congela. ¹¹Le nivole as càrio d'umidor e da lor a sè spantio le lòsne. ¹²A-i fà vagolè daspèrtut conform a sò comand, pèrchè a faso lòn ch'a l'ha ordinaje an sèl mond antreggh. ¹³Pieuva o sol a son mandà an sla tèra o pèr castigh o pèr segnal èd soa misericordia granda.

¹⁴Fà tension a sòn, Giòb! Fèrm-te e considera le maravije 'd Dé. ¹⁵Sas-to ti, coma che Dé a-j comanda e coma ch'a fa la nivola a fé lè sluss èd la lòsna?
¹⁶Conòsses-to com a bàutio le nivole pèr ària e le fiamenghe atività 'd col ch'a l'é perfet an conossensa? ¹⁷Cand ch'it ès-ciope dal calor ant ij tò vestì, cand ch'a chita 'l vent dèl meridion e la tèra a s'arlama, ¹⁸Nosgnor a fà riflete 'l calor coma da nē specc èd bronz²⁷². Podries-to fé l'istess?

¹⁹Va a mostrene lòn ch'i l'avroma da dije. Nojàutri i soma tròp ant lè scur pèr podèj pronteje nostre rason. ²⁰Forsi che as peul comandeje: 'Adess i veui parlé mi?'. Nojàutri i podoma gnanca parlé pèr la confusion ch'i l'oma an testa! ²¹Coma i podoma pa vardé 'l sol cand ch'a brila ant èl cel, cand che 'l vent a l'ha bufà via le nivole, ²²ant l'istessa manera nē splendrior d'òr a ven da la montagna 'd Dé. Chiel a l'é arvestì 'd nē splendrior ch'a sbòrgna. ²³Nojàutri i podoma gnanca 'nmaginesse la potensa dèl Tut-potent. Tutun, combin ch'a sia giust e 'd dirit, chiel an crasa pa. ²⁴Pèr lòn j'òm a l'han tèmma èd chiel: tuti coj ch'a son savi a-j rendo l'onor e la venerassion ch'a j'aparten-o".

272 Da sossì a ven la paròla ebràica ch'a corispond al "firmament" èd Génesi 1:6-8.

38

Èl prim dëscors ëd Nosgnor

¹Anlora Nosgnor a l'ha antërpelà Giòb da 'n mes ëd la tempesta e a l'ha dit:
²"Chi ch'a l'é col-lì ch'as përmet ëd trové da dì 'd mie decision con paròle
da gnorant? ³Ch'a ven-a anans coma n'òm, përchè i l'hai 'd ròbe da ciameje
e i veuj na rëspòsta!".

Le maravije dl'univers

⁴Andoa ch'it j'ere ti cand che mi i pogiaa le fondassion ëd la tèra? Fàmlo
savèj, ti ch'it pretende 'd savèj tut! ⁵Chi é-lo ch'a l'ha determinà soe
dimension e ch'a l'ha tirà na còrda për mzurela? ⁶Còs é-lo ch'a ten su soe
fondassion e chi é-lo ch'a l'ha pogia ij sò canton ëd pera ⁷mentre che le
stèile matinere a cantavo an còr e ij fieuj 'd Dé a crijavo 'd gòj? ⁸Chi é-lo
ch'a tenà 'l mar ant ij sò confin cand ch'a surtìa coma na masnà dal vènter
ëd soa mare ⁹mentre mi i lo vestìa con ëd nivole e lo fassava con ëd top
ëspess? ¹⁰I son stàit mi a sarelo an tra 'd pòrte 'd fer e a buteje 'd lùmit. ¹¹I
l'hai dije: "Ti 't peudes andé mach fin-a a sta mira sù e nen pì an là.
Ambelessì toe onde poderose a l'han da fèrmesse²⁷³".

¹²L'has-to mai comandà a la matin ëd seurte fòra e a l'alba ch'a vnèissa su
'nt l'orient? ¹³Has-to mai stendù la lus dël di fin-a a la fin ëd la tèra e
sopatane la coèrta për gavene le bòje²⁷⁴? ¹⁴Coma la lus as avzin-a, la tèra a
ciapa soa fóрма tanme 'd creja pressà sota 'n cacèt; a l'é vestìa 'd color
splendrient. ¹⁵Coj ch'a son gram, la lus a j'ambarassa e a fërma 'l brass ch'a
l'era aussasse për patlé violent.

273 38:8-11 cfr. Geremìa 5:22.

274 O "Ij malign", "ij gram", "për porté a la fin la gramissia dla neuit".

¹⁶Has-to mai esplorà le sorgiss dël mar o marcià 'nt le galerie ancreuse ch'a-i son al fond ëd la tèra? ¹⁷Sas-to andoa ch'a son le Pòrte dla mòrt o l'intrada dël pais dël top? ¹⁸L'has-to mai considerà vaire ch'a l'é l'amplessa dla tèra? Dimlo s'it lo sas!

¹⁹Da 'ndoa ch'a ven la lus? Andoa ch'as artira lë scur? ²⁰Peudes-to porteje ciaschëdun a soa ca? Sas-to coma riveje? ²¹Èd sigur tut sòn ti 't lo sas, perchè ti 't ses nassù prima che tut a fussa creà, e ti 't l'has tanta 'd cola esperiensa! Pa vera?

²²Ses-to intrà 'nt ij depòsit ëd la fiòca, o has-to vëddù ij magasin ëd la tempesta? ²³(Le grele dla tempesta mi i-j guerno pèr ël temp dël castigh, pèr ij di dle bataje e dla guèra). ²⁴Andoa ch'a l'é 'l senté ch' a men-a a la sorgiss ëd la lus? Andoa ch'a l'é la ca dël vent ëd levant? ²⁵Chi é-lo ch'a l'ha creà 'l canal dij torent ëd la pieuva? Chi é-lo ch'a l'ha trassà 'l senté dla lòsna? ²⁶Chi é-lo ch'a fà pieuve 'nt ël desert, ant na tèra sècca dova a-i èstà gnun? ²⁷Chi é-lo ch'a manda la pieuva pèr sodisfé 'l teren chërpa e fèje chërse d'erba tènra? ²⁸E chi é-lo 'l pare dla pieuva, o col ch'a génera la galaverna? ²⁹Cola ch'a l'é la mare dla giassa? Chi é-lo ch'a fà nasse la brina dal cel? ³⁰Pèrchè l'eva as cambia an giassa pì dura che la pera, e la surfassa dl'eva a géila.

³¹Peudes-to guidé 'l moviment ëd le stèile, o gropé ansema le Pléiadi, o dësblé le còrde d'Orion²⁷⁵? ³²Peudes-to guidé la sequensa dle stagion o deje na diression al Grand Chèr con soe roe²⁷⁶. ³³Peudes-to regolé le lege dl'univers? Peudes-to dovreje pèr regolé la tèra? ³⁴Peudes-to deje na vos a le nivole parèj ch'a faso tombé la pieuva? ³⁵Peudes-to fé paruté la lòsna e fèjla campé giù pròpi andoa ch'it veule ti?

275 Cfr. Giòb 9:8; Amos 5:8.

276 O "L'orsa con ij sò orsòt".

³⁶Chi é-lo ch'a dà d'intuission²⁷⁷ al cheur o ch'a dèspensa d'anteligensa a la ment? ³⁷Chi podrià-lo mai conté 'l nùmer èd le nivole? Chi é-lo che podrià fé débordé ij vas èd l'eva dèl cel? ³⁸për fela tombé an sèl terèn sèch e dur tanme 'd mon cheuit?

³⁹Podries-to provèdde a la lionèssa soe pijàite, o sodisfé l'aptit dij lion giovo ⁴⁰cand ch'a son cogià 'nt soe tane o ch'a speto quacià 'nt ij leugh andoa ch'a sè stërmo? ⁴¹Chi é-lo ch'a provèd da mangé ai cornajass cand che ij sò possin a crijo a Dé ch'a l'han fam e as nē van an gir a l'arsërca 'd cheicòsa da mangé?

39

Séguit èd la dèsfida 'd Nosgnor

¹Miraco it sas cand che le ciamosse a fan ij sò cit e it-j fase forsi assistensa al caté dle crave servaje? ²Contes-to ij mèis èd soa grossèssa e sas-to 'l temp èd cand a faran rassa? ³Lor as coacio e a pòso sò fieuj, as lìbero fin-a 'd sò dolor dèscobi. ⁴Ij sò cit a chërso robust, a ven-o sù an campagna, peui a parto e a torno pa pì da soe mare.

⁵Chi é-lo ch'a l'ha daje libertà al borich servaj? E chi ch'a l'é ch'a l'ha dèsgropà l'onàgr da soe còrde? ⁶A l'é mi ch'a l'ha daje për vàuda la ca, e për abitassion la tèra saligna. ⁷Da lè strun èd la sità as nē rij e a dà pa da ment al crij dij guardian dij borich. ⁸A vira lìber për le colin-e, sò pasturagi, e a va an sërca 'd lòn ch'a l'é vèrd. ⁹Podrià-lo èl beu servaj esse tò servitor? Vorìa-lo forsi passé la neuit tacà a toa grupia? ¹⁰Podries-to gropelo al giovo për fé la preus o feje erpié ij varèj darera 'd ti? ¹¹Podries-to avèj fuisa an chiel, mach përchè a l'é fòrt? Podries-to lassé a chiel ij tò

277 O "ch'a dà sapiensa".

travaj? ¹²Faries-to cont dzora 'd chiel: pèrchè a torna e a 'mbaron-a l'amson ansima a toa èira?

¹³J'ale dlè struss a bato tant da fé 'mpression, ma a peulo pa esse comparisionà a cole dla sigògna. ¹⁴Chila a chita j'euv a la tèra e a-j lassa scaudè an sla pòer. ¹⁵As dësmentia che un pé a podria sgnacheje o na bestia servaja scarpiseje. ¹⁶A trata dur ij sò cit, com a fusso gnanca ij sò, a s'anchieta pa vaire 'd soa fatiga dësùtila. ¹⁷A l'é pèrchè Dé a l'ha gavaje la savièssa e a l'ha pa daje an sòrt èl dèsserniment. ¹⁸Tutun, cand ch'a leva an àut soe ale, a passa danans al caval èl pì lest con sò sivalié²⁷⁸.

¹⁹Podries-to deje fòrsa al caval e vèsti 'd còma sò còl frissonant? ²⁰Podries-to deje l'abilità 'd sauté parèj èd n'aliòstra? A fà stri sò àut susné! ²¹Soe piòte a tèrpigno 'l terèn con èslans e as arlegra 'd soa fòrsa cand che an bataja a va an càrica. ²²Chiel as në rij dla pau e a l'ha gnun-e tèmme, nì a arcula dè 'dnans èd la spa. ²³Dzora 'd chiel a bala 'l feuder èd j'arme, lè slusse dla lansa e dle flecie. ²⁴Brogiaand èd rabia, fasend tapagi, a dvora èl teren; e as ten pa cand che 'l còrn a son-a. ²⁵Al son èd le trombe, chiel a crija: Ih! ih! e da lontan a susniss la bataja, èl krij dij comandant e lè strun èd la mès-cia.

²⁶Miraco é-lo pèr tò sust che lè sparavé a s'àussa an vòl e a slarga j'ale anvers dèl mesdì? ²⁷Opura é-lo a tò comand che l'òja a s'alva e a buta sò ni an sle bécche? ²⁸A stà an sij ròch e a passa la neuit an sij sàut èd le rochere e an sij cò. ²⁹Da là dzora a vacia la preja, ij sò euj a bèico bin da leugn. ³⁰E ij sò aghiòt a beivo èd sangh e andova ch'a-i son èd carope, chila as treuva.

278 O: "Ma 'nt èl moment che a-i riva n'arcé a caval a sbefia sivalié e sò caval".

40

La rësponsta ‘d Giòb a la dësfiga ‘d Dé

¹Nosgnor a l'ha arpijàit a parlé e a l'ha dije a Giòb: ²“Forsi che 'l censor a vorìa-lo anco' contende con èl Tut-potent? Che col ch'a-j dà la colpa a Dé a rësponda!”.

³Anlora Giòb a l'ha rësponduje a Nosgnor: ⁴“Dabon, mi i son pròpi pcit²⁷⁹ còs peus-ne rësponde a ti? Im buto mia man an sla boca pèr sté ciuto. ⁵Na vira i l'hai parlà, ma j'arplicherai pì nen; doi vire i l'hai parlà, ma i andrai pa pì anans.

Scond dëscons èd Dé

⁶Anlora 'l Signor a l'ha rëspondù a Giòb dal turbij e a l'ha dije: ⁷“Pront-te a rëspond-me parèj èd n'òm vajant: i l'hai vaire chestion da butete 'dnans: fà coma s'it fusse mè magister! ⁸It vories-to dabon dëscreditè mia giustissia? O diciaré che 'l tòrt a l'é 'l mè e che it ses ti a avèj rason? ⁹It ses tant fòrt tanme Dé²⁸⁰ e peules-to troné con na vos parèj èd la soa? ¹⁰Archinch-te pura 'd majestà e d'ecelensa, arvèste con glòria e onor. ¹¹Spantia pura tuta toa flin-a. Varda a tuit ij superb e campje giù; ¹²bèica tuti j'orgojos e daje d'umiliassion; sgnaca tuti j'émpi li andova ch'as treuvo. ¹³Va a sotreje 'nt la póer tuit ansema, sàrje tuit ant èl top. ¹⁴Anlora 'dcò mi 't lauderaì, pèrchè con toa fòrsa²⁸¹ it l'avras trionfà.

279 O “nen degn”.

280 O “Has-to ti un brass parèj 'd col èd Dé”.

281 O “toa man drita”.

La dëscrission ëd Behemòt

¹⁵Adess daje në sguard a Behemòt²⁸², che mi i l'hai creà parèj ëd ti e ch'a mangia l'erba parèj dël beu. ¹⁶Varda, soa fòrsa a l'é 'nt ij sò lomb e soa potensa 'nt ij mùscoj ëd soa pansa. ¹⁷A drissa la coa parèj d'un séler, ij nerv ëd soe cheusse a s'antërso frem. ¹⁸Soe vèrtebre a son tubo ëd bronz, ij sò òss a smijo spranghe 'd fèr. ¹⁹A l'é n' esempi dj'œuvre grande 'd Dé: sò Creator a l'ha fornìlo 'd na spa. ²⁰Le montagne a jè smon-o 'l mangé andoa che tute le bestie sèrvaje ëd campagna a s'amuso con chiel. ²¹As cogia sota j'erbo ëd lòto, ant lè s-ciass satì ëd canàpoj dij mojiss. ²²A l'é quatà da l'ombra dle piante sèrvaje 'd lòto; ij sàles dël torent a lo anviron-o tut d'antorn. ²³Varda, ch'a vada pura a anfiesse 'l fium: chiel a trambla pa, a l'é segur, ëdcò se 'l Giordan a-j montèissa a la boca. ²⁴A podria cheidun ciapelo për j'euj, pijelo con d'angasse o pèrtuseje le naris?

41

Dëscrission dël Leviatan

¹(40:25) Miraco, peudes-to pèsché 'l Leviatan con l'amon e ten-e fërma con na còrda soa lenga? ²Opura, planteje un gorèt ant ël nas e pèrtuseje le ganasse con un cròch rampin? ³At fara-lo, miraco, bonben ëd sùpliche d'avèj pietà 'd chiel e a t'adrèsserà forse 'd paròle dosse? ⁴Fòrse che a farà n'aleansa con ti, perchè ti 't lo pije da servent për tuta soa vita për sempe? ⁵It dësmoreras con chiel, parèj d'un passaròt, o gropand-lo a 'n cordin për toe filandrètte? ⁶Faran-lo a tòch le companie 'd pësca e as lo divideran ij pèssé? ⁷Sara-lo soa pel sernià 'd flece e soa testa con l'arpon? ⁸S'it n'ancala a buteje toa man an sla testa, it në viseras për sempe 'd felo pa pì!

282 As sa nen ëd precis che sòrt ëd bestia costa-sì a sia, forse mitològica.

⁹(41:1) S'it èspere d'andé a ciapelo coma ch'a fan ij cassador con d'òutre bestie, pensje gnanca! Basta mach vèdd-lo pèr robaté a tèra parèj d'un sach. ¹⁰Gnun a sarìa tant coragios da ancalesne a bustichelo. Chi podra-lo sté frem an facia 'd chiel?

¹¹Chi ch'a l'ha 'mprestame mai cheicòsa ch'i l'avèissa da dèjlo andré? Tut lòn ch'a-i é sota 'l cel a l'é mè²⁸³!

Ij mèmbër ëd ël Leviatan

¹²E senza parlé dla fòrsa dle mèmbra dël Leviatan: a-i é gnun parèj ëd chiel an potensa. ¹³Chi podrìa-lo scortielo e intreje drinta a l'armura? ¹⁴Ha-lo cheidun dovèrtaje a fòrsa soa boca? Ij sò dent a fan èspavent! ¹⁵Le scaje 'd soa schin-a a son tanme në scu, saldà ansema s-ciasse; ¹⁶as toco un-a con l'àutra, parèj ch'a-i passa gnanca l'aria. ¹⁷A stà ansema con gran sativura, senza ch'as peussa separelo. ¹⁸Cand ch'a stranù a campa fòra dè splùe e ij sò euj a son ëd parpèile d'aurora. ¹⁹Vera: da soa boca a parto 'd flambà, a spricio splùe 'd feu! ²⁰Da soe nariss a-i seurt ëd fum, parèj ëd na caudera che a beuj an sël feu. ²¹Pròpi parèj: sò fià a brusa 'd carbon e da soa boca a-i seurt 'd fiame. ²²La fòrsa a l'é 'nt sò còl e a fà tèmna mach a vardelo. ²³Le giogaje dij mùscoj tùit ansema ëd soa carn a son satùe; ansima 'd chiel a son fërme, as peul pa penetreje. ²⁴Sò cheur a l'é dur parèj ëd la pera, tanme la pera 'd sota dla mòla. ²⁵Cora che a s'àussa, ij fòrt a sè sbaruvo e pèr lè sparm a resto antèrdoà. ²⁶La spa ch'a dovèissa ciapelo a l'ha nen d'efet, e gnanca la lansa, la flecia o 'l zavelòt. ²⁷Èl fer a-j fà gnanca 'l gatij e a jè smija 'd paja, ël bronz pèr chiel a l'é tanme 'd bòsch camolà. ²⁸A son pa le flece ch'a peulo felo scapé: fin-a le pere dla franda a jè smijo ij bulon ëd le granaje. ²⁹Na massòca a jè smija dla strobìa e a sè sbefia dla

283 Cost vers a l'é malfé da voltesse! A podrìa an efet esse lòn ch'a dis Nosgnor ch'a fortiss che Chiel a l'é 'ncora pi fòrt ëd ël Leviatan e 'd sicur as peul pa feje 'd contestassion! As podrìa 'dcò volté (se as arferiss al Leviatan): "Chi a l'é confrontasse con chiel e a l'é salvasse? Gnun sota tuta la vòlta dël cel!".

vibrassion ëd le lanse. ³⁰Sota, a l'ha 'd ciap pontù e a së strusa parèj ëd n'erpi an sël teren mòl.

³¹Ël Leviatan a fà arbeuje 'l vërtoj parèj ëd na pèila, a fà dël mar n'amolin ëd liniment. ³²As lassa darera na rela bianca e 'l balatron a compariss gris parèj ëd na testa canù. ³³A-i é gnun parèj ëd chiel an sla tèra, a l'é fait për avèj gnun-e pau. ³⁴A l'han tëmma 'd chiel tute le creature bele ch'a sio boriose; a l'é rè dzora tut lòn che a-i é 'd pì superb.

42

La confëSSION ëd Giòb

¹Giòb a l'ha adressà a Nosgnor costa rëspòsta: ²"I arconòsso che ti 't peule fé tut lòn ch'it veule, che gnun proget ch'it fase a peul ess-te 'mpedi. ³Ti 't l'has dit: "Chi ch'a l'é col-lì ch'as përmet ëd trové da dì 'd mie decision con paròle da 'gnorant?". A l'é vera: i l'hai parlà con ignorantëssa 'd còse ch'i podio nen comprende. ⁴Ti 't l'has ancora dit: "Ch'a ven-a anans coma n'òm, perchè i l'hai 'd ròbe da ciameje e i veuj na rëspòsta!", ⁵Mie oriye a l'avìo sentù parlé 'd ti, ma adess ij mè euj a l'han vëddute. ⁶A l'é për lòn che adess mi i m'armangio tut lòn ch'i l'avìa dit, pentù an sla póer e la sënner".

Nosgnor a arpròcia ij tre amis ëd Giòb

⁷Dòp d'avèj parlà parèj a Giòb, ël Signor a l'é adressasse a Elifas da Teman e a l'ha dije: "I son anrabià con ti e con ij tò doi amis, perchè i l'ave pa dit la vrità 'd mi, coma ch'a l'ha falo Giòb, mè servent. ⁸Ore, donca, pijé set vailèt e set moton, porteje a Giòb, mè sërvent, e ch'a sio smonù an olocàust. Chiel a farà antërcession për vojàutri e mi, grassie a Giòb, i përdonrai 'l castigh ch'i mérite, perchè i l'ave pa dit la vrità 'd mi, coma ch'a l'ha falo chiel.

⁹Elifas da Teman, Bildad da Sua e Zofar da Naamà, anlora, a l'han fàit lòn che 'l Signor a l'avìa ordinà, e chiel a l'ha scotà l'antèrcession ëd Giòb.

Conclusion

¹⁰Apress d'avèj pregà pèr ij sò amis, ël Signor a l'ha daje andarera lòn ch'a l'era stajè gavà; pì 'd lòn, Nosgnor a l'ha ardobiaje lòn ch'a l'avìa anans.

¹¹Tùit ij sò frej e seure e soe veje conossense a son riunisse pèr mangé con chiel a soa ca. ¹²A l'han confortalo e consolalo 'd tùit ij sagrin che Nosgnor a l'avìa mandaje, e mincadun ëd lor a l'han regalaje 'n tòch d'argent e n'anel d'òr.

¹³Nosgnor a l'ha benedì ij darié agn ëd la vita 'd Giòb motobin ëd pì che ij prim. Giòb a l'é rivà a esse padron ëd quatòrdesmila fèje, sesmila gamej, mila cobie 'd beu e mila sòme. ¹⁴A l'ha avù ancora set fieuj e tre fije. ¹⁵A la fija granda a l'ha daje 'l nòm ëd Colombin-a, la sconda a l'ha ciamala Fior ëd Canela, e la pì cita Ombra dj'Euja²⁸⁴. ¹⁶An tut ël pais a-i j'ero gnun-e d'àutre fije pì bele che lor, e sò pare a l'ha daje l'istessa part d'ardità ch' a l'ha daje ai sò fieuj.

¹⁷Apress ëd sossì, Giòb a l'ha vivù ancora sentequarant' agn. A l'ha vèddù ij sò fieuj e ij sò novod fin-a a la quarta generassion, ¹⁸e a l'é mòrt vej e content²⁸⁵.

284 Jemina, Chesiah e Cheren-Happuch.

285 O "content dij di 'd soa longa vita".

Tàula

Introduccion a l'euvera compléta dla Neuva Bibia an Lengha piemontèisa	3
Èl liber ëd Giòb.....	5
Introduccion.....	5
1.....	7
Presentassion ëd Giòb.....	7
Prima preuva.....	7
2.....	9
Sconda preuva.....	9
Ij tre amis ëd Giòb.....	10
3.....	10
Prim dëscors ëd Giòb.....	10
4.....	13
Elifas a taca a parlé.....	13
Gnun a peul consideresse giust.....	14
5.....	15
Elifas a consija Giòb d'aceté 'l castigh ch'a-j dà Nosgnor.....	15
Le benedission a son për coj ch'a sërco Nosgnor.....	15
6.....	18
Réplica a Elifas.....	18
Giòb a vorerìa pitòst meuire.....	19
J'amis? Na delusion!.....	19
Le pau dj'amis.....	19
Dime doa ch'i l'hai falì!.....	20
7.....	21
La curtèssa dla vita.....	21
Rimostransa 'd Giòb contra Nosgnor.....	22
J'uman a l'han gnun sens!.....	22
8.....	23
Prim dëscors ëd Bildad a Giòb.....	23
9.....	26
Ters discors ëd Giòb.....	26
Contra Nosgnor a-i é gnente da fé.....	27
Crìtica a la giustissia divin-a.....	28

D'àutre plente.....	28
10.....	30
Giòb a cìama 'd comprende lòn ch'a-j càpita.....	30
11.....	32
Prim dèscors èd Zofar a Giòb.....	32
12.....	34
Réplica a Zofar.....	34
La conossensa dla savièssa e'l podèj èd Nosgnor.....	35
13.....	36
Giòb a pérora soa càusa 'dnans a Nosgnor.....	36
14.....	38
Vàire ch'a l'é curta la vita!.....	38
La mòrt as peul pa evitatesse.....	39
N'àutra vita é-la possìbil?.....	39
15.....	40
Scònd dèscors d'Elifas.....	40
16.....	43
Réplica 'd Giòb a Elifas.....	43
Bandonà da Dé e da la gent.....	43
Giòb a cìama Dé a testimonié.....	44
17.....	45
Anticipassion èd la mòrt.....	46
18.....	46
Scònd dèscors èd Bildad.....	46
19.....	48
Réplica 'd Giob a Bildad.....	48
20.....	50
Scònd dèscors èd Zofar.....	50
21.....	52
Réplica 'd Giòb a Zofar.....	52
La gent grama a próspera.....	53
Paròle a dzoneus, rèscontr fàuss.....	54
22.....	54
Tersa rèspòsta d'Elifas a Giòb.....	54
23.....	56
La rispòsta 'd Giòb a Elifas.....	56
Nosgnor a stà dèscòst.....	56
24.....	57
A smijerà fin-a che Dé a sìa dèspassionà.....	57

25.....	58
Ters dëscors ëd Bildad.....	58
26.....	59
Réplica 'd Giòb a Bildad.....	59
27.....	60
Giòb a fortiss soa nossensa.....	60
La fin dj'ipòcrita.....	60
28.....	61
Giòb a parla dla sapiensa.....	61
29.....	63
Se mach i podèissa torné andaré!.....	63
30.....	64
Giòb a parla dla gusarìa anté ch'a l'é tombà.....	64
31.....	66
Giòb as dësfend për l'ùltima vira.....	66
32.....	68
La rëspòsta d'Eliu a Giòb.....	68
33.....	70
Eliu a presenta soa càusa contra 'd Giòb.....	70
34.....	72
Scond dëscors d'Eliu.....	72
35.....	74
Ters discors d'Eliu.....	74
36.....	75
Quart discors d'Eliu.....	75
37.....	76
38.....	78
Èl prim dëscors ëd Nosgnor.....	78
Le maravije dl'univers.....	78
39.....	80
Séguit ëd la dësfida 'd Nosgnor.....	80
40.....	82
La rëspòsta 'd Giòb a la dësfida 'd Dé.....	82
Scond dëscors ëd Dé.....	82
La dëscriission ëd Behemòt.....	83
41.....	83
Dëscriission dël Leviatan.....	83
Ij mèmber ëd ël Leviatan.....	84
42.....	85

La confèssion ëd Giòb.....	85
Nosgnor a arpròcia ij tre amis ëd Giòb.....	85
Conclusion.....	86